

GLASUL BISERICII

FOAIE DE ZIDIRE SUFLETEASCĂ PENTRU POPOR CU BINECUVANTAREA ȘI
ÎNDRUMAREA ÎNALT PREA SFÎNȚITULUI PATRIARH NICODIM

NUMĂR FESTIV

INCHINAT I. P. S. PATRIARH NICODIM, CU PRILEJUL IMPLINIRII
A 80 ANI DE VIAȚA RODNICA ȘI PILDUITOARE PENTRU
BISERICA STRAMOȘEASCA ȘI POPORUL ROMAN.

Pastorala despre îndreptarea calendarului.

NICODIM

Din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Locuitor al Cezareei Capadochiei, Patriarh al României și Președinte al Sfântului Sinod.

Tuturor binecredincioșilor creștini și clerului Sf. noastre Biserici Ortodoxe har și pace dela Dumnezeu, Părintele cel Cereșc, iar dela Noi arhierească binecuvântare.

IUBIT CLER ȘI POPOR,

Ni s'au adus vești de prin nordul Moldovei că uniți din fii rătăciți, care încetaseră să mai bârfească contra rânduelilor Bisericii strămoșești cu privire la îndreptarea Calendarului, au început din nou să se miște, socotind că de acum le-a venit apa la moară.

Nesocotința lor este așa de mare și nu trebuesc multe cuvinte pentru a li se atrage atenția asupra păcatului mare ce-l săvârșesc, răspândind neadevăruri și căutând să desbime pe frați, tocmai în aceste timpuri când trebuie să fie uniți, așa cum a poruncit Mântuitorul: «ca toți să fie una». (Ev. Ioan 17, 22).

Reamintind acum punctele principale de ceia ce s'a făcut în anul 1924, cu îndreptarea Calendarului, cei rătăciți vor afla cu ușurință adevărul și cu toți se vor cuminți, iar cei care sunt înbiași să zică altfel, vor ști să răspundă scurt și hotărât.

Biserica creștină de când s'a întemeiat a folosit Calendarul împăratului păgân Iulius Cezar, de unde și Calendarul a primit numele de Calendarul Iulian până astăzi.

Acest Calendar având lipsuri în socotirea timpului, Sfinții Părinți, când s'au întrunit la Niceia în anul 325, în primul Sinod Ecumenic, au făcut prima îndreptare a Calendarului Iulian, dând cu trei zile înainte data echinopsiului de primăvară, adică data când ziua este egală cu noaptea (21 Martie), pentru că de acest moment al primăverii este legată sărbătorirea Sfințelor Paști, care trebuia făcută în toată vremea la aceeași dată.

De atunci, în scurgerea timpului, Calendarul Iulian a rămas iarăși în urmă cu data echinopsiului, pogorându-se până la 8 Martie în loc de 21 Martie, adică diferența s'a făcut de 13 zile.

Noua îndreptare a Calendarului nu mai putea întârzia și deaceia toate Bisericile Ortodoxe au început să se consulte ce este de făcut și au stabilit ținerea unei consfățuirii la Constantinopol în anul 1923, cu participarea tuturor Patriarhiilor și Bisericilor Autocefale Ortodoxe. Acolo s'a hotărât îndreptarea Calendarului Iulian ca să corespundă cu mersul soarelui pe cer, iar introducerea lui s'o facă fiecare biserică atunci când va crede de cuviință.

Amintim aci, spre știința tuturor, că și Biserica Rusă s'a interesat pentru îndreptarea Calendarului și în acest scop a intervenit la Patriarhia Ecumenică din Constantinopol însuși Patriarhul Moscovei și al întregii Rusii, Tihon, printr'o epistolă cu data de 21 Ianuarie 1919, în urma introducerii Calendarului politic în Statul vecin și prieten nou.

În Calendarul îndreptat, toate sărbătorile fixe ca Nașterea Domnului, Botezul Domnului și cele pentru pomenirea Prea Sfinței Fecioare și a Sfinților au rămas la aceleași date, neschimbându-se nimic, iar data Sfințelor Paști a rămas deasemenea, ca și înainte, să se fixeze după Pascalia Sfinților Părinți.

Așa se și explică faptul că toată suflarea creștină ortodoxă de pretutindeni sărbătorește în aceeași zi Sfintele Paști.

Cu alte cuvinte îndreptarea Calendarului s'a făcut urmând exemplul Sfinților Părinți dela Niceia și cu înțelegerea comună a tuturor Bisericilor Ortodoxe, adică respectând în totul ecumenicitatea.

Adevărul e deci simplu și nici vorbă nu poate fi de un Calendar nou la Români, față de unul vechi, ci de același Calendar Iulian îndreptat acum, ca și la primul Sinod Ecumenic, cu consensul tuturor Bisericilor Ortodoxe.

Astfel stând lucrurile, invităm pe fiii noștri rătăciți, care mai stau afară pe lângă zidurile bisericii strămoșești, să înțeleagă greșala lor și să nu asculte pe cei ce vor să pescuiască în apă turbure, căci cei ce stau afară din staulul bisericii nu se pot mântui. Porunca lui Dumnezeu este să fie «o turmă și un păstor» (Ev. Ioan, 10,16).

Iar preoțimei îi revine datoria să-și îndeplinească misiunea cu toată râvna, luminând mințile celor rătăciți, pentru a-i întoarce în staulul ce le-a fost încredințat, și de care va avea să răspundă în fața înfricoșatei judecăți.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu și Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți. AMIN.

Nicodim

ÎNTRU MULȚI ANI STĂPÂNE

Inalt Prea Sfințitul nostru Patriarh a împlinit 80 de ani. Intre contemporani, e vârstă ce se apropie mai mult de cea a patriarhilor Scripturilor, decât de cea a omului de rând.

Deși înaintat în ani, cu plete albe și barbă mare colilie, e înalt și verde ca brazii din Carpați, cu ochii ageri și neadormiți, scrutând mereu orizonturile și viitorul neamului ce-l păstorește. Vlăstar al gliei strămoșești, deși ajuns în culmea ierarhiei sociale, e totuși încă strâns legat de brazdă și 'n rând cu cei ce o muncesc, o apără și o iubesc.

Privindu-i chipul și făptura, te duce gândul înapoi, fără să vrei, la Canaanul din Scripturi, și par'că vezi în el pe patriarhul Abraham, pe vrednicul păstor de turme și 'ntemeetor de mare neam.

Asupra-i harul sfinților al Sfântului Duh, s'a revărsat din plin și-i dă mereu puteri de muncă. Voinic la trup, ager la minte, vrednic păstor al neamului român, mereu prezent la datorie. Din zori și până'n noapte conduce, sfătue, păzește și ceartă cu blândețe, dar cu fermitate când este cazul, turma sa. Iar nopțile, fără odihnă, le 'nchină până 'n geana zorilor, trudindu-se cu altă turmă, de oi negre pe câmp alb.

Vlădica nostru-i mare cărturar. Din negura vremii și col-

bul vitării, el scoate mereu mărgăritare de învățătură, iar din inima-i caldă și mintea-i luminată, deasemeni minunate sfaturi, îndemnuri și învățături pentru păstoriții săi. Fiind mereu în fruntea turmei, cu ochii și urechile ațintite asupra ei, Vlădica vede, aude și înțelege, toate cele ce sunt de lipsă turmei sale.

Păstorilor care-l ajută la conducerea turmei, le dă deasemeni pe înțeles, comori neprețuite de înțelepte învățături, din grai strein.

Sfătos și blând și bun ca pâinea caldă, el pururi are un șurâs, un sfat, o glumă, o mângâere, pentru oricine i le cere. Nici când nu a plecat nemângâiat sau întristat, vreunul din acei ce i-au cerut un sfat și-au stat cu el de vorbă.

Dar nu numai de vorbă-i bun și nici numai la scris e priceput, ci-i mare și prin faptele ce le-a făcut. Pela Galați, la Huși, la Chișinău, la Iași sau București, pe unde l-au purtat Duhul Domnului și voința neamului, s'a dovedit un mare ctitor și vrednic gospodar. Din ruini sau modeste așezări, el a știut și a putut să făurească fabrice palate și mândre catedrale.

La Neamț a reușit să scuture tot colbul și toată sgura ce acoperise un trecut așa de glorios și a pus o nouă și solidă temelie, pentru un falnic început de eră nouă. Ce-i Neamțul astăzi, ca focar de înaltă viață spirituală și creștină, locaș de ortodoxă învățătură, tipar neostenit de opere de seamă, care să 'nscrisie peste veacuri, temeii solid de înțelepciune și mândră slovă ortodoxă și română, tot numai lui se datorește.

La București, de 6 ani de când e uns ca patriarh, — mare ierarh el totuș n'a uitat că e monah și grijă mare a purtat de mănăstiri. Le-a reparat și înzestrat și-a pus în toate un suflu de viață nouă.

De cei sărmani, copii orfani și de bătrâni neputincioși s'a îngrijit, făcând azile și cămine, ca cel dela Cernica și Țigănești.

În vremuri grele a fost ales și păstorește neamul românesc, dar după al Domnului cuvânt «fiți înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbeii», el a știut mereu cu tact și adâncă înțelepciune, să conducă printre amăgitoare stânci și peste creste de periculoase valuri, corabia destinelor Bisericii acestui neam.

Increzător; în Dumnezeu, în destinul Bisericii lui Hristos și al neamului nostru și în înțelepciunea ta, noi îți urăm cu întreg poporul. Vrednic păstor, blând Patriarh, al neamului și țării românești, să ne trăești. Să-ți înmulțească Domnul zilele și anii și brațul întărească-ți, ca mai departe să ne păstorești.

«Intru mulți ani Stăpâne!»

«GLASUL BISERICII».

I. P. S. Patriarh NICODIM

O M A G I U

Este atât de greu și de gingaș lucru organizarea unei aniversări. Intr'adevăr, cine poate ocoli amintirea anilor care au trecut și judecata grijilor și sarcinilor grele pe care a avut cineva să le învingă în viață. Un sentiment de întristare și întrebări chinuitoare măsoară, în sufletul oamenilor mari, distanța dela tot ce a vrut fiecare dintre aceștia și ceea ce a reușit să înfăptuiască. De pe culmea celei mai impunătoare înălțimi, privești drumului străbătut și aceea a prăpăștiilor cuprind ele singure nenumărate pricini de îndoială și, oricum, marea simțire dureroasă a singurătății.

Înalt Prea Sfințitul Arhiepiscop și Mitropolit *Nicodim*, Patriarhul României a împlinit cinci zeci de ani de preoție. La 6 Decembrie 1945, el pășește în cel de al 81-lea an de vârstă. În zăre, ochii minții văd aievea Pipirigul copilăriei cu dealurile cenușii și munții de piatră, cu Ozana răcoroasă și turmele de oi de pe Dumesnic. Mai aproape, după măsura vremii, gândul se poartă în liniștea codrilor la mănăstirea Neamțului și la schitul Procovului; la Kiev, în Academia Teologică «Petru Movilă», unde s'au zidit temelnicile învățături de știință și viață bisericască. La Iași, Metropolitul Iosif Naniescu își poartă pașii și privirea lui cercetătoare în încăperile lui Iacob Stamate; la slujbă, în catedrala lui Veniamin, pe care o înfioară cu cucernicia lui de călugăr și cu cântarea lui de artist. Arhimandritul *Nicodim Munteanu*, director de seminar și vicar eparhial la Galați, revede atât de ușor și de viu activitatea lui de profesor și de administrator, în vremea vlădicăi Pimen, metropolitul de mai târziu al Moldovei. La Huși, a organizat o episcopie plină de viață și o gospodărie model. Când se retrage la Neamțu, odihna la care ar fi avut dreptul, se transformă în stăruitoarele năzuinți și așezări de viață mănăstirească reînviată, pe care nu le va uita nimeni din cei ce știu cât avânt, câtă minte și suflet au fost dăruite cu o generozitate neîntâlnită refacerii celei mai strălucite lavre mănăstirești din lumea românească. În colțul acesta păzit de Dumnezeu, înviitorul vieții călugărești lucrează și creează cu spor nebiruit o admirabilă operă de învățatură ortodoxă, care umple satele și înalță sufletele. Tot aci, și în aceeași vreme, desăvârșește strălucitul nostru ierarh traducerea Bibliei.

Un adevărat plebiscit, plin de spontaneitate, chiamă pe P. Sf. *Nicodim*, starețul Neamțului, la arhipăstoria Moldovei. În

casa lui Iosif Naniescu, pe urmele «Sfântului Moldovei», și cu ajutorul bogatei sale experiențe de oameni și treburi bisericești, Metropolitul Nicodim, «Metropolitul Bibliei», are fericirea să se simtă în sfârșit la lîman, în fruntea unei eparhii care îl înțelege, îl ascultă și înfloreste. Vremile, care nu sunt sub cârma omului și, de bună seamă, și porunca dumnezească îl smulg din liniștea meritată, după atâta sbucium, și îl aduc, la București, în fruntea Patriarhiei Române.

Au trecut, dela această din urmă dată, șase ani, pe care știe să-i socotească fiecare Român: ani de sbucium, ani grei ai celui mai groaznic război, și ani de furtună. Lumea clintită din temelii își reface soarta și își organizează o viață nouă. Nimeni nu cunoaște pe deplin, și nimeni nu are dreptul să spună de câtă importanță este gândirea și voința, în împrejurările de astăzi, ale Patriarhului României care a suferit și care nădăjduiește. Și nimeni nu are cunoștința activității sale închinată omenirii, Țării și Bisericii. Simțim însă cu toții puterea rugăcunii Lui.

Cu prilejul aniversării de astăzi, să dăruim cu toții, și din toată inima, dar din darul lui, și prisos din voința noastră de bine, omagiul cel mai recunoscător și închinarea noastră, cugețului nebiruit și inimii mari a aceluia care se roagă pentru România și binele tuturor. *Intru Mulți Ani, Inalt Prea Sfințite.*

I. D. ȘTEFANESCU

Amintiri

Pentru întâiași dată am cunoscut pe Inalt Prea Sfinția Sa, Patriarhul Nicodim, cam prin anii 1890-92. Pe atunci era student la Academia Spirituală din Kiew, trimis de către răposatul întru fericire Iosif Naniescu, Mitropolitul Moldovei.

Parcă'l văd și acum. Era tânăr-tinerel, chipeș la înfățișare, înalt, îmbrăcat în strae civile, ușoare de vară, cu o pălărie moale pe cap și cu un baston în mână.

Unde l-am văzut? La Roman, unde eu ocupam un post de copist la Episcopie. Cântam și la strană în calitate de canonarh.

Tânărul Nicodim Munteanu venise într'o vacanță de vară ca să-și vadă pe colegul său de studii Const. Nazarie și el student la Kiew, trimis de către Episcopul Melhisedec al Romanului.

A fost o bucurie mare și pentru colegul Nazarie ca și pentru episcopul Melhisedec, căruia îi plăcea să stea de vorbă cu studenții Kieweni — unde studiasă și el — ca să afle dela dânsii

ce se mai petrece prin lumea ierarhilor, a studenților și a profesorilor acelei vestite Academii Spirituale.

Imi amintesc că într-o frumoasă zi de vară, Episcopul Melhisedec a zăbovit, în chioșcul din grădina sa de lângă Episcopie, până seara târziu, stând la vorbă cu studenții Kieweni, la un pahar de ceai, după obiceiul rusesc, în jurul unui samovar.

Aceasta este prima mea vedere, de departe, a tânărului Nicolae Munteanu din Pipirigul Neamțului. Zic de departe, pentru că eu eram pe atunci abia cu 4 clase de seminar și pe acea vreme a fi student la Universitate era mare lucru.

După sfârșitul studiilor întorcându-se în țară, a îmbrăcat schima monahală și intrând în cler ocupă diferite însărcinări bisericești și școlare, până ce a fost ales Arhiereu Vicar la Iași și apoi Episcop al Hușilor. În această demnitate, venea adesea la București ca Senator de drept, stând la gazdă ori la Seminarul Central ori la Internatul Teologic, unde colegul său părintele Nazarie era Director. Eu fiind în bune raporturi cu răposatul Părinte Nazarie mă duceam adesea pela dânsul și întâlneam acolo și pe P. S. Episcop al Hușilor.

După retragerea P. S. Sale la Mănăstirea Neamțului, am fost și eu ales Arhiereu. Cunoscând sentimentele P. S. Sale față de mine, la Mănăstirea Neamțului m'am dus pentru a fi tuns în monahism. După hirotonirea mea ca Arhiereu la Iași — la care a luat și P. S. Sa parte — ducându-mă la Huși, la început ca Vicar și mai în urmă Episcop-Locotenent al acelei Eparhii, am cunoscut «de visu» înfăptuirile gospodărești ale P. S. Sale ca Episcop al Hușilor, căci trebuie știut de toți că I. P. S. Nicodim, pe lângă alte calități, se remarcă și ca un neîntrecut gospodar și neobosit cărturar.

După câțva timp I. P. S. Nicodim fiind chemat dela Neamț la demnitatea de Mitropolit al Moldovei și Sucevei, am luat și eu parte la instalarea sa, din însărcinarea răposatului întru fericire Patriarhul Miron, cetind gramata Patriarhală de instalare.

După câțva timp I. P. S. Nicodim a fost chemat dela Iași, la demnitatea cea mai înaltă din ierarhia bisericească, aceia de Patriarh al României.

Între timp trecusem și eu dela Huși la București, chemat de către defunctul întru fericire Patriarhul Miron, în calitatea de Vicar Arhiepiscopesc, după încetarea din viață a Arhiereului Platon Cîosu Ploșteanu.

În această situație, bunul Dumnezeu m'a învrednicit ca să

fiu în apropierea imediată și să mă bucur de sprijinul și dragostea I. P. S. Sale. Mă simt că stau la umbra unui stejar falnic. Admir tactul, înțelepciunea și blândețea cu care I. P. S. Sa

I. P. S. S. Patriarhul Nicodim pe când era Student la Kiev.

conduce cârma Bisericii Ortodoxe Române, cu cinste și demnitate, pe aceste vremi grele și în acelaș timp admir puterea de muncă și activitatea spirituală a I. P. S. Sale. La vârsta Patriarhală de 80 ani, a tipărit peste 100 de volume și terminând cu Biblia acum tipărește o operă de mare valoare, traducere după distinsul teolog rus Lopuhin, Istoria Biblică, terminând 3 volume și acum fiind la al IV-lea volum. Prin aceasta dă pildă de muncă celorlalți ierarhi ai Bisericii noastre și întregului cler, ca și ei să-L urmeze.

Să ne trăiască încă mulți ani.

† VENIAMIN.

Omagiul Românilor din America adus I.P.S. Patriarh Nicodim

Românii din America, prin smeritul lor Episcop, aduc omagiul lor de supuși fii iubitori, Inaltului lor Părinte sufletesc, *Mitropolitului Americii*, Prea Fericitului Patriarh al României D. D. *Nicodim* la împlinirea celor 80 de ani de vârstă binecuvântată.

Răsfirați așa cum sunt în America de Nord, pe întinsul Canadei și mai ales prin aproape toate statele care alcătuiesc Marea Republică Americană, făcând puntea de legătură dintre țara-mamă și U. S. A., cu sufletul au rămas legați de legea strămoșească. Și sub aripile ocrotitoare ale Bisericii, «cheia de boltă a rezistenței naționale», ei fac mărturie vie, peste țări și mări, de ortodoxia românească, a nației, în mijlocul poporului american, de toate neamurile și de toate confesiunile.

Ori cât de îndepărtați de vatra de acasă, și ori cât de covârșiți de civilizația americană avansată, primind și însușindu-și binefacerile ei cu adevărat în folosul poporului — civilizație democratică — ei au păstrat în sufletul lor aprinsă scântea credinței religioase și neslăbită dragostea de neam și de comorile lui sufletești.

Imbrăcând cu drag și cu mândrie portul românesc la ocazii festive, ori de câte ori și ori unde pot, își afirmă caracterul românesc și vădesc tradițiile creștinești, pe care le-au adus cu ei și nu încetează a le cultiva.

Ei își dau seama că națiunile sunt creațiuni ale lui Dumnezeu, ca și indivizii cari le alcătuiesc și cari, după cuvântul

Ziditorului; «au sporit și au umplut pământul». Adaptându-se spiritului Patriei adoptive, ca cetățeni supuși loiali, și-au păstrat și patriotismul care îi leagă de Patria mamă.

Solidari cu poporul american prin conștiința și mândria de cetățeni americani, convinși că alături de interesele lor personale servesc și pe cele generale ale colectivității, n'au uitat că fac parte dintr'o grupare, dintr'un neam, de care se leagă prin sângele lor, prin limbă, prin obiceiuri și prin tot ce constituie caracterul poporului român.

Ei simt și, prin toată simțirea lor curată, iubesc neamul, și nu dau ujtării datoria de a-i sluji, cu mijloacele ce le stau la îndemână acolo; ca să-și susțină misiunea și să-și poată împlini destinul aici, la porțile Orientului Europei, unde Dumnezeu ne-a așezat.

Ei apără prestigiul țării și al neamului românesc prin atitudinea lor demnă, prin muncă strădalnică și viață cinstită. Și în acest al doilea crâncen război mondial, atâția bravi fii de români și-au făcut datoria, înrolându-se benevol în armata americană, până a fost răpus dușmanul omenirii, al democrației și al fericirii popoarelor, menite să trăiască în bună pace.

Păstrându-se și acolo ca neam român și creștin ortodox, ei se știu la locul lor în sânul omenirii. Căci neamurile există în planurile Proniei cerești ca unități, ca mădulare ale întregului, ajutându-se reciproc.

Se identifică cu spiritul american, dar nu s'au contopit, căci nimenea nu le cere sufocarea însușirilor proprii. Dimpotrivă. «Americani» adică toți cei de alt neam, le văd bucuroși și le salută cu drag ori de câte ori se afirmă cu succes și se arată frumos.

Românii americani, păstrând neslăbită tainica legătură cu țara de origine și cu Biserica mamă, urează din tot sufletul înaltului ei ocârmuitor duhovnicesc:

Intru Mulți ani Prea Fericite Stăpâne.

Episcopul POLICARP

Patriarhul Nicodim ca monah

Fecior al Pipirigului din ținutul Neamțului, I. P. Sf. Patriarh Nicodim a fost născut și crescut în atmosfera și în preajma marei kinovii moldovene.

Pustia și călugăria, dragi i-au fost I. P. Sf. Sale din frageda copilărie și în cuviosul spirit monahal s'a dezvoltat odată cu vârsta și vasta lui cultură.

După ce a făcut multe și grele ascultări ale asprului cin și după ce a fost trecut prin toate treptele monahale, smeritul Nicodim a fost chemat de Biserica pravoslavnică română, a-i fi primul Eș conducător.

Contra voinței și dorinței sale, s'a supus și ascultare a făcut primind pe umerii Săi marea și greaua povară a Patriarhatului.

Și în acest post de mare răspundere, Patriarhul nostru, tot călugăr a rămas.

Ruga ne'ncetată și pravila regulată, îi este hrana zilnică.

Smerenia, bunătatea, blândețea și dreptatea îi sunt pietre prețioase în coroana de virtuți ce-i nimbează fruntea și capul nins de vreme al I. P. Sf. Sale.

Biblia, Psaltirea, Ceaslovul și cartea în general, i-au fost prietenii cei mai dragi, și printre aceștia Patriarhul Bibliei, printre cărți întotdeauna îl găsești, că în mijlocul cărților își deapănă viața.

Cunoscând ca nimeni altul pe Paisie Velicicovschi și având permanent în minte chipul lui Iosif cel Sfânt, cu metania pe mână, nu și-a uitat nicio clipă pe frații din cinul său și pentru călugări, a muncit, a trudit, a râvnit, s'a rugat și a realizat ca nimeni altul în Biserica noastră românească.

Călugării după cum a zis chiar Patriarhul nostru, formează

armata lui de genju și alături de noi, clericii de mir-armata infanteriei, suntem și trebuie să tindem a merita cinstea de a fi ostașii celui mai mare strateg monah ortodox.

În școale de tot soiul, în spitale, în tiparnițe, în schituri și mănăstiri, călugării noștri s'au distins prin viața și munca lor sub îndrumarea I. P. S. Patriarh.

Dorind un monahism auster, I. P. Sfințitul și-a pregătit ucenicii săi și i-a trimis în lume la predicare cu cărți, icoane, și cinematografe religioase, spre a propovădui Evanghelia la toată zidirea.

Înalt în simț cât vârful muntelui Ceahlău, adânc în gând cât fundul Mării Negre, Patriarhul nostru a ajuns vârsta de 80 ani, trăiți în Biserică și pentru Biserica noastră.

Iubind și prețuind călugăria, vrednică și cuvioasă, noi preoții de mir — din sate și orașe, de ziua Sf. Nicolae, din anul acesta, în mod deosebit, ne unim în gând și'n rugăciune cu frații monahi și mulțumind Bunului Dumnezeu pentru că ne-a dăruit și ne-a înzilit atât de harnic, bun și de voinic pe Blândul nostru Părinte, ne rugăm smerit Cerului, ca, fiul vieții P. F. Patriarh Nicodim, să-l toarcă din caerul vremii, cât mai lung și cât mai tare, pentru Biserica și Neamul său, cari-i cântă în cucernic cor: «Întru mulți ani Stăpâne!».

Părintele GHEORGHITA din Isvoare

I. P. S. Patriarh-omul culturii

Nu este ușor de a prinde în câteva cuvinte, figura strălucitoare a marelui Prelat, care împlinește acum 80 de ani.

I. P. S. Sa Patriarhul Nicodim întrupează în sine specificul românesc și este o figură reprezentativă a neamului nostru. Din părinți moldoveni, din apropierea plăeșilor dela Cetatea Neamțului, el are în sângele său înrudire de neam muntean și ardelen, fiind prototip de bunătate, cumpătate și înțelepciune, așa cum neamul nostru s'a desvăluit în lunga și sbuciumata sa istorie.

Modelele sale sunt în Mitropolitul Veniamin Costache și în Mitropolitul Iosif Naniescu, al cărui ucenic a și fost. Cărturar distins, I. P. S. Patriarh s'a arătat și un conducător spiritual abil. Dovada e politica eclesjastică ce o duce.

Când în Iunie 1939, noi Senatorii și membrii în Congresul

Național Bisericesc, ne-am adunat spre a hotărâ pe cine să alegem ca Patriarh, aveam înaintea noastră câteva figuri eminente ale bisericii noastre. Aveam pe I. P. S. Sa Mitropolitul Irineu al Moldovei, care atunci era abia arhiereu vicar și pe I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae Bălan, viguroasa personalitate ecleziastică a Ardealului, care de pe atunci se impunea opiniei publice.

Corpul Electoral n'a ales nici pe unul nici pe altul, ci s'a oprit la figura blândă a marelui Arhiereu, la «Vlădica Nicodim» cum îi zicem noi moldovenii. Și motivul a fost simplu, pentru liniștea care trebuie să domnească în biserică și pentru pregătirea vremurilor ce vor să vie. Alegerea Sa a întrunit aproape unanimitatea voturilor (406). De altfel însuș fostul Patriarh Miron Cristea îl indicase ca succesor, la festivitatea sa aniversară.

Cuvintele rostite de I. P. S. Sa la investitură, arată programul său de activitate: «Voi evangheliza poporul, voi vesti legea Domnului; cu timp și fără timp, voi creștina mereu poporul și-l voi sfinți, până vor deveni toți, dacă e cu putință, cetățeni destoinici ai Impărăției Cerești și prin aceasta și cetățeni destoinici ai împărăției pământeste, ai Patriei».

Prin aceasta arată cum viața politică și viața religioasă a poporului român, sunt împletite, sunt contopite, și cum Biserica nu se poate separa de Stat, ci dimpotrivă, aceste două mari puteri trebuie să se ajute și să se sprijine reciproc. E o idee permanentă a I. P. S. Sale Patriarhului, care va da roade, mai ales în aceste momente de criză socială și când înțelepciunea I. P. S. Sale se va fi dovedit de mare valoare pentru țară.

Mai departe, I. P. S. Sa a glăsuț: «Pentru realizarea scopului, Ierarhul are la îndemână două feluri de oștiri; o oștire de front și alta de geniu—preoțimea de mir și călugăria. Preoțimea de mir e oștirea de front, pururea în popor, zi de zi, ceas de ceas, ea catehizează, sfințește poporul. Armele nu și le făurește singură, ci trebuie să i le pună la îndemână oștirea de geniu—călugăria».

Mănăstirile sunt arsenalele armatei. Mănăstirile trebuie să formeze falange de geniuști abili, cete de misionari iscusiți și devotați, care să apară ori unde lupta este grea și să asigure victoria. Este vorba de victoria spirituală provenită din arma spiritului (vorba e a Sf. Ap. Pavel). În aceste cuvinte putem vedea pe Starețul Mănăstirii Neamțului.

În sfârșit spre a-și face gândul și mai clar, continuă în a

cere întemeierea de școli bisericești, pentru formarea candidaților la preoție și călugărie.

Școala bisericească, Seminarul, Academia, Facultatea de

Teologie s'a dezvoltat mult în secolul din urmă, dar ea are încă mari lipsuri, mai ales în latura educativă, care provin din lipsa de cele necesare.

Vorbind de școala bisericească, Patriarhul României și-a arătat marea Sa grije de formarea desăvârșită a candidaților la preoție, a viitorilor misionari. Trăim o epocă de misionarism și ei misionarii trebuie să fie cei mai siguri de sine în lupta grea ce se desprinde împotriva forțelor întunericului. Ei trebuie să fie conștienți de rolul lor în societate, ei trebuie să știe că pregătesc o lume nouă, de fericire și mântuire. E răspunderea lor. E răspunderea preoților de a fi îndrumători sufletești ai credincioșilor.

Cum s'a achitat Inaltul Prelat de obligațiunile sale luate în acea zi supremă, o spun înfăptuirile Patriarhale: renovarea mănăstirilor, punerea în acțiune a Institutului Biblic și de Misiune, alcătuirea Eforiei Bisericii Ortodoxe Române, etc.

Dar activitatea culturală a I. P. S. Sale, atrage atenția oricărui cărturar al vieții contemporane. A tradus Sf. Scriptură întreagă, viața și operele Sf. Apostol Pavel, de F. V. Farrar și este acum la al V-lea volum al Istoriei Biblice — Vechiul Testament, — de A. P. Lopuhin. Aceste lucrări au o importanță capitală pentru teologia românească, oferindu-i informațiuni necunoscute.

Colecția întreagă de peste 30 de volume «Ogorul Domnului» ne pune în fața unui mare propagandist, un zelos luptător pentru cauza Domnului nostru Iisus Hristos și pentru biserica creștină.

Acum, la vârsta de 80 de ani, cu toată admirația și cu tot devotamentul, noi fii săi duhovnicești, îi strigăm din toată inima. «Intru mulți ani Stăpâne».

Dr. VASILE GH. ISPIR

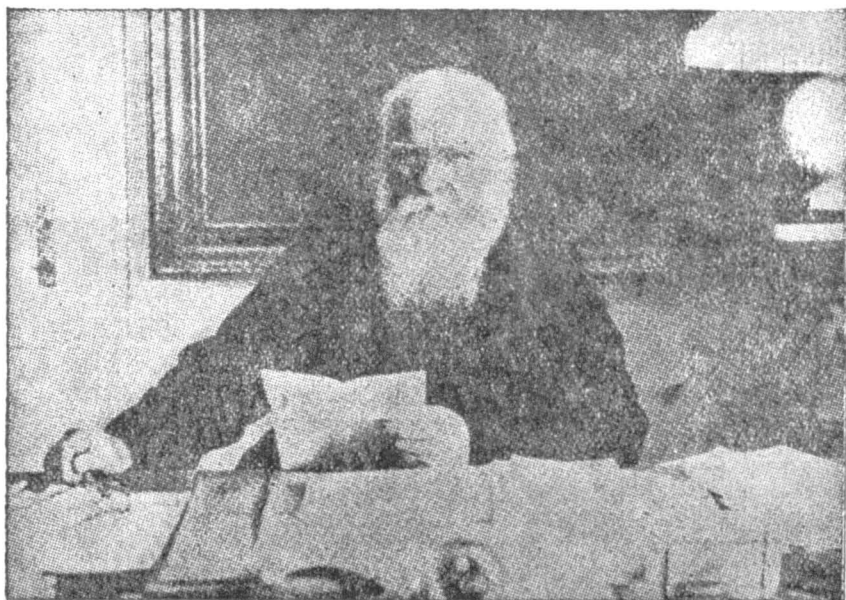
Decanul Facultății de Teologie din București

Opera scrisă a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Nicodim

În cunoscuta activitate multilaterală a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Nicodim, opera scrisă este, credem, cea mai însemnată. Durabilă, ca tot ce rămâne scris, ea va face pomenit numele ierarhului cu mult dincolo de anii vieții sale. Inalt Prea Sfințitul Patriarh este în adevăr un lucrător de frunte pe terenul literaturii noastre religioase, publicând, în lunga sa carieră de scriitor, o întreagă bibliotecă creștină, care este neobișnuit de bogată și de variată.

I. P. S. Patriarh Nicodim la biroul sau de lucru.

Inalt Prea Sfinția Sa a întitulat-o simbolic pentru lucrările mai mari, *Ogorul Domnului*. Aceasta arată din parte-i dorința de a face din cuvântul scris un mijloc de lucrare evanghelică, un instrument al misiunii creștine în societate. Trebuie recunoscut că Inalt Prea Sfințitul Patriarh a făcut pentru lucrul său de publicist un plan și o alegere din cele mai bune.

Cele peste treizeci de volume apărute până acum în colecția «Ogorul Domnului» formează aproape o enciclopedie teologică. În ea figurează istoria biblică și istoria creștină, cuvân-

tul sfintei Scripturi și literatura patristică, biografii și opere de viață creștină rodnică, apologetica, literatura religioasă și, întrecându-le pe toate, omiletica, — aceasta singură cuprinzând o lungă serie de predici și alte cuvântări cu caracter deosebit: unele catihetice, apologetice, dogmatice, liturgice sau pastorale, altele la postul mare, la sărbătorile împărătești sau ale Maicii Domnului, altele cu cuprins și cu destinație specială, ca cele adresate tineretului școlar: în total nouă volume, cu sute de cuvântări alese, privind adevărurile și datoriiile creștine fundamentale, precum și tâlcuiri de mare folos pentru credincioși: Sfânta Liturghie, Crezul, Tatăl nostru, cele nouă fericiri, cele zece porunci. Colecția «Ogorul Domnului» este astfel un bogat depozit de cunoștințe, de fapte și de îndemnuri creștine, în care știința și viața practică sunt deopotrivă cinștite și slujite, ca lucru făcut în adevăr pentru ogorul Domnului.

De un interes teologic deosebit sunt, în această colecție, volumele privitoare la Istoria biblică, Viața lui Iisus Hristos, Viața și operele sfântului apostol Pavel, Primele zile ale creștinismului, Viața și operele sfinților Părinți, Paisie starețul mănăstirii Neamțu din Moldova, iar Biblia ilustrată, publicată în colaborare cu d-l prof. I. D. Ștefănescu, are și o reală valoare artistică.

Pe lângă colecția «Ogorul Domnului», opera scrisă a Inalt Prea Sfințitului cuprinde o altă serie de scrieri, vreo patruzeci de volume și broșuri, unele apărute în mai multe ediții, toate slujind aceluiași scop religios-moral al instruirii și edificării credincioșilor.

În fruntea lor stă cu sfântă cinste, într'o bună traducere, Noul Testament (cinci ediții), însoțit de un interesant studiu introductiv și urmat de «Arătare cum se citesc Apostolii și Evanghelile în toate zilele anului». Inalt Prea Sfințitul Patriarh Nicodim a fost colaborator prețios și la traducerea Bibliei în ediția Sfântului Sinod 1935, împreună cu preoții profesori Gala Galaction și Vasile Radu.

Seria cărților religioase ale Inalt Prea Sfințitului Patriarh prezintă aceleași bogăție și variație de subiecte și materii ca și colecția «Ogorul Domnului»: cărți biblice tipărite separat, carte de rugăciuni, Călăuza creștinului la biserică, vieți de sfinți și frumoase povestiri cu caracter religios-moral, potrivite pentru îndrumarea și zidirea creștină a cititorilor. Între aceștia se bucură de atenție și cei mici, copiii, cu Istoriele morale scrise pe înțelesul și pentru folosul lor sufletec.

Bogata operă scrisă a Inalt Prea Sfințitului Patriarh constă din lucrări originale, prelucrări și traduceri. Traducerile formează, după numărul și importanța volumelor, cea mai mare

parte a operei. Aceasta nu scade meriul Inalt Prea Sfințitului ca autor, dimpotrivă. Inalt Prea Sfinția Sa a înțeles și săvârșit un lucru foarte firesc și necesar în literatura noastră teologică și bisericească. Literatură tânără, încă aproape de începuturi, ea nu se poate îmbogăți și desvolta mai bine și mai ușor decât prin traduceri alese: Traduceri din sfinții Părinți pe de o parte, traduceri din literatura teologică străină, în primul rând ortodoxă, pe de altă parte.

Bun cunoscător al limbii ruse, în care se găsește cea mai bogată literatură teologică mai nouă, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Nicodim a ales și a tradus din această limbă opere de valoare stabilită. Prin munca sa de câteva decenji, Inalt Prea Sfinția Sa ne-a dat în românește scrieri alese din C. Stratilatov, arhiepiscopul de Vladimir Serghie, arhiepiscopul Odesei Inocențiu, protoiereul Serghie Cetfericov, profesorul A. P. Lopuhin, contele Lew Tolstoi și G. Petrov: o colecție de nume și de opere însemnate, dăruite limbii și literaturii noastre printr'o muncă de zi și de noapte, care la cei optzeci de ani ai Inalt Prea Sfinției Sale continuă cu zel și cu vigoare tinerească. Pe lângă opere rusești originale, Inalt Prea Sfinția Sa a dat în românește zece volume din marile opere istorice și istorico-literare ale anglicanului F. W. Farrar, traduse în limba rusă, însemnate și prin numărul și prin titlul și prin valoarea lor.

Privită în totalul ei, ca întindere ca variație și ca utilitate, opera scrisă a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Nicodim este o raritate în literatura noastră teologică și bisericească. Credem că nimeni încă nu a publicat la noi atât de mult în acest domeniu. Publicațiile Inalt Prea Sfințitului Patriarh formează singure în adevăr o bibliotecă, și ea sporește cu fiecare an al vieții sale.

Trebue mărturisit, în chip de omagiu, că această muncă pentru cartea religioasă este cu mult mai mult decât un merit oarecare. Inalt Prea Sfințitul Patriarh a făcut din ea o preocupare continuă a vieții, o preocupare nobilă, rodnică și fericită, cum nu putea fi alta. Istoria Bisericii noastre va înscrie numele Inalt Prea Sfinției Sale în rândul celor mai de seamă ierarhi români. Intre titlurile care-l vor cinsti în fața urmașilor, cel de ierarh-cărturar va fi fără îndoială unul de frunte. El se va păstra și aminti totdeauna, împreună cu bogata și frumoasa slovă în graiu român moldovenesc a Inalt Prea Sfințitului Nicodim, al doilea Patriarh al României.

Dumnezeu sporească-i încă și anii și lucrul!

TEODOR M. POPESCU

Profesor la Facultatea de Teologie din București

PATRIARHUL NICODIM

I. P. S. Patriarh Nicodim își serbează a 80-a aniversare. Vârsta cu adevărat patriarhală. Acum 6 ani a fost ales Patriarh al României, alegere cu prilejul căreia s'a manifestat dorința și voința unanimă a întregului cler și popor român. Toată Țara, dela Vlădică până la opincă a dorit și a ales ca Patriarh al Țării și Bisericii pe I. P. S. Nicodim.

Redăm mai jos articolul Părintelui Profesor Gala Galaction, apărut în ziarele de acum 6 ani, cu ocazia alegerii I. P. S. Patriarh Nicodim, articol ce înfățișază într'o expresivă sinteză, profilul de Inalt Păstor al I. P. S. Nicodim și reflectează atmosfera caldă și entuziastă în care s'a făcut această alegere. Nădejțile neamului puse în această alegere și exprimate atât de minunat de Părintele Gala Galaction, se poate constata de oricine — și se dovedesc în celelalte articole din acest număr — nu numai că s'au realizat cu prisosință, ci au fost depășite cu mult mai mult.

. . .

A fost ales Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române Mitropolitul Nicodim. A avut 406 voturi, din vreo 450 câte erau toate.

S'a ales fără contracandidat, fiindcă cei doi mitropoliți cari ar fi putut să aspire la scaunul patriarhal au declarat prealabil și înțelept că se dau la o parte.

A rămas la mijloc numai Mitropolitul Nicodim și voturile au curs cu entuziasm asupra vigurosului moșneag.

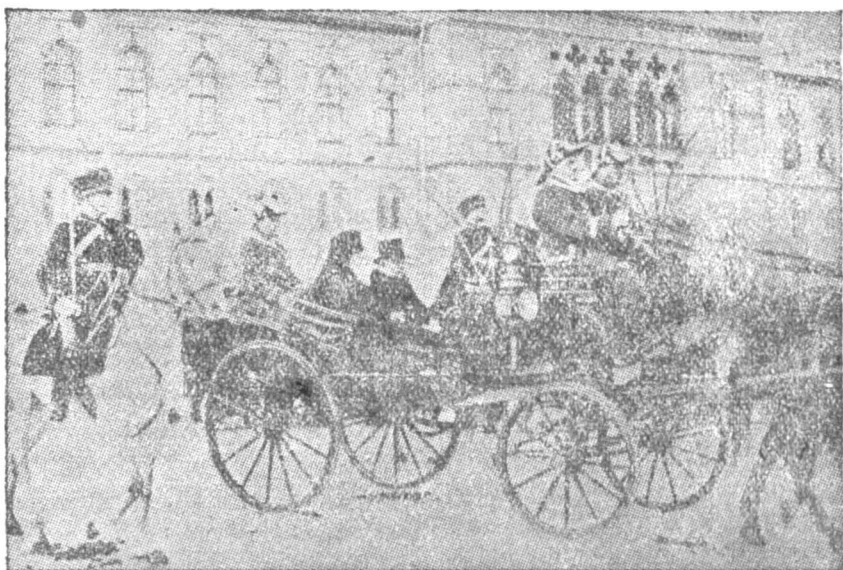
A spus-o și el, au spus-o și alții: are 75 de ani, dar bătrânețea lui e sănătoasă și senină. Ne va păstori întru ani mulți și plini de roadă duhovnicească!..

I. P. S. Nicodim vine la vreme. Înțelegerea de sus și de jos făcută asupra numelui său și votul masiv cu care a fost ridicat deasupra episcopatului național au un tâlc impresionant. Toată lumea iubitoare de biserică și de neam aștepta un om adânc legat bisericii. Venerabilul călugăr nemțean era de mai înainte alesul tuturor conștiințelor neștiutoare de calcule și de diplomație... «Nicodim va fi omul păcii!.. Nicodim va fi omul bisericii pe care o cinstește din mica lui copilărie!.. Cu Nicodim se vor odihni sufletele noastre și biserica Domnului se va simți, iar, târnosită și mireasă prea curată!»..

Dorința s'a împlinit! Gândul cel bun a biruit! Nicodim e Patriarh. Dorim cu putere și însuflețire ca toate florile cari au înflorit și înfloresc, în cugetele cinstite, acum la înălțarea I. P.

S. Sale la vrednicia de Patriarh, să nu se scuture zadarnic, ci să lege și să rodească și să umple duhovnicește jitnițele Sfintei Biserici! Dorim și așteptăm ca Hristos să se preamărească, în țara și în neamul nostru, și mai mult și mai temeinic, azi, când avem pe Patriarhul Nicodim.

Dar — el e unul singur, iar noi cei ce-l înconjurăm (preoți, dascăli, sfetnici, dregători de tot soiul, ca să nu mai vorbim de soborul vlădicesc) suntem sute și sute. Ii suntem toți datori, înaintea lui Dumnezeu, supunere fiiască și sfat fără vicieșug. Să nu rămânem tocmai noi cei din Biserică, la coada lumii românești, cu reformarea moravurilor noastre și cu lepădarea

I. P. S. S. Patriarh Nicodim primit ca Mitropolit la Iași.

zavistiilor politicești. Privim cu admirație și cu bucurie la simplificările și la prefacerile sănătoase din viața noastră publică... Să nu facem tocmai din biserică un fel de ultim azil al duhului vrajbei, pe cale să fie gonit din vetrele noastre. Să ne dovedim nouă și Patriarhului Nicodim că demonul intrigilor a părăsit meleagurile noastre bisericești.

«Pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm!» Iar când ne vom simți uniți frățeste în jurul Patriarhului nostru să facem ca omul cel cuminte care și-a cumpărat casă și prinde s'o cerceteze din pod și până în pivniță. Câte lucrări, câte îndreptări, câte prefaceri trebuiesc la casa în care intri stăpân nou!

Va fi vreme și se vor găsi sfetnici destoinici cari să chibzuiască și să propună felurite îmbunătățiri și leacuri, așteptate de noi toți. Dar un lucru va fi mai cerut și mai grabnic decât toate: disciplina noastră bisericească! Disciplină, în văzul lumii întregi, și disciplină intimă, teologică.

Problema este de o greutate și de o importanță covârșitoare! Dacă nu restatornicim în corpul preoțesc duhul desăvârșitei rândueli și ritmul unitar al aceluiași convingeri, nădejdiile și așteptările lumii care ne privește, vor fi înșelate. Nici o tovărășie omenească, fie militară, fie duhovnicească, nu poate să-și atingă ținta, dacă nu este riguros disciplinată și dacă nu calcă în același pas. În graiul Sfintelor Evanghelii și în traducere divină, aceasta sună astfel: Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea iubire unii către alții... (Ioan 13.35).

Iubirea aceasta poruncită de Mântuitorul, este urmarea unei convingeri supreme, că suntem slujitorii lui Dumnezeu și ai cauzei lui. Convingerea aceasta este (ca și mântuirea noastră), parte: opera proriei, parte: fructul bine copt al silințelor și al munciilor noastre. Vrem să-L iubim pe Mântuitorul! Vrem să îndeplinim poruncile Lui! Vrem să adunăm la sânul Bisericii, pe toți cei cu voie bună!

...Dar mai întâi dați-ne încă odată aripile acestor convingeri! Arătați-ne, în practică, zelul, devotamentul și teologia celor Șapte Ingeri ale celor șapte biserici din Apocalipsă»!

Acestea și multe ca acestea trebuiesc căutate, scoase iarăși la lumina apostoliei și învățate cu eroism, acum în epoca nou începută a Fericitului Patriarh Nicodim.

Disciplina noastră preoțească, mai mult decât toate disciplinele de pe pământ, începe din tainicele cămări ale inimii. Când vom ajunge, încă odată, să dăm, în Biserică, prețul cel adevărat credinței și doctrinei mântuitoare, vom reface disciplina din năuntru și vom regăsi-o pe cea din afară.

Să-și ajute Dumnezeu lui Nicodim de la Mănăstirea Neamțu, precum i-a ajutat lui Nicodim de la Tismana !

GALA GALACTION

Omagiu I. P. S. Patriarh Nicodim

De când a sădit-o Grădinarul, pădurea pare să fi rămas aceeași, pe când în realitate este mereu alta. În vreme ce unii copaci cresc, alții sunt sacrificați, ori se prăbușesc de bătrânețe,

și, după scurtă dăinuire, dispar în necunoscut confundându-se cu pământul.

Sunt totuși unii, care, — prin roadele lor, prin situația sau prin locul pe care'l marchează, ori prin condițiile prielnice pentru popas, — fixează atenția sau sentimentele locuitorilor vecini și ale trecătorilor; — ba chiar după pieire, amintirea lor dăinuește multă vreme.

Unu; astfel de copac se poate asemui Patriarhul nostru NICODIM, care, prin truda și prin fructele lui spirituale, s'a impus minților, — prin bunătatea și prin binefacerile sale a subjugat inimile, — iar de când ocupă locul de frunte în Biserica noastră, a fixat asupra Sa privirile pline de nădejdi ale tuturor ortodocșilor români.

Fiind un copil al brazdeii, viața lui s'a desfășurat anevoios și cu tot omenescul dintr'ânsa, dar harul Celui de Sus l'a înălțat deasupra tuturor. Zburăturile cu care a fost lovit de oameni, și vânturile care izbesc înălțimile, i-au îndoit crengile dar nu l'au abătut, iar astăzi coroana lui, — devenită mai strălucitoare prin zăpada care a înlocuit negura tinereții, — se respiră majestoasă peste turma ce'și caută adăpost sub dânsa.

Mândru — sau, poate, uneori mâhnit — că «tuturor toate s'a făcut», acela care se cheamă «Prea fericitul Nicodim» păsește peste al optzecilea an al acestei vieți. De sigur foarte puțini față de vârsta vechilor Patriarhi, și totuși greu de numărat în goana noastră către moarte. De aceea, ne-am și oprit o clipă, ca să'l privim în cadrul împărăteștilor uși ale Istoriei, în care va sălășlui prin lucrările lui duhovnicești, și să-i încredințăm prinosul nostru sufletesc.

Nevolnici fiind a judeca altfel pe cel hărăzit «să lege și să deslege», strigăm din toată inima «Osana celui ce merge în numele Domnului, împlinind voia Lui», și, ne rugăm fierbinte urându-i «Intru mulți ani Stăpâne».

Dr. V. GOMOIU

Anii de viață harnică și plină ai Patriarhului Nicodim.

Cel de acum, adică prilejul de a scrie la cei 80 de ani de viață ai Înalt Prea Sfințitului Patriarh Nicodim, este unul din multele pe care le-am avut până acum. În adevăr, Patriarhul nostru ne-a dat multe mișcătoare prilejuri de a scrie despre roadele vieții sale deosebit de harnice. Ori pe unde a trecut, a lăsat urme frumoase și însemnate, pe care nu se putea să nu le pomenești. Și noi le-am pomenit din belșug.

Fie că a poposit ca arhimandrit de scaun la Galați, fie că a fost Episcop la Huși, fie că a ocârmuit bisericăște Basarabia în 1917—18, fie că a fost stareț la Neamțu, a îmboldit pe atât de mulți să scrie despre Înalt Prea Sf. Sa. De aceea, când scaunul de Mitropolit al Moldovei a rămas văduv prin moartea Mitropolitului Pimen, o mulțime de glasuri s'au ridicat ca să ceară pe Starețul Nicodim dela Neamțu, ca Mitropolit la Iași. De s'ar căuta câte s'au scris pe atunci prin ziarele noastre, s'ar găsi berechet de articole care să arate că Arhiepiscopul Nicodim este obrazul cel mai îndreptățit de a se sui pe scaunul lui Veniamin. Se privea drept ceva firesc ca Înalt Prea Sf. Sa, care încă înainte vreme lucrase în Iași, ca arhimandrit slujitor și ca predicator prețuit, iar apoi ca vicar, să urmeze a fi cel ce duce înainte firul ostanelilor sale de altădată.

Toate acestea au fost titluri pentru a scrie despre vrednicia Înalt Prea Sfinției Sale, la feluritele prilejuri pe care viața sa ni le-a dat să scriem. Și am tot scris. Afară de alții, scriitorul acestor rânduri a avut prilejuri după prilejuri de a scrie. Deci, de m'aș apuca să le adun pe acestea toate, aș găsi material din destul să alcătuiesc din cuprinsul lor chiar și o carte.

Și iată acum un prilej nou. După altele proaspete care au fost, precum cele de atâția ani de trudă ca patriarh, veni acum și acesta proaspăt al celor 80 de ani de viață.

Când a fost ales patriarh, la o vârstă destul de înaintată, 74 de ani, mulți se întrebau dacă mai face să te sui pe un scaun de ocârmuire la așa vârstă? Dar eu spuneam tuturor celor ce întrebau, că la Patriarhul Nicodim nu trebuie să socotești ca la alți oameni. În adevăr, Înalt Prea Sf. Sa este dintr'o tulpină vâncioasă și sănătoasă care biruie asprimea anilor. Tatăl său a murit târziu aproape de suta de ani și, precum se știe, vârsta

se moștenește și ea. Deci cu Inalt Prea Sf. Nicodim pe scaunul de patriarh poți să te aștepti încă la 20 de ani de ocârmuire. De aceea să nu se îngrijească nimenea că va isprăvi curând, dacă au venit cei 80 de ani ai vrâstei, fiindcă cu I. P. S. Nicodim va trebui să mai aștepti până ce să-l vezi la vremuri de nepuțință. Inalt Prea Sf. Sa apucă suta de ani și deci poți să te aștepti că va mai săvârși încă multe treburi.

Dovada o avem în felul cum își petrece vremea în zilele de acum. Deși de dimineată îl iau cu plictiselile treburile de cancelarie, prin venirea consilierilor car-i cer dezlegări la felurite cereri, apoi prin mulți creștini de afară care vin să-și spuie păsurile lor, totuși nici acasă nu are astâmpăr. Traduce și răstrăduce din scriitorii ruși pe care ni i-a tot dat și-i dă pe românește.

Așa cum făcea la Neamțu, așa cum de mult știm că făcea la Iași, așa își urmează acest vechi obicei și aici, la 80 de ani ai vârstei. Este apucătură intrată în sânge și de care nu se poate lăsa. Fără îndoială, va părăsi această viață, când o va părăsi, cu condeii în mână.

Acum îi stă la inimă teologul rus Lopuhin și din el traduce și tot traduce și ne-a dat atâtea volume, din care mai are încă multe de dat. Dar noi am apucat a-i gusta *Istoria Biblică* și până acum. Știm însă că unele volume se află sub teascurile Tipografiei Cărților Bisericești. Ele vor avea de rumegat încă multă vreme cu acest soi de osteneli ale Patriarhului Nicodim.

Despre toate acestea, noi am avut chipul de a mai scrie și până acum, la atâtea alte prilejuri prin care am trecut. Ce mai putem găsi acuma nou la acest proaspăt prilej al celor 80 de ani?

Și cu toate acestea găsim. O viață încărcată de atâtea lucrări, ca a Inalt Prea Sfinției Sale, îți dă atâtea privilegii și-ți îmboldește mintea spre fel de fel de cugetări proaspete. Mai rămân încă laturi care nu le-ai pomenit la vremea lor și le poți scoate înaintea cetitorilor de acum înainte. Tocmai asta este ceiace trebuie să facem acum. Și iată, chibzuindu-ne ce să spunem cu acest prilej, am găsit o trăsătură însemnată din lucrul Patriarhului. Face s'o scoatem la iveală acum.

Patriarhul și-a urzit lucrul său cu o lature foarte trebuincioasă în scrisul nostru și care merită pomenită ca o aleasă vrednicie. Iată despre ce este vorba.

De când noi ne-am apucat în Țara Românească să înoim viața noastră în veacul trecut, am scos la iveală fel de fel de

tipărituri. Ne gândeam la câte învățături ne lipsesc, la câte le trebuie preoților, la atâtea și atâtea de pus la îndemâna lor, spre a învăța din ele pe credincioși. Atunci s'a pornit la noi a

I. P. S. S. Patriarhul Nicodim – Mitropolit al Moldovei – împreună cu Patriarhul Miron Cristea la o solemnitate religioasă

se tipări fel de fel de cărți, cărțile și reviste. Și au ieșit la lumină cărți peste cărți, dar mai mult desfășurări teoretice, pe când noi aveam trebuință mai cu seamă de învățături practice. Ne trebuiau scrieri de pus în mâna credincioșilor, iar preoților tot învățături cu desfășurări practice, care să-i înlesnească a le folosi ușor înaintea creștinilor.

Au trecut însă zeci de ani peste zeci de ani și acestea nu se vedeau. Se dădeau predici sau alte învățături, dar tot cu dezvoltări teoretice, care se aștern mai greu pe sufletul omului. Nu se vedea de loc un aluat practic, care să răzbească ușor la sufletul omului.

Ce frumoasă noutate a fost însă când Patriarhul Nicodim, pe când era arhimandrit de scaun la Galați, a dat la lumină scrierea preotului rus Grigorie Petrov: «*Pe urmele lui Hristos*»! Aceasta era o lucrare de baștină din America, dar prefăcută frumos de Petrov și așa a fost dată și pe românește. Intr'însa aveai lucrarea creștinească așternută în plina desfășurare a vieții. Îți dădea o frumoasă gustare și era astfel o pildă de înfățișare a lucrului pentru Hristos cu uneltele vieții practice.

Cetitul ei era o plăcere nu numai pentru preoți ci pentru oricare credincios. Ea ne era o dovadă că aveam nevoie de astfel de lucrări, pentru a împăna cu ele viața creștinilor noștri.

Pe aceasta ne-a dat-o la iveală Arhimandritul Nicodim dela Galați în 1908. Atâta vreme trecuse însă cu tipăriri de scrieri numai teoretice, și a trebuit să vie Patriarhul Nicodim pentru a ne da roade din ogorul vieții practice.

Mai cu seamă de acestea aveam atâta nevoie și am putut gusta ce dulci erau aceste scrieri! În adevăr, preotul Petrov era un chip prea ales al Bisericii rusești, pe care străinii, deși mai depărtați bisericeste de Biserica ortodoxă, s'au apucat totuși să-l traducă. Astfel noi nici acum nu avem date pe românește scrieri ale lui pe care însă Nemții le-au tradus pentru ei.

Iată, un scriitor bisericesc ca acesta avea desfășurări practice a adevărilor creștinești și de unele ca acestea se simțea nevoie la noi. De acolo înainte, Patriarhul Nicodim a tot mers pe cărarea aceasta și am căpătat din condejul Inalt Prea Sfinției Sale, scrieri tot una și una. Încă fiind la Galați, Inalt Prea Sf. Sa ne-a dat o cârtică cu numele de *Cum se cuvine să stea creștinul în biserică*, scriere răsărită tocmai dintr'un prilej al treburilor practice la Galați, scriere care a răspuns unei adevărate trebuințe și, din pricina aceasta, a tot avut edițiuni peste edițiuni până în ziua de azi.

Tot din Galați, Inalt Prea Sf. Sa ne-a dat Predicile la Postul Mare ale Arhiepiscopului Inochentie al Odesei. După ce vreme îndelungă mai înainte, alții ne dăduseră pe românește câte ceva din graiul minunat al acestui predicator ortodox, de data aceasta Inalt Prea Sf. Sa a pornit în mare lucrarea aceasta și ne-a

dat pe graiul nostru cuvântările lui Inochentie, care toate sunt lucrări de seamă pe ogorul practic.

Ce bogat aluat de soiul acesta Inalt Prea Sf. Sa ne-a pus la îndemână! Au ieșit la iveală volume peste volume până mai deunăzi și avem astfel sub mâna noastră vrafuri de scrieri din care să tot scoți pentru a învăța norodul nostru sau din care să te inspire pentru a umbla pe aceeași dără și a înțelege cum trebuie să vorbești credincioșilor.

Așa a lucrat Patriarhul Nicodim ani îndelungi și numai după ce a presărat ogorul nostru cu scrieri de soiul acesta, mai târziu s'a apucat a da la lumină și scrieri din laturea teoretică a teologiei. Astfel, Inalt Prea Sf. Sa ne dă acum scrierile lui Lopuhin despre *Istoria Biblică*, dar aceasta după ce ne-a îndesțulat cu atâtea scrieri din ogorul practic.

Inalt Prea Sf. Sa a răspuns unei mari trebuințe a vieții din Biserica noastră. A îndrumat pe slujitorii Bisericii spre mijloacele practice ale lucrului din parohie și prin aceasta a adus un șivoi nou în scrisul bisericesc, cum era el prin anii 1850 — 1890. Gusturile se îndrumau astfel spre ogorul mai pipăit al vieții și una ca aceasta nu ne putea fi decât de un mare folos la cârmuirea sufletelor în parohie.

Patriarhul Nicodim este și acum neîncetat pe ogor cu condeiul în mână, dar după ce a deschis frumos drum nou în felul arătat. Privind acum toate cu toptanul, nu putem decât să ne uimim văzând câte au izvorât din condeiul Inalt Prea Sfinției Sale. Deci pe lângă laturea de ocârmuire bisericească pe care Inalt Prea Sf. Sa a mânuit-o ca ocârmuitor al eparhiilor, a adăos prin aceasta și o nouă latură a scrisului bisericesc.

Când stai acum și privești teancurile răsărite din condeiul Inalt Prea Sfinției Sale, rămâi pe gânduri. În adevăr, e vorba de volume pe care nu numai să le duci pe brațele încărcate, ci pe care să le duci cu carul. În această privință, Inalt Prea Sf. Sa ne-a dat o pildă fără păreche. Toate clipele slobode le-a folosit pentru lucrul scrisului duhovnicesc și trebuie să-ți mărturisești: Doamne! dar mult se mai poate face când nu risipești vremea, ci-ți iei rostul tău cu tot dinadinsul!

Patriarhul Nicodim rămâne astfel o pildă rară. Până la acești 80 de ani, a stat neobosit pe ogor și ne-a dat aceste mormane de scrieri pe care îți trebuie atâta timp numai pentru a le ceti! Ce vor avea preoții de cules din toate acestea! Ce izvor nesecat Patriarhul Nicodim le-a pus la îndemână! Tot ce s'a lucrat mai înainte în această privință, pentru lucrarea în paro-

hie, nu este în măsură atât de mare și nu este din laturea practică cum ne-a sărit în ajutor Patriarhul Nicodim. De aceea această lature trebuie scoasă neîncetat în deplină lumină și a o pune în văzul tuturor acum, când vorbim de cei 80 de ani ai vârstei sale.

Da, 80 de ani sunt mulți ani, dar câți i-au folosit pe ai lor așa cum i-a folosit Patriarhul Nicodim! Iți par încă ani puțini pentru câte vrafuri de scrieri au răsărit din condeiul său.

Călătorea de ici colo, dela Huși la Chișinău, dar cu teancurile de foi care trebuiau să tot sporească, ori pe unde călca. Și dacă i se mai risipeau pe drum, cum a pățit în drumul spre Chișinău, lucrul încă și mai mult se întetea, așa că oricâte avea de înfiripat la Chișinău, într'un ogor atât de nou, nici acolo nu se lăsa și de adaosul vrafurilor. Numai printr'o muncă atât de neobișnuită te poți dumeri cum de a ajuns să înalțe teancuri peste teancuri și să te uimească prin câte un om poate înfăptui când inima îl trage și când înțelege că a trăi trebuie să însemne a înfăptui.

Și iată-l, a ajuns la 80 de ani, dar obiceiul merge înainte. Nu slăbește o clipă și de câte ori te duci la Mitropolje, afli că și acum e cu condeiul în mână, ba dacă pătrunzi până la Înalt Prea Sf. Sa, îl vezi cu foile pe masă tot lucrând la ele sau cu tipărițiile din tipografie care așteaptă ochii pentru a le cerceta.

Și acum, dacă cele spuse până aici sunt numai ca o privire pe deasupra, peste întregul volumelor care te uimesc cu numărul lor, altele sunt de spus dacă vei pătrunde înăuntrul lor, pentru a gusta felul lucrului. Da, nu trebuie să trecem peste laturea aceasta, fiindcă ea înseamnă o nouă și prețioasă vrednicie a Patriarhului Nicodim.

Deși în acestea este vorba mai mult de traduceri, totuși nu se cuvîne a privi numai vrednicia autorului. Nu, fiindcă Patriarhul Nicodim are o trăsătură care trebuie numai-decât să o scoatem la iveală. Este darul său deosebit de a traduce. În adevăr, sunt traduceri și traduceri. La Patriarhul Nicodim însă traducerea are o așa întipăritură românească, încât te mișcă plăcut. De obicei, la o traducere, celce se ostenește cu ea, este primejduit să fie furat de rostirea autorului și să scape în traducere ceva din chipul rostirii străine. La Patriarhul Nicodim însă dai peste rostiri atât de neaoșe românești, încât guști cu drag grajul nostru în povestirea unor gânduri străine. Astfel în povestirea din *Pe urmele lui Hristos*, avem descrierea unor lupte din America. Așa a găsit Patriarhul vorbe de neaoșă

întrebuințare românească, încât te minunezi de măestria sa de a găsi vorbele din popor. Se cunoaște că Inalt Prea Sf. Sa trăiește în deplină gândire românească și că nemerește deplin rostirea noastră românească chiar atunci când dă povestiri despre viața altor neamuri.

Aceasta este o trăsătură a traducerilor Inalt Prea Sfinției Sale. Are un dar frumos de a da povestirea pe românește și aceasta o gustă orice cetitor. De aceia trebuie s'o scoatem la iveală, fiindcă dă un farmec deosebit scrisului său și care face că traducerile sale nu sunt așa cum sunt traducerile de obicei,

Patriarhul Nicodim vorbind poporul în fața Catedralei.

ci mai frumoase și mai gustoase.

Aceasta dovedește cât de mult Inalt Prea Sf. Sa soarbe din adâncul gândirii și rostirii neamului nostru. La Patriarhul Nicodim s'a păstrat vâna sănătoasă a graiului nostru românesc și pe aceasta o folosește cu măestrie și ne face nouă atât de plăcut scrisul Inalt Prea Sfinției Sale.

De aceia să nu trecem ușor peste osteneala de traducător a Inalt Prea Sfinției Sale, spunând că eh! e numai treabă de traducător! Nu, fiindcă e faptă de traducător cu un merit deosebit și care ne face să gustăm scrisul acesta cu un farmec cum nu găsești oriunde. Numele Inalt Prea Sfinției Sale va rămâne

ca al unui traducător de alt calapod și pe care toți cetitorii îl vor gusta cu un simț cum traducerile nu sunt gustate în totdeauna.

Din cele de până aici, cineva ar putea trage încheierea: Da, bune sunt toate aceste osteneli ale scrisului Inalt Prea Sfinției Sale, dar acum poate fi vorba: atâta este cât Inalt Prea Sf. Sa a făcut pe lume? Nu s'a ținut decât de treburile scrisului? A avut slujbe mari, precum episcop la Huși, arhiepiscop al Basarabiei, Mitropolit al Moldovei. A fost apoi o bună vreme stareț al Mănăstirii Neamțului. Ei, din toate aceste dregătorii însemnate nu avem de pomenit decât multele cărți tipărite?

Ba nu, sunt multe altele încă de pomenit pe seama Inalt Prea Sfinției Sale, osteneli de alt soi, care nu mai puțin încarcă de vrednicie chipul ales al Patriarhului de azi al României.

Noi însă am pomenit scrisul numai ca una din laturile ostenelilor sale cea pe care o descoperi mai ușor și care se înșiră dealungul întregii sale lucrări. Dar se pot pomeni încă și alte laturi despre care se cuvine să vorbim.

În de obște, dacă vorbim de cârmuirea unei episcopii sau mitropolii, se înțelege lucrarea bisericească obișnuită de îndrumare a treburilor unei eparhii. Noi însă nu pomenim de acestea, care se înțeleg dela sine, ci am vrut să însemnăm ceiace este mult deosebit și care alcătuiește o trăsătură peste cele obișnuite în lucrul Inalt Prea Sfinției Sale. Astfel vom lua una din sarcinile cele mai mărunte pe care le-a purtat și care totuși slujește din destul pentru a arăta câtă vrednicie Inalt Prea Sf. Nicodim a arătat în mănuierea lor.

Inalt Prea Sf. Sa era stareț la Neamțu, Asupra mănăstirii se făcuseră multe încălcări din vremuri vechi. Ea era mult îngustată în drepturile ei, din partea organelor Statului cu stăpânirea asupra pădurilor care dela secularizare mai rămăseseră în stăpânirea sa. Stareții s'au perândat ei mulți, dar n'au fost în măsură să apere mănăstirea de feluritele încălcări și s'o așeze iar în drepturile ei.

Noroc însă că a venit stareț Inalt Prea Sf. Nicodim. Inalt Prea Sf. Sa s'a pus îndată pe lucru, a cercetat amănunțit toate actele, a întărit toate cele aflate, prin pecetluirea autorităților din partea locului și astfel odată s'a văzut stăpân pe toate te-meiturile cu care să scoată drepturile mănăstirii .

Dar pentru aceasta trebuia luptă, îndrăzneală și pricepere. Aici se vede norocul Mănăstirii Neamțului de a-l fi dobândit ca stareț pe Inalt Prea Sf. Sa. În adevăr cu alt cârmuitor nici

nu te puteai gândi să duci lupta și mai cu seamă să birui. Trebuia să ai priceperea de a dovedi toate încălcările săvârșite asupra mânăstirii. Aveai a te încrușișă cu organele silvice ale Ministerului Domeniilor, care totdeauna s'au ținut de capul mânăstirilor ca să mărginească drepturile lor. Noi am avut în această privință luptă cu ele prin ziare. De multe ori ne-am încrușișat condejele cu ale d-lui Cezar Cristea, inginer silvic, care ținea morțiș să îngusteze dreptul mânăstirilor. Incordarea aceasta merge până în ziua de azi. Din partea mânăstirilor neîncetat trebuie să stea cineva de pază, pentru a le ocroti și a le apăra, ca nu cumva încălcările să meargă și mai departe. Noroc că acum avem pe însuși Inalt Prea Sf. Nicodim în capul treburilor bisericesti, care nu va lăsa cotropirea să-și facă damblalele înainte.

Dar pe când era stareț la Neamțu, Inalt Prea Sf. Sa era cu o slujbă mult mai mică și nu avea la îndemână atâtea mijloace pentru a apăra mânăstirea. Cu toate acestea a dat dovada priceperii de care am pomenit și a unei îndârjiri fără seamăn întru ocrotirea mânăstirii.

Ceiece e mai de prețuit e că lupta nu numai singur, ci și cu împotriviri chiar din partea organelor Bisericii. Astfel, însuși Mitropolitul Pimen dela Iași, care avea stăpânirea asupra Mânăstirii Neamțului și ar fi trebuit să sprijine pe starețul care slujea mânăstirea, îi stătea împotrivă și-și imputa că se ia la luptă cu Statul, care nu trebuie stingherit în greutatețile gospodărești pe care și el le are. Adevărul este că între noi totdeauna a stăpânit gândul că trebuie să slujim nevoile Statului și să-l ajutăm în toate ostenele lui pentru ridicarea neamului, dar aceasta, se înțelege, nu e tot una cu a lăsa abuzul să-și facă mendrele pe spinarea altor așezăminte, care, la urma urmei, tot Statului slujesc.

Buna gospodărie nu se poate sprijini pe abuz și de aceea nici nu poate fi o bună ocârmuire ceea ce a lăsa organele unui așezământ să stingherească drepturile altui așezământ. Toate ajută la înflorirea neamului și deci fiecăruia trebuie să i se lase drumul nestingherit pentru urmarea rânduieiilor lui.

Mitropolitul Pimen însă avea alte păreri în această privință și de aceea nu lăsa slobod pe starețul Neamțului de a apăra drepturile mânăstirii. Cu toate acestea starețul de atunci al Neamțului este cu atât mai vrednic și mai meritos, cu cât a apărut și a slujit mânăstirea chiar și în acele împrejurări vitrege.

Noi avem o foaie din 20 Octomvrie 1932, în care Inalt Prea

Sf. Sa face o lungă întâmpinare față de astfel de socoteli ale Mitropolitului Pimen al Moldovei și care arată toate temeiurile pentru dreptul Mănăstirii Neamțului. Din ea poți vedea limpede cât a trebuit Înalt Prea Sf. Sa să răscolească pentru a scoate la lumină dreptatea mănăstirii. Este un adevărat istoric pentru a arăta cât a fost de stingherită și vătămată Mănăstirea Neamțului în rosturile ei. Ea se străduie pentru împlinirea sarcinilor ei, care slujeau obștea noastră, dar i se puneau bețe în roate și trebuia să lupte cu mari greutateți.

Dacă nu ar fi fost stareț pe atunci Înalt Prea Sf. Nicodim, nici vorbă că mănăstirea ar fi rămas păgubită și deci micșorată în mijloacele sale de lucru. Starețul Nicodim a stat însă cu toată puterea la datoria sa, și așa, prin această slujbă mărunță tot și-a arătat vrednicia sa și s'a dovedit celce a fost totdeauna, adică bărbatul care-și duce până la capăt cu tărie datoriiile sale.

Noi am privit acestea de departe, ne-am mînjunat de hotărârea și măestria sa, iar acuma ne simțim dator și să le povestim. Dacă ar lua cineva nu numai o slujbă mărunță ca aceasta, ci celelalte mari sarcini pe care Înalt Prea Sf. Sa le-a avut, din fiecare ar putea povesti amănunte prin care Înalt Prea Sf. Sa și-a dovedit priceperea, îndemânarea și nedomolirea în mînuirea și dezlegarea treburilor eparhiale.

Ce lucru nou era să iei pe mână o cărmuire bisericască dela străini, cum a fost cea a Basarabiei! Cu toate acestea, oricât avea de întâmpinat aci, greutateți deosebite de cele din eparhiile noastre, cu autorități politice, care aici veneau cu alte socoteli, totuși Înalt Prea Sf. Sa le-a biruit pe toate și a vâslit corabia Bisericii cu tot meșteșugul. Numai să-l asculte cineva povestind din acele vremuri, cum l-am ascultat noi, și va vedea că în I. P. S. Nicodim, Biserica a avut un bărbat de toată temeinicia, care a dus cu braț vânjos și cu minte pricepută toate sarcinile pe care le-a avut. De aceea și când scaunul Mitropoliei Moldovei a rămas slobod prin moartea Mitropolitului Pimen, toate părerile într'un glas au fost: Vlădica Nicodim să fie mitropolit. Și a fost. Din lungă sa lucrare în cuprinsul acelei mitropolii, lumea îl cunoscuse ce poate și de aceea îl cerea să fie vâslașul care să ducă treburile Mitropoliei. Și curând s'a împlinit dorul celor ce-l voiau pe scaunul Mitropoliei.

S'au bucurat, mirenii, preoții și călugării, fiecare cu temeiurile lor. Mirenii se bucurau să aibă un urmaș vrednic de numele lui Venjamin, preoții fiindcă îl avuseseră vicar sub Mitropolitul Iosif și-l știau ce poate, iar călugării fiindcă un călugăr de do-

vedită vrednicie se suia în capul scării și știau că numai roadă pentru mânăstirii va răsări din păstoria Inalt Prea Sfinției Sale.

Atâta numai că păstoria Inalt Prea Sfinției Sale n'a putut să ție mult. Rămânând vădud locul de patriarh, a fost dorit să fie ridicat din scaunul dela Iași și să fie înălțat pe scaunul primaților României, care acum se chema scaun de patriarh. Și, fără întârziere, a fost rânduit să fie Patriarhul României, din care păstorește azi.

Fără îndoială, aci va păstori mai mult, după arătarea pe care am făcut-o la începutul acestei desfășurări. Tulpina să-

Mânăstirea Neamțului.

nătoasă și trainică din care se trage Inalt Prea Sf. Sa îi va da încă zeci de ani de viață și așa vom avea a ne bucura încă ani și ani de ocârmuirea meșteră a Inalt Prea Sfinției Sale.

Ca patriarh, i-a fost partea să păstorească în împrejurări din cele mai grele, când țara s'a găsit încurcată într'un greu război și când, din pricina aceasta, împrejurări din cele mai încâlcite cădeau în sarcina unui păstor. Acuma erau împrejurări neobișnuite de sfătuit și învățat poporul. Era nevoie să ai vederi limpezi și să nemerești gândul cel sănătos și să ai graiul potrivit. Inalt Prea Sf. Sa însă n'a rămas în urma acestei chemări, ci totdeauna a avut graiul de bună îndrumare a păstorului de suflete și l-a avut atât de des, încât te minunezi câte

pastorale a trebuit să dea în puţinii ani de când se află pe scaunul acestei păstorii. *Glasul Bisericii* , care este organul de ştiri al arhiepiscopiei, e plin de astfel de îndrumări ale Inalt Prea Sfinţiei Sale. O carte întreagă ar putea ieşi, de le-am aduna la un loc.

Pe umerii Inalt Prea Sfinţiei Sale au căzut sarcini pentru care se vede că Dumnezeu anume l-a pregătit. În adevăr, poporul nostru a ajuns să fie în război cu Ruşii, adică cu poporul de aceeaşi credinţă cu noi şi cu care ne-am întâlnit duhovniceşte de atâtea ori în istorie. Nu se putea ca lucrurile să rămâie aşa, ci am ajuns la prietenia cea firească şi care este de dorit să dăinuiască totdeauna astfel.

Dar cine trebuia să lege firul acestei prietenii? Se înţelege, mai înainte de toate Biserica, fiindcă noi bisericeşte am fost totdeauna la o inimă cu fraţii din Biserica pravoslavnică a Rusiei. Şi iată, aşa de bine s'au legat împrejurările, că tocmai în aceste împrejurări avem patriarh pe I. P. S. Nicodim. Inalt Prea Sf. Sa însă a învăţat teologia în Rusia, adică la fraţii de aceeaşi credinţă cu noi. Apoi dacă acum treburile se împletesc astfel, încât e bun prilej ca să înodăm legăturile noastre cu Ruşii, Patriarhul Nicodim este tocmai omul potrivit pentru aceasta, fiindcă are atâta apropiere de lumea Ruşilor. A şi stat totdeauna aproape de ei sufleteşte, prin atâtea traduceri pe care le-a făcut din scrisul lor.

Cu adevărat acum, Patriarhul Nicodim nici n'a rămas în urmă faţă de această chemare în care nevoia vremurilor l-a adus. Dacă la încheierea războiului trebuinţa cerea să luăm iar legăturile cu Ruşii, cine era mai firesc să ia aceste legături decât Biserica? Ea era organul prin care eram mai aproape de ei.

Tocmai prin aceasta însă Patriarhul Nicodim era omul chemat să aducă ţara noastră în legăturile pe care le-am avut cu Ruşii. Doar nu e mult dela 1914, când Ţarul de blândă amintire Nicolae II ne-a făcut vizită la Constanţa şi când, cu acel prilej, s'au făcut acolo frumoase slujbe creştineşti tocmai de preoţii noştri care învăţaseră în ţara Ruşilor.

Aşa cum atunci s'a putut să ajungem cu treburile ţării aproape de ei, urma să pornim şi acum legături caşi atunci. Era firesc să croim acest drum, nu din socoteală de curată diplomaţie, ci din vrednică omenie, ca buni vecini. Dacă la aceasta putem adăoga şi socoteala diplomatică, foarte potrivită în aceste împrejurări, cu atât mai bine.

Fapt este însă că Biserica ne putea sluji de minune în

aceste împrejurări și tocmai aici vine ca o devărată fericire prilejul că avem pe I. P. S. Nicodim ca Patriarh. Înalt Prea Sf. Sa a și fost la toată înălțimea, luând cu pricepere și cu multă inimă, folosirea acestui prilej. A rânduit ca Biserica să fie organul acestei apropieri și iute am putut înoda vechile legături cu Rușii. A rânduit o solie a noastră, în frunte cu Episcopul Iosif al Argeșului, ca să meargă la Patriarhul Rusiei în Moscova și așa să începem iar a țese pânza frățeștilor legături a închinătorilor de aceiași credință.

Cele ce au urmat au fost la înălțimea așteptărilor. Despărțirea care a dăinuit o bucată de vreme a fost dată la pământ și solia noastră a pășit cu călcătură sănătoasă pe ogorul vieții pravoslavnice și dorite, precum am avut-o în atâtea împrejurări în trecut. În Odesa și acum ființează palatul vlădicilor Odesei, ridicat de Mitropolitul Gavriil Bănulescu, în care a locuit și scriitorul acestor rânduri, ca orânduitor al treburilor bisericesti de acolo între anii 1940—1942. Tot acolo avem și biserica *Sturza*, clădită de Alexandru Sturza, vărul fostului domn al Moldovei Mihail Sturza, de unde și o stradă lăaturalnică poartă numele de «Ulicișoara Sturza». Acestea sunt urme ale legăturilor creștinești care au fost între uni și alții și care mărturisesc despre frăția care a fost între închinătorii aceleiași Biserici a Răsăritului.

Trebuia oare ca aceste urme să rămâje neîncetat astupate și vechile legături desființate? A fost însă partea frumoasă a vieții Patriarhului Nicodim de a lua iarăși firul legăturilor dintre cele două Biserici surori și așa a întregi vasul sfințeniei care se hâise din locul lui.

Solia noastră, care s'a dus la Moscova și s'a întors, a avut de povestit lucruri prea îmbucurătoare. Ziarele au răsunat zile după zile de povestirea membrilor ei. Cetitorii noștri au luat cunoștință de vestiri care au legat inimi de inimi și așa s'a luat iarăși un fir care stătea rupt fără de niciun folos. A urmat apoi altă solie, a unor profesori de ai noștri, care au depănat mai departe firul tors de solia bisericască. În felul acesta, am pornit cuminte o treabă care așa trebuie să meargă în tot timpul.

Dar ce plăcere trebuie să fi fost pe toți slujitorii Bisericii rusești, când vor fi auzit dela solia noastră că Patriarhul Nicodim al României este un fost student al școalelor lor! Ce bucurie trebuie să fi fost pe toți trimișii Rusiei la noi, când, venind la Patriarhul nostru, au putut vorbi rusește cu Înalt Prea Sf. Sa!

Iată, tocmai un fost student al Rusiei a avut frumoasa chemare de a ne pune iar în legături cu poporul de aceeași credință cu noi. A avut prin aceasta un rol istoric, prin care a slujit întregul popor românesc. Din cea mai mare înălțime bisericăscă ,a putut lucra și pe culmea înaltă a trebuințelor obștești ale neamului și astfel ne-a fost de folos tuturor.

De aceia Patriarhul Nicodim va fi neîncetat pomenit în viitor ca fericit organ al împăcării și va lucra ca un luceafăr pe cerul amintirilor noastre. I-a rânduit Dumnezeu acest minunat rol și astfel Inalt Prea Sf. Sa încununează atât de frumos lunga slujire pe care a avut-o în sânul poporului românesc .

Poporului de mult i s'a povestit frumosul șir de lucrări alese care să împletească în viața Patriarhului Nicodim. In anul 1939, s'a pus chestiunea alegerii unui nou Patriarh al României, locul rămas vădov prin moartea răposatului Patriarh Miron. Atunci ziarul *România*, cu data de 2 Iulie 1939, a tipărit pe o pagină întreagă o povestire amănunțită despre lunga lucrare a Patriarhului Nicodim în slujba Bisericii românești. Era vremea când se tot vorbea și se scria despre urmașul Patriarhului Miron. Intru cât Patriarhul Nicodim, pe atunci Mitropolit al Moldovei, avea în trecutul său, un lung șir de lucrări, ziarul se simțea dator să dea o lungă dare de seamă despre celce în mintea tuturor era viitorul Patriarh al României.

Dar avea ce povesti. Numai din scrisul Inalt Prea Sfinției Sale, înșira 52 de scrieri, unele din ele volume mari de peste 600 de pagini. De acolo înainte însă, câte altele nu s'au adăogat! Pe atunci încă nu ieșise *Istoria Biblică*, din care au ieșit până acum 3 volume mari și mai urmează alte trei .

Peste vremea până ce Inalt Prea Sf. Sa a ajuns Mitropolit al Moldovei, ziarul a trecut iute. Ne dă însă o rară ilustrațiune, de când Inalt Prea Sf. Sa era student la Kiev. Ea ni-l înfățișează îmbrăcat civil și fiind împreună cu un preot, care nu e altul decât fostul mai târziu Mitropolit al Atenei și Primat al Greciei Hrisostom Papadopoulos ,azi răposat. Și el a învățat tot la Kiev și-și aducea aminte de Patriarhul Nicodim. Altul din acea ilustrațiune este îmbrăcat civil și era dintre colegii de atunci ai patriarhului nostru.

De acolo înainte, urmează lunga înșirare a lucrărilor Patriarhului Nicodim, din toate locurile unde a avut a-și desfășura activitatea sa. Cetim capitule ca *Organizarea centrelor de propagandă*, în care ni se arată întocmirea lucrărilor din Mitro-

polia Moldovei. Astfel cetim despre lucrările de propoveduire religioasă:

«Vor rămânea în amintire decenij dearândul fastul și amploarea demonstrațiilor religioase ținute în Fălticeni, Botoșani,

I. P. S. S. Patriarhul Nicodim închinându-se la mormântul Mitropolitului Iosif Naniescu.

Boroaia, Ruginoasa-Baia, Grumăzești și Răucești-Neamțu, Tomеști și Popești-Iași».

Apoi, în alt capitol, cetim despre «*Grija de amvon*»; în altul despre «*Preoțimea la lucru cu ceilalți factori de educație*», unde, de asemenea, cetim.

«O mulțime de organizații de educare a tineretului au luat ființă. Toate vârstele sunt încadrate în aceste organizații. Străjerie, cercetășie, pregătire premilitară, toate lucrează cu tot zelul. Prin secția culturală, I. P. S. Mitropolit Nicodim a dat directive preoților cum să lucreze; ba încă mai mult, pentru tineretul școlar a dat la iveală și un volum de *Predici pentru tineret*, ușurând astfel calea preoților pe tărâmul educativ. Munca aceasta este atât de concordantă și fructuoasă, încât toate autoritățile centrale, ce sunt însărcinate cu direcția acestor organizații, au adus elogi și mulțumiri Inaltului nostru Chiriarh. În special pentru pregătirea premilitară s'a alcătuit un program de activitate atât de ales, încât autoritatea competentă a mijlocit ca să i se deacearnă *insigna de aur*.

Alt capitol poartă numele de «*Chiriarhul și Școala*». Apoi altul «*Înflorirea artelor*». Pe urmă cetim despre «*Conferințe pentru popor*», în care ni se dă o lungă dezvoltare despre ele. Aci însă ni se dau și multe zăgrăviri despre activitatea gospodărească urmată în eparhie. Așa cetim:

«Pe unde a trecut pasul Chiriarhului nostru au rămas frumoase realizări de gospodărie. Palate refăcute; livezi și vii plantate pe unde se aruncau altădată gunoaiile; pământurile rășluite au fost revendicate și redatе în proprietatea bisericii. Un exemplu concludent ne dau pământurile răpitate ale episcopiei de Huși și cele ale mănăstirii Neamțului, cari au fost câștigate încă odată prin silințele Mitropolitului Nicodim. O singură deviză l-a călăuzit: *nimic pentru mine, totul pentru Biserică*».

Și capitolul acesta merge înainte cu arătarea multor alte înzestrări de seamă făcute la Mitropolia din Iași. Astfel cetim că Mitropolia nu avea mai de loc venituri pentru întîmpinarea nevoilor ei. «Ani dearândul s'a cerut de către forurile competente ridicarea unei case de raport, unde să aibă și Mitropolia o librărie de desfacerea cărților religioase. S'a cerut însă nu s'a făcut. Azi casa e ridicată și este o podoabă a Iașilor ca stil».

«Tot așa s'a întîmplat și cu fabrica de lumânări. Era o adevărată rușine, ca acest obiect de cult să fie fabricat de străini. O întreagă avere se păraduia în pungile altora. Mitropolia se zbătea în lipsă de fonduri. Nu avea cu ce să tipărească

o broșură, să ajute la întreținerea corului, să îndulcească mizeria săracilor la Sf. Sărbători. În schimb se îmbogățeau alții. Prin hotărârea I. P. S. Mitropolit Nicodim, Mitropolia Moldovei a intrat în drepturile neglijate de alții atâta vreme. Fabrica de lumânări și-a deschis drumul, punând la îndemâna credincioșilor lumânări de ceară curată».

Tot așa cetim mai încolo că așa zisa «sesie», adică zestrea Mitropoliei, «care după lege e uzufruct al mitropolitului, I. P. S. Mitropolit Nicodim a pus-o la dispoziția clerului catedralei. Un comitet format din proiștoși catedralei au grijă de buna gospodărie a acestei sesii».

Din cele enumerate rezultă cu evidență, că în toate măsurile luate se urmărește înălțarea și înavuțirea bisericii. Obștea creștină să prospereze și nu numai îndestularea unuia singur.

«Monahismul, cetim mai departe, are în frunte pe cel mai puternic reprezentant al curentului. Nimeni nu se îndoiește că viața monahală își reia un avânt puternic. Acest avânt este mult trebuitor vieții bisericesti. O mulțime de tineri iau drumul vieții duhovnicești. În special la Neamțu se va ridica școala misionarismului ortodox. Vorona, Bistrița, Slatina și Râșca se întrec în lucrări de refacere. În mănăstirile de maici se muncеște ca în stupurile de albine. Covoarele cele mai frumoase, împletiturile de tot felul, broderii artistice, picturi, felurite soiuri de pânzeturi și țesături. Expozițiile făcute la Iași au fost cele mai reușite, decernându-li-se mănăstirilor pentru munca și priceperea la lucru *Medalia de aur*. Dacă aceste cinstiri li se dau de către oameni conducători ai treburilor obștești, meritul cel mai mare e al I. P. S. Mitropolit Nicodim, care le îndrumează pe calea muncii și a duhovniciei».

Cel din urmă capitul e acel în care ziarul scrie despre «*Pașunea cărții*». Aci ne spune că:

«În vălmășagul atâtor preocupări de ordin cultural, administrativ și economic ale eparhiei, ale mănăstirii Neamțului, în plus atribuțiile mitropolitane de efectivă supraveghere — când în Bucovina, când în Basarabia, — ne mai socotind chestiunile sinodale și cele ale feluritelor societăți culturale și de binefacere, I. P. S. S. a avut și are un prieten fidel și nedespărțit: *Cartea* — cartea religioasă. Și la bucurie și la supărări o are alături. Pe biroul de lucru e nelipsită testeaua de hârtie, din care se deapănă, pe nesimțite, câte un volum. Traduceri, prelucrări, alcătuirii proprii se succed în serie, fără zgomot, ca apa lină.

Și-s îmbrăcate în limbă de basm și poezie. Dar peste toate stă ca o coroană: *Biblia...*

«Dacă ar fi făcut numai versiunea nouă a Bibliei și cinstea i-ar fi fost fără margini din partea țării întregi. Dar Inalt Prea Sf. Sa a înțeles că ea trebuia răspândită. Și pentru lumea pretențioasă, în casa căreia cuvântul lui Dumnezeu trebuie să între îmbrăcat în haină anumită, Chiriarihul Moldovei a alcătuit *Biblia Ilustrată*. Clișeele sunt adunate de d. prof. I. D. Ștefănescu, iar textul ales și cizelat, ca stil și formă de Inalt Prea Sf. Sa.

«E o operă ce stă, ca tehnică și gust, alătura de cele mai alese lucrări străine în acest gen. La noi în țară e unică în felul ei.

«Personal nu a realizat niciun câștig de pe urma acestei munci. Inalt Prea Sf. Sa a dat editurii Neamțu drepturile ca să le tipărească și să-și scoată cheltuielile.

«Pentru toate vârstele le-a potrivit din Cartea Vieții câte ceva: tineretului *Mica Biblie*, păturii culte: *Biblia Ilustrată*, iar obștei românești *Biblia* întreagă, cu V. și N. Testament, care se tipărește în a IV ediție, iar cele patru Evanghelii stau sub icoană în fiecare casă.

«Cât norod nu s'a adăpat din trudnicia scrisului Inalt Prea Sfinției Sale! Dar din dar se face rai».

Cu aceste cuvinte ziarul *România* din 1839 încheia ce avea de scris despre I. P. S. Nicodim în preajma alegerii de patriarh nou. Tot poporul românesc trebuia să afle ce a însemnat pistoria Inalt Prea Sfinției Sale pentru neam. În adevăr, a fost un izvor nesecat. De atunci până acum însă, izvorul curge nesecat. Și va curge înainte încă ani și ani, căci, după cum am spus la început, Inalt Prea Sf. Sa este însă sănătos și vânos. Cu toți cei 80 de ani de fericită osteneală pentru Biserică, Inalt Prea Sf. Sa mai are de trudit, fiindcă tot cărmuiește cu roadă și lucrează înainte.

Apoi atunci să-l ție Dumnezeu întru mulți și sănătoși ani! Să fie fericită pildă pentru tineretul, care poate vedea cum se poate munci atâția amar de ani, și să culegă îndemnul de a-și cheltui viața spre ținte înalte, care te păstrează voios și harnic întru împlinirea lor!

E în adevăr o mare pildă acea pe care lumea de azi o are în Inalt Prea Sf. Sa și face ca să fie scoasă la iveală spre a sluji tuturor celor ce vor privi spre ea.

Arhim. SCRIBAN

Frumuseți interioare.

Nimic nu împodobește mai mult o personalitate ca florile cu parfum discret ale sufletului. Flori care nu sunt văzute și

L. P. S. S. Patriarh Nicodim plecând la Neamț-Iulie 1945

<https://biblioteca-digitala.ro/> / <https://bibsino.ro>

parfum care nu e simțit de oricine, la întâmplare, ci numai de cei cari au avut norocul să pătrundă cât de puțin în grădina intimă a acestei personalități.

Se cunosc conducători de popoare, de oști sau de instituții, pe cari marile răspunderi ce poartă, sau anumite deformări profesionale îi înfățișează, uneori, ca dificili și inaccesibili. Și totuși, împotriva aparenții, adevărul e altul. Istoria cunoaște atâtea împărați pe cari severitatea față de colaboratori și rigiditatea protocolară nu-i împiedicau, în momentele lor libere. să coboare în mijlocul condușilor, pe cari-i uimeau prin camaraderia, bunătatea și dragostea lor față de cei obidiți. Pericle a ascultat o zi întreagă insultele pe care i le arunca în față un ticălos; ar fi putut să-l pedepsească, în calitate de șef al statului. In loc de aceasta, seara când s'a întunecat, el dă dispoziție ca cetățeanul în chestiune să fie condus acasă cu alai sărbătoresc, la lumina torțelor. Cine nu cunoaște severitatea, dar în același timp deosebita distincție sufletească a lui Octavian August? Cine nu cunoaște pe asprul și intransigentul Apostol Pavel, sau pe intratabilii Părinți ai Bisericii: Sfântul Vasile cel Mare și Sfântul Ioan Gură de Aur? Și totuși, cine nu știe nesfârșita dragoste, care radia, irezistibil, din acești întemeietori și conducători ai Bisericii creștine?! Pe cât era de aspră disciplina lui Napoleon, pe atât era de mare dragostea lui de oameni. Cineva e mare nu atât prin ceea ce arată tuturor, cât prin ceea ce este în sine, fără a arăta.

I. P. S. Patriarh Nicodim e o mare personalitate a Bisericii și a Țării noastre. E mare nu numai prin ceea ce gândește și face la conducerea Bisericii, ci mai ales prin acele delicatete și daruri sufletești de rară distincție care fac farmecul personalităților de culme.

Primul lucru care isbește pe cineva într'o convorbire cu Patriarhul nostru este cea minunată pace care învăluie sufletul și dă siguranță nesdruncinată gândului. Cred că nicăiri omul sbuciumat și sdrențuit de incertitudinea ceasului de față nu-și poate găsi liniștea și alinarea ca în camera de primire și de sfat a Patriarhului Nicodim. Câte unul sau în grupuri, toți aceia cari au stat de vorbă cu Șeful Bisericii Ortodoxe Române, au, la ieșire, întipărite în suflet florile nestemate ale unei liniști, ale unui echilibru sufletesc pe care-l vrem nesfârșit. Pe chipul și în vorbele lui stăruie cea siguranță a firii, căreia cu greu i se poate găsi asemănare la cei mai mulți dintre oamenii de azi.

El gândește, vorbește și se poartă așa cum curge isvorul, cum înverzește codrul, cum cântă privighetoarea, cum răsare soarele. Primul monah al Țării a căutat și a găsit divina pace desigur în interiorizările îndelungate din vieța de mănăstire. Aci a înțeles el tâlcul adânc, sensul existențial al dumnezeieștilor cuvinte: «Pacea mea las vouă, pacea mea dau vouă!» Impărăția cerurilor nu e altceva decât această pace sublimă. Această pace începe cu și din sufletul nostru. Dar Patriarhul nostru a strâns mierea păcii în sufletul său și din molcomele și pitoreștile priveliști ale ținuturilor pipirigene și nemțene. Colinele, văile, isvoarele și pădurile Neamțului inspiră atâta pace, încât au fost socotite vrednice să primească podoaba unui sfânt locaș de mănăstire! Pacea între popoare, după care suspină atât de mult lumea astăzi, e o himeră fără suflete ca al Patriarhului Nicodim. Nu știu de ce, dar totdeauna, decâte ori am trecut pragul palatului patriarhal, mi-a venit, instinctiv, în minte, refrenul Fericitului Augustin: «Inquietum est cor meum donec requiescat in te». Conferința păcii mondiale n'ar avea un sfătuitor mai înțelept și un stâlp mai sigur ca Patriarhul României.

O altă perlă minunată în colierul virtuților Patriarhului nostru este modestia. Modestia, sau, în limbaj bisericesc, umilinta creștină este un element de stil obligator pentru un monah, ar putea spune cineva. Observația e dreaptă, dar câți monahi, ajunși pe culmile vieții bisericești sau de stat, continuă să practice acest vot emnamente creștin? Știm cât orgoliu și trenă stearpă arborează atâția dintre episcopi și arhiepiscopii Bisericii! Mai știm că modestia, atât în vieța bisericească, cât și în cea laică, e privită cu surâs de superioritate și taxată drept anacronism ridicol. Dar Patriarhul Nicodim, care știe aceste lucruri și le îndură cu strângere de inimă, rămâne marele modest al Bisericii și al Țării. Fiindcă el este modest nu numai ca monah, dar și ca om. Situația sa de Prinț întâistător al Bisericii și o sumă de calități personale deosebite l-ar fi putut îndrăgii să aspire la roluri mai mari decât acelea pe care le are. Dacă în loc de Pipirig s'ar fi născut la Patras sau la Damasc, n'ar fi avut alt vis mai mare decât să ajungă Patriarh ecumenic. Dar el nu se gândește la așa ceva. Visul său de Patriarh-țăran este să ajute și să înalțe pe drept credincioșii săi țărani la o treaptă de vieță mai îmbunătățită și să le cultive curățenja și modestia sufletului lor. Unul din secretele succesului său în conducerea Mănăstirii Neamțului a fost această pilduitoare modestie în mijlocul obștiei călugărești.

Altă floare frumoasă a sufletului Patriarhului Nicodim este râvna sa nestinsă pentru studiul Scripturilor și pentru muncă în genere. Oamenii mari au avut totdeauna cultul muncii. Conștiința nu numai că ei s'au înălțat prin ea, dar și că munca singură dă un sens vieții, acești oameni au făcut din ea pârghia existenței lor și au ridicat-o la rangul de simbol. Urmas vrednic al marilor mitropoliți cărturari ai Moldovei și Munteniei, I. P. S. Nicodim traduce Sfânta Scriptură în repetite rânduri. Limba simplă și curată românească folosită în aceste traduceri arată nu numai pe chiriarhul preocupat ca tot poporul să înțeleagă dumnezeiasca învățătură revelată, ci și pe teologul consumat și literatul subțire, cari dau operilor traduse o valoare și un prestigiu aparte. Traducerea unor lucrări de teologie modernă, prin care se îmbogățește considerabil literatura noastră bisericească, revelează aceleași calități. Ethosul deosebit cu care Patriarhul nostru se apleacă asupra textelor sacre pentru a le prinde tâlcul adânc și a le gusta frumusețile incomparabile dă vieții lui preoțești și teologice bucurii harice de aleasă împreună trăire cu Duhul sfânt. Elanul și mijala studiului biblic și în genere teologic arată nu numai dragostea lui fierbinte pentru adevărul revelat și pentru interpretarea acestuia, dar și ferma lui convingere că nimic nu poate schimba pe om și societatea omenească în sensul desăvârșirii, decât râvna neîncetată pentru frumusețile dumnezeiești. Frumuseți dumnezeiești consemnate în Sfânta Scriptură, dar și în cealaltă carte minunată, deși nescrisă, a firii. Patriarhul Nicodim iubește florile, grădina, lanurile, pădurile, munții și toată această nesfârșită comoră de frumuseți naturale, care se desfășoară sub ochii noștri uimiți. Dar el nu se mulțumește cu bucuriile contemplative, ci își amestecă viața cu aceea a podoabelor firii dedându-se lucrului manual, apiculturii, agriculturii și altor îndeletniciri prin care se integrează în ritmul văzut și fermecător al universului. Opera sa stărețească la Mănăstirea Neamțul e, din acest punct de vedere, un model, dela care are, desigur, de învățat, chiar mult lăudata lucrare a lui Rabindranath Tagore dela Santi Niketan! Dar până la înțeleptul indian, au de învățat preoții și credincioșii noștri.

Nimic nu reliefează mai mult personalitatea Patriarhului Nicodim ca arta sa de a conduce. Conducere înseamnă știință, voință, chibzuință, dragoste de oameni, dar mai ales cunoaștere de oameni. Adică o sumă de lucruri foarte grele și foarte delicate. Dacă aceste însușiri se cer dela orice conducător în ge-

ner, ce trebuie să fie ele într'o personalitate conducătoare a Bisericii? Frumusețea, dar și greutatea uriașe ale unei păstoriri de Biserică au fost semnalate, pentru creștinism, încă din veacul IV al erei noastre, de acele mari suflete și caractere conducătoare care au fost sfinții Grigorie de Nazianz, Vasile cel Mare, Ioan Gură-de-Aur și Ambrozie al Milanului. După cel dintâi din acești episcopi, conducerea este o «știință a științelor și o artă a artelor». Patriarhul nostru, încărcat cu lectura Sfinților Părinți și cu atâta experiență, știe câtă dreptate are Sfântul Grigorie de Nazianz! Cumpănirea, dragostea și discreția desăvârșită pe care Conducătorul Bisericii noastre le pune în vâslirea dumnezeieștii Corăbii, pe valurile atât de nesigure ale vremurilor de față, pot fi citate ca model pentru mulți conducători de obștii omnești din zilele noastre și din cele viitoare. Fără ostentație, dar fără teamă, el știe să așeze pe fiecare la locul său și să mențină cu autoritățile de stat o legătură nu numai firească, dar și de prestigiu. E nu numai respectul datorit Bisericii în sine, ca Instituție dumnezeiască, ci și acela pe care-l impune autoritatea personală a Patriarhului.

Iată numai câteva din florile cu parfum discret ale sufletului Patriarhului Nicodim. Dumnezeu să-l ție sănătos, pentru ca să poată vedea Țara întreagă transformată într'o pajiște cu asemenea flori!

Preotul IOAN G. COMAN

Profesor la Facultatea de Teologie din București

I.P.S. Patriarh, cliilor al Sfintei Monastiri Neamțu

Am văzut sfânta Mănăstire Neamțu la 1906, scăzută și într'un început de ruină a așezărilor ei. Din tristețea aceasta și din descurajarea monahilor, a ridicat-o părintele Nicodim după ce a venit Stareț al sfântului locaș.

An cu an, toate au crescut, au înflorit și s'au adaos; pe lângă toate ale unei bune gospodării, tiparnița și-a luat iar ființa, dând la lumină opere de mângâiere a sufletelor creștine; seminarul monahal și palatul cel nou s'au ridicat ca printr'un farmec; drepturile vechi încălcate au fost în parte câștigate. Il socot pe Inalt Prea Sfințitul Nicodim unul din marii ctitori dela Neamțu. Ar fi îndestulătoare numai asemenea bună lucrare ca să-i ție faima și pomenirea în veac.

La această aniversare, ne plecăm toți către Inalt Prea Sfinția Sa și-i dorim încă ani îndelungați și spornici.

MIHAIL SADOVEANU

O vizită canonică

Se încuibaseră în satul Vorniceni din jud. Dorohoi până la 30 de familii adventiste. Preoțimea de acolo alarma'tă a raportat la Mitropolia Moldovei, iar Mitropolitul a trimis pe Vicarul său, P. S. Nicodim, să se ducă la Vorniceni să vadă ce-i.

Vicarul însă a zis Mitropolitului. Nu mă trimiteți la Vorniceni direct, ca și când le-am da acelora o importanță deosebită. Să mă duc în inspecție prin jud. Dorohoi și dau eu peste Vorniceni... ca din întâmplare! Zis și făcut!

Pornind în județ și ajungând în orașul Dorohoi stă de vorbă cu prefectul, cu primarul, cu protoiereul și le spune:

Am hotărît ca Dumînica viitoare să slujesc în Vorniceni, să-i bucurăm pe credincioșii noștri cu slujbă arhierescă. Să vină și corul catedralei. Va fi o zi mare și de aceea vă invit și pe Dvs.! Eu voi fi Sâmbătă în Vorniceni și fără altă înștiințare să știți ce aveți de făcut și ce preoți să vină la slujbă.

Și pornind din nou prin județ, Sâmbătă a poposit în satul cu pricina.

Vestindu-se în sat că Vicarul Mitropoliei este la biserică, enoriașii cu preotul în frunte s'au adunat imediat și s'au bucurat de această vizită neașteptată.

Biserica este așezată pe un dâmb, iar în fața ei de vale este o poală de pălure și un tărșan plin de verdeață și flori.

P. S. Nicodim se adresează celor prezenți: Ce irumos este la voi! Mâine am să slujesc aici! Fețele tuturor străluceau de bucurie.

Preotul satului își exprimă părerea că nu-i timp suficient a pregăti slujba arhierescă chiar pentru a doua zi. Prea Sfințitul însă, știind cele rânduite la Dorohoi, se arată optimist și foarte increzător: Avem atâtea posibilități de a aranja totul să fie bine. Avem și telefon la îndemână!

Și a doua zi, Dumînică, slujba arhierescă cu un întreg sobor de preoți, veniți dela oraș cu corul catedralei, înălța nu numai sufletele celor din biserică satului, ci și ale poporului care stătea în fața ei, în genuchi, până departe spre pădurea din vale. Autoritățile orașului Dorohoi veniseră și ele ca prin prezența lor să arate că și stăpânirea lumească ține la păstrarea unității sufletești a acestui neam, fără s'o impună însă cu forța.

Puterea de convingere a Bisericii strămoșești trecea în acea zi un greu examen.

La timpul predicii P. S. Nicodim, ieșind afară pe treptele din fața bisericii, privește drept înainte. În față se desfășura acelaș tablou natural de toată frumusețea. Ochiul privea cu

L. P. S. Patriarh Nicodim când era Mitropolit al Moldovei

ușurință pădurea din vale și tăpșanul de alături plin de flori, scaldat în lumina soarelui de Mai! Și cugeta întru sine: Cu câtă frumusețe și bogăție a binecuvântat Dumnezeu Țara românească! Dela această constatare, pe care oălătorul o face la tot pasul, își începe P. S. cuvântarea:

Cum frumusețea țării și bogățiile ei mari, au făcut pe mulți străini să se năpustească asupra-i, cu scopul de a o supune. Poporul român însă a stat unit în jurul Domnitorului și cu el împreună în jurul altarului Domnului, al cărui ajutor l-a cerut la orice nevoie și astfel a isbutit să se salveze și de Nemți și de Turci, și de Poloni, și de Unguri.

Văzând însă toți că țaria neamului nostru stă în faptul că avem o singură credință și un singur altar, au socotit că prin desbinarea religioasă ne pot subjuga mai ușor și de aceea s'au răsfirat prin țară fel de fel de rătăciți: Adventiști, sabatiști, pocăiți, evangheliști, etc., etc. — Aici la voi sunt sabatiștii lui Agache! Cunoașteți părinții lui, cari au fost oameni gospodari respectați în sat. Fiul lor Agache a mers de și-a făcut armata și apoi s'a angajat în jandarmerie. Săvârșind însă fapte urâte și hrănindu-se cu pui și găinile oamenilor, a fost dat afară. Ca să se întoarcă la muncă în sat i s'a părut greu față de felul cum trăise în ultimul timp și de aceea colindând pe la Galați și Constanța a ajuns tocmai la Silistra, unde un... oarecine l-a făcut... popă adventist, cum îi place să i se zică de lume!

Venind în sat a momit și pe alții la rătăcirea lui, așa cum primise instrucțiuni la Silistra!

În timp ce P. S. Nicodim povestea faptele de mai sus, cu aroma vocabularului nemuritorului Ion Creangă, un adept de al lui Agache, nepeptănat și neîngrijit, cu o cămașă nespălată de săptămâni, tot se îndesa să ajungă prin mulțime la vorbitor. Nedându-i atenție și lăsându-l să se apropie cât mai mult, vorbitorul deodată își întrerupe cuvântarea, pironindu-l cu privirea acolo unde se găsea: Ce dorești? Nu cumva ești și tu de-ai lui Agache? Poporeni; dimprejur răspund înainte de a se fi desmeticit oala rătăcită: Da! da! și el este! Atunci Prea Sfințitul continuă a-i spune: A! te înțeleg de ce te porți în halul aista! Voi ziceți că asta e smerenje că așa-I place lui Dumnezeu! Și imediat se adresează poporului din față: Ia faceți loc; dați-vă într'o parte și alta și faceți un drum liber.

În acest gol a rămas sgribulit de rușine adeptul lui Agache, iar în vale se vedea tăpșanul verde, așa de înflorit, că nu i-a trebuit vorbitorului prea multe cuvinte să scoată în evidență frumusețea creației lui Dumnezeu și să demaște urâcioasa smerenje a rătăciților: Cine a făcut frumusețea ceea de colo? — îl întreabă pe omul lui Agache.

— N'am făcut-o eu! — răspunde el.

— Nici eu n'am făcut-o, — îi replică Prea Sfințitul — Dum-

nezeu a făcut-o! Iată ce-I place Lui: frumusețea și curățenia! Așa se cuvenea să vii și tu aici, cum au venit toți ceilalți! Ia uită-te împrejur, toți sunt ca florile cele de colo!

Apoi se adresează ascultătorilor: E bolnav sârmanul! Uitați-vă în ce hal este!

Și imediat îi dă poruncă de plecare: Piei de aici, spurcăciune!

Așa i se cuvenea celui trimis să pună cu obrăznicie întrebări Inaltului Ierarh într-o așa zi de bucurie generală.

Și în loc să-și rădă adepții lui Agache de sat, a răs satul de ei!

Ce era de prevăzut a urmat. Preotul din sat a primit pe loc îndemnul la ce are de făcut: Acestor oameni nu le vei mai face niciun fel de slujbă, până nu se pocăesc: Nici botez, nici nuntă, nici înmormântare, nici pomeniri.

Iar îndemnurile adresate poporului de a-și păstra cu dragoste credința și portul le-au mers drept la inimă și s'a făcut lumină în mințile tuturor.

Toată lumea se edificase și despărțirea a fost sărbătorească.

La o săptămână numai, după această neuitată vizită canonică, s'a întâmplat să le moară adventiștilor un copil. În mormântarea au făcut-o după ritul lui Agache, îmbrăcându-se în saci cu cruci roșii pe ei! Tot satul a ieșit să privească ca la panoramă! Uite-i, ucigă-i crucea, ce fac! — spuneau privitorii, punându-și mâinile la gură.

Și de atunci au pierdut tot creditul în fața satului. Nimeni nu mai avea vreo legătură cu ei.

Izolarea îi frământa cumplit, în special pe femeile lor. Văzându-se că au ajuns de răs, au început să-și certe bărbații și treptat, treptat s'au desmeticit cu toții, revenind la Biserica strămoșească, pe care o părăsiseră fără să-și dea seama pentru ce motive!

Viața satului revenise la normal. Agache însă, rămas singur, vorbit de tot satul și mai ales de foștii lui adepți, se simțea că se înăbușe și se hotărăște să plece din sat. Prin luna Septembrie, adică numai după 4 luni dela vizita canonică, merge la Mitropolia din Iași la P. S. Nicodim și-și exprimă dorința de a se călugări, rugându-l să-i dea voie să meargă la Mănăstirea Neamțu, fiindcă nu mai poate trăi în sat. După ce i-a ascultat păsul cu toată luarea aminte, Prea Sfințitul îi spune: Măi Agache te știam că ești prost, dar acum văd că ești nebun

de-a-binelea! Cui să lași tu nevestă și copii? Așa crezi tu că-i poți lăsa în voia soartei și tu să mergi la Mănăstire să te faci sfânt? Asta nu se poate !

Agache, în sufletul căruia se petrecuse un întreg război, îi spune Prea Sfințitului, că în sat nu mai poate trăi de rușine.

Intr'adevăr, satul întreg se trezise, prinsese curaj, nu se mai uita în gura bârfitorilor credinței strămoșești.

Și după ce Agache s'a mărturisit, spunând tot ce făcuse, și mai ales cum lucrase, își cerea iertare ca fiul risipitor.

În ziua aceea s'a făcut bucurie mare în cer pentru întoarcerea unui păcătos.

Sfătuit fiind să se întoarcă liniștit în sat și să meargă la preot, i s'au dat toate asigurările că consătenii îl vor îmbrățișa și pe el ca în timpurile cele bune. În acest scop P. S. Sa i-a dat și o scrisoare către preot, indicându-i ce are de făcut. Satul în frunte cu păstorul l-a primit cu brațele deschise și pe Agache și pacea lui Dumnezeu s'a pogorât din nou în Vornicenii Do-rohoiului.

Culegere de Pr. AL. N. CONSTANTINESCU
Bis. Sf. Ilie-Rahova

Poporul și Ierarhul Său.

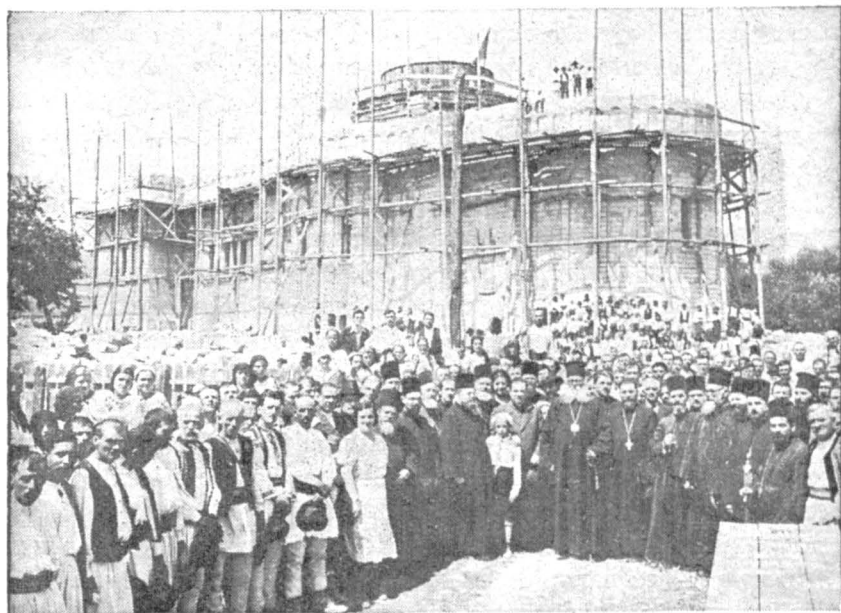
«Iată m'ați ales astăzi căpetenie duhovnicească a unei întregi provincii, de mare însemnătate, va să zică un fel de comandant. Care-i oștirea mea? Negreșit tot poporul drept credincios. Va să zică pe el mă pot bizui, cu el trebuie să merg la luptă pentru apărarea Bisericii. Preoții sunt comandanții în subordine. Prin urmare de cum voi ști eu să comand, de cum vor pricepe preoții să-mi execute și să transmită comanda mea și de cum va răspunde iubitul meu popor la glasul meu, așa va fi biruința».

(Din cuvântarea I. P. S. Patriarh, în fața Congresului Național Bisericesc, cu ocazia alegerii ca Mitropolit al Moldovei).

În vremurile de grea încercare, Pronia Cerească scoate totdeauna la iveală oameni mari, cu puteri înzecite, care să con-

ducă poporul dreptcredincios, pe calea cea bună spre mântuire. Acești oameni nu mai aparțin loruși sau familiei, ci aparțin neamului întreg. Familia sau satul de origină, se pot mândri cu ei, dar nu-i pot reclama ca numai ai lor. Ei sunt unșii lui Dumnezeu care i-a predestinat pentru fapte mari și lucruri mari, interesând întreg poporul.

Așa au fost Patriarhii Vechiului Testament; Abraham menit să întemeeze poporul ales, Moise și Aaron sortiți să scoată acest popor din robia egipteană și să-l conducă în pământul făgăduinței, etc... Iar în cursul istoriei omenirii, găsim oameni

I. P. S. S. Patriarh Nicodim ca Mitropolit al Moldovii și Sucevii, vizitând biserica în construcție din satul natal Pipirig-Neamț.

care au mers până la sacrificiul vieții proprii, pentru îndeplinirea misiunii lor înalte.

În istoria poporului nostru românesc găsim domnitori și conducători, care pentru ideea sfântă a neamului lor, nu și-au aflat odihnă, nici nu și-au cruțat viața până nu și-au îndeplinit misiunea lor pentru neam și țară, ducându-ne la culmi eroice și la fapte minunate ce au împus tuturor.

În istoria bisericii noastre găsim oameni ridicați la cârmă, care au realizat adevărate culmi de rodnicie duhovnicească pentru poporul nostru dreptcredincios. Mijloacele care le-au între-

buințat n'au fost de cât puterea cuvântului, viață virtuoasă, și cărturărie. Este deajuns să amintim de Mitropolitul Teoctist, Grigorie al IV-lea, Dosoftei, Varlaam, Veniamin, Iosif al II-lea cel blând și alți.

Astăzi ne-a binecuvântat Dumnezeu cu un om mare în conducerea Bisericii Ortodoxe Române, I. P. S. Sa Nîcodim. Cuvântul acesta nu-l spunem ca o flatare, fiindcă trăim în vremea lui, și voim a-l lăuda. Nu!. Dar îl spunem fiindcă omul acesta a trăit și trăește niște vremuri așa de grele și a știut să conducă așa de minunat, încât viața lui toată este asemenea unui corăbier încercat și priceput, care știe să conducă cu multă dibăcție barca sa, pe vreme furtunoasă, ieșind la lîman victorios și senin la suflet. A condus și conduce cu precizie, pentru că este o fire deosebită, un caracter hotărât și este împodobit de Dumnezeu cu o credință foarte mare.

Este fiu de țaran și sufletul său oglindește întreaga fire a poporului român. A crescut între brazi cu frații și surorile sale, în mijlocul acelei naturi minunate, dela care a împrumutat majestatea și dârzenia. Prin trudă, muncă și sbucium a ajuns cărturar de frunte și ierarh de frunte. Dar el n'a uitat nici odată, nici satul, nici neamul. Vacanțele și momentele de recreație le petrecea totdeauna cu țărani din Pipirigul Neamțului. Ajuns arhieru, cele dintâi slujbe în acelaș Pipirig le-a făcut. Oricând, îl găseai în vremea liberă în mijlocul țărănilor, cu care sfătuia și despre cele ale gospodăriei și despre cele ale duhovniciei.

Ajuns Episcop la Huși, apoi Arhiepiscop al Chișinăului, primele vizite canonice ce le-a făcut au fost la Neamț, unde înălța rugii lui Dumnezeu împreună cu poporul.

Când era Vicar la Iași, casa lui era locul de întîlnire al tuturor necăjiților, cărora pe lângă sfaturile bune ce le dădea, adăuga și multe ajutoare materiale. Fiii de țărani, trimiși la carte, aveau totdeauna parte de ajutorul lui. Dintre aceștia, mulți au ajuns preoți, ofițeri, profesori, magistrați, iar câțiva au ajuns chiar figuri de distinși ierarhi.

I. P. S. Patriarh Nîcodim, plecat dela brazdă, n'a uitat nici odată pe muncitorii ei și mai ales n'a pregetat să ajute pe cei vrednici, să ajungă acolo unde merită pentru însușirile lor alese și munca lor.

Ca stareț la Neamț, avea casa deschisă totdeauna, pentru orice drumeț. Era cel dintâi muncitor dintre călugării, pe care îi îndemna la muncă, intelectuală și manuală. Au sosit odată la

porțile Neamțului, un grup de drumeți întârziți. Era ora 3 din noapte. Toate lumînile erau stinse. Toată lumea se odihnea. La o singură chilie, mai ardea o lampă de veghe. Acolo lucra încă Vlădica Nicodim, la memoriul pentru retrocedarea averii Sf. Mânăstiri. Auzind bătăile în poartă, îndată s'a sculat dela lucru, a deschis și a dat ordine ca cei veniți să fie primiți cum se cuvine, iar apoi s'a reîntors la lucrul său. Așa lucra pe atunci și tot așa lucrează și azi. In 10 ani a reușit să recâștige toate drepturile, nu numai ale Mânăstirii Neamț, ci și drepturi mari pentru toate mânăstirile și pentru toată Biserica. Este o biruință pe care istoria o va înscrie desigur în chenarul ei nepieritor.

Când în toamna anului 1934 s'a vacantat postul de Mitropolit al Moldovei, o delegație de credincioși a venit la Neamț și l-au rugat să le fie păstor. I-a refuzat, spunându-le: «Sunt bătrân și trebuie să caut de Sf. Mânăstire și de cărțile mele, căci și ele conduc pe oameni spre mântuire». Delegația însă n'a renunțat, a insistat. Au urmat apoi multe întruniri ale poporului, la Tarcău, Tg. Neamț, Piatra Neamț, Botoșani, Dorohoi, Fălțiceni, Iași, adunări spontane ale poporului moldovean, care au cerut cu insistență, prin telegrame și moțiuni, Regelui și Guvernului, pe Vlădica Nicodim ca Mitropolit. In toate inimile și în toate cugetele nu era decât un singur gând! Mitropolitul Nicodim. Și voința și dragostea poporului l'au ales.

A fost un prilej de nespusă bucurie, pentru întreg poporul moldovean, dela Vlădică până la opincă. Dragostea poporului s'a păstrat și pretutindenți unde mergea în vizită canonică, era primit cu entuziasm și cu bucurie. Se aduna poporul din toate satele din jur și-i asculta cu evlavie sfatul și cuvântul, păstrându-le în inimi ca literă de Evanghelie. Binecuvântarea lui era ca roua ce vine peste un pământ uscat de secetă, iar glasul lui ca o solie de cronică străbună.

Când a fost ales Patriarh, toți moldovenii, ortodoxi și chiar cei de alte confesiuni, s'au bucurat pe de o parte de marea cinstitie, dar mai mult s'au întristat că li se ia păstorul lor iubit. Cu un ochiu râdeau, dar cu unul plângeau. Și aci la București, dragostea sa de popor și dragostea poporului față de păstorul său, s'a continuat. Niciodată păstorul nu și-a uitat de poporul său. In preocupările sale cărturărești, ocupă mare loc cartea pentru popor. A tradus, prelucrat și scris multe cărți cu conținut duhovnicesc și de zidire sufletească pentru popor, ca «Argatul lui Moș Procopie», «Călăuza creștinului la Biserică», Unde-i iubire, acolo-i dragoste, și alte multe. Cu gândul me-

reu la popor, I. P. S. Patriarh este preocupat în permanență de ridicarea poporului. Toate pastoralele, sfaturile, îndemnulurile adresate preoților, accentuează grija ce aceștia trebuie să aibă în permanență de păstoriții lor, îndrumându-i pe calea cea adevărată.

I. P. S. Sa și-a dat seama că numai prin legătura strânsă dintre păstori și întreg poporul, se vor putea birui greutățile vremurilor, deaceia și spune într'o cuvântare. «După cum va răspunde poporul la glasul meu, așa va fi biruința». Intreaga sa viață este închinată ridicării culturale și morale a poporului.

Cei 80 de ani ai I. P. S. Patriarh sunt încununarea unei munci*continui de înălțarea poporului, pusă în slujba Bisericii și Neamului.

Suntem mândri cu I. P. S. Sa și-i urăm încă mulți ani spre fericirea Tării, a neamului și a Bisericii Creștine Ortodoxe Române.

Pr. MAGHE CONST.
din Bivolari, Iași.

Un adevărat părinte duhovnicesc

Înțelepciunea este, fără îndoială, unul din cele mai prețioase daruri, cu care poate Dumnezeu să înzestreze pe un om. Solomon a considerat-o ca atare, când a cerut-o Domnului, mai presus de mărire, avuție etc. Inșă acest dar divin, se obține cu multă osteneală din partea omului. Se cer studii îndelungate, minte luminată și ochii ageri, care să rețină și să înțeleagă toate cele citite, văzute și trăite. Deaceia, în general, se face apropiere între multa înțelepciune și mulțimea anilor.

Desigur că și un tânăr poate, prin studii îndârjite să ajungă a cunoaște multe, să fie un înțelept. Inșă mult mai temeinică este înțelepciunea care are la bază, pe lângă studii, și o bogată experiență de viață. Se cunosc doar cazuri când, un țăran bătrân, analfabet, posedă mai multă înțelepciune, decât 10 tineri, cu cele mai înalte studii.

Această îmbinare între experiența căpătată prin studii, dela alții și cea căpătată din viața proprie, este cea mai fericită.

Cu atât mai mult, va fi fericit cel care are și experiența vieții și știința cărții. I. P. S. Patriarh, face parte din acești fericiți.

Aceste gânduri ne-au fost prilejuite de sărbătorirea I. P. S. Patriarh Nicodim, la împlinirea vârstei de 80 ani. Este o vârstă, pe care mai ales în țara noastră puțin o ating și chiar din rarii octogenari, nu cred să se afle vreunul, care să egaleze pe I. P. S. Patriarh Nicodim, măcar în vigoarea trupească și în integritatea puterilor sufletești, rodul firesc al unei vieți cumpătate.

Înalt și falnic, ca un brad din munții Neamțului, unde s'a născut și și-a trăit copilăria, plin de vigoare trupească și sufletească, cu părul și barba ninse, cu glasul blând, sfătos, înțelept, harnic, cumpătat, I. P. S. Patriarh Nicodim apare, ca înfățișare fizică, întocmai ca un Moș Crăciun, atât de scump copilăriei noastre, iar ca factură sufletească, aidoma stareților, așa cum se găseau odinioară, adică adevărați părinți duhovnicești, conducători de suflete .

Însușirile de gospodar neîntrecut și le-a arătat ca stareț al Mănăstirii Neamțu, unde a lăsat pe urma sa câteva mii de hectare de pădure, recâștigate prin stăruința și priceperea I. P. S. Sale, ca și atâtea multe alte îmbunătățiri.

Pe oriunde a trecut, a lăsat urmele vredniciei sale gospodărești și duhovnicești. Vii plantate, clădiri ridicate, tipografii înființate și multe alte realizări stau mărturie despre destoinicia I. P. S. Sale.

Înțelepciunea I. P. S. Sale a fost pe deplin dovedită prin felul cum a știut să conducă Biserica, în mijlocul noilor evenimente sociale.

Proverbul francez: «Si la jeunesse savait... si la vieillesse pouvait! («Dacă tinerețea ar ști... dacă bătrânețea ar putea!») se vede desmințit în cazul I. P. S. Patriarh Nicodim, care are privilegiul rar de a întruni în persoana I. P. S. Sale nu numai înțelepciunea bătrânului, dar și o tinerească putere de înfăptuire. La o vârstă și după o activitate când oricui i-ar fi îngăduită odihna, I. P. S. Sa lucrează cu zor și neîncetat, talmăcind și alcătuiind noi lucrări, contribuind astfel cu atâta râvnă și rodnicie, la îmbogățirea tezaurului literaturii noastre teologice și stă, în același timp, neconținut de veghe, ca un străjer neadormit, la cârma Bisericii noastre.

Dumnezeu să-l țină sănătos și să-i dea încă mulți ani, pentru ca, pe apele învolburate ale acestor vremuri, cu același ochiu atent și braț vânos, să călăuzească Biserica mai departe, spre limanul cel lin al mântuirii noastre.

CONST. C. PAVEL

Patriarhul Nicodim — misionar popular

Lunga viață a I. P. S. Patriarh Nicodim poate fi privită și studiată din multe puncte de vedere. Fiindcă chipurile în care I. P. S. Sa a aruncat sămânța în «Ogorul Domnului» au fost felurite. A ajuns de tânăr profesor și director de seminar, arhieru slujitor, predicator și vicar eparhial. Munca de pe atunci a dat roade pentru folosul obștesc și l-au înălțat repede pe scaunul istoric al episcopiei Hușilor. După primul războiu mondial a organizat Biserica Basarabiei și fiind cunoscător al rosturilor bisericesti din Rusia, unde a învățat carte, a reprezentat pe Sfântul nostru Sinod la Soborul ținut în Moscova în anul 1917.

Stareț vestit al marei noastre lavre dela Neamțu, a ridicat, din toate punctele de vedere, această oază spirituală a ortodoxiei, la înălțimea pe care de mult n'o mai avusese. Dintr'o pioasă și fiiască simțire a acceptat tronul Mitropoliei Moldovei, pe care strălucise Iosif cel Sfânt, părintele său duhovnicesc. Chemat la cârma patriarhiei române I. P. S. Nicodim ne-a dat nouă, slujitorilor celor mai de jos, puțința să cunoaștem, să admirăm și să folosim partea cea mai personală din toată truda apostolicej I. P. S. Sale — *catehizarea poporului*. —

După a noastră smerită părere, biserica românească, în ultimii patruzeci de ani n'a avut altă datorie mai mare decât să răspândească lumina sfintelor sale învățături în mulțimea dreptcredinciosului popor de jos. Evlavios și tradiționalist, blândul nostru popor își iubește sfânta lege a crucii ca pe moștenirea cea mai de preț dela înaintașii adormiți în dreapta credință.

Când se întâmplă ca oameni d'altă lege să le clevească credința, sau să-și ispitească cu gând viclean de amăgire spre a-i scoate din fâgașul religiei străbune, poporeni noștri, simplu și cu fermitate, în felul lor, răspund ca și Coșbuc, poetul gliei strămoșești:

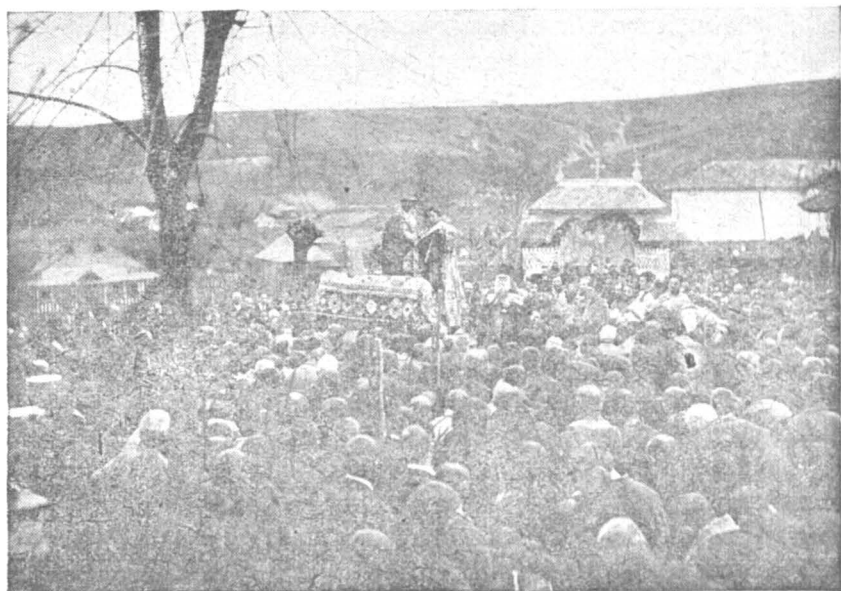
«Știe Dumnezeu de-i bine,
«Ori de facem vreun păcat,
«Dar noi știm c'asa e bine,
«Să păstrăm ce-am apucat!».

Necunoașterea adevărurilor de temelie ale religiei noastre a făcut ca poporul să fie socotit câmp prielnic pentru semă-

narea celor mai diferite forme ale protestantismului sectar. Și pescuitorii în apă turbure au izbutit pe alocurea să facă victime.

Ignoranța în cele religioase domnește în largă măsură și în lumea mai cultă, dela orașe, unde au loc infiltrațiuni papiste, teosofice, spiritiste, etc.

Pentru a preîntâmpina căderile dela dreapta credință, I. P. S. Patriarh Nicodim, mințe pătrunzătoare și duh realist, nu s'a mulțumit numai să cunoască boala și leacul ei, ci a pornit însuș o lucrare migăloasă, dar spornică pentru lumina și înduhovnicirea poporului. A tipărit o sumedenie de cărți cu în-

I. P. S. S. Patriarh Nicodim ca Mitropolit al Moldovii și Sucevii,
in mijlocul poporului, la Grumăzești-Neamț.

vătături, pilde și îndemnuri, scrise pe graiul neaoș al lui David Creangă bunicul povestitorului, celce tot în Pipirigul Neamțului s'a ivit, și unde la vremea convenită s'a și pristăvit. De sigur că tomurile mari și multe cu care I. P. S. Sa a înzestrat literatura teologiei ortodoxe înscriu numele său în galeria protagoniștilor consacrați de istoria bisericească. Dar aruncând mreața mai la fund, învățând poporul despre tainele credinței sale, autorului nenumăratelor cărți ca «Ce să crezi și cum să trăiești?», «Călăuza Creștinului la biserică», etc., și-a ridicat singur, în inima poporului, monument meritat și nepieritor,

Drept aceia numărând și răsfoind astăzi cele peste patruzeci de cărți religioase scrise pentru popor de I. P. S. Patriarh Nicodim ne vom da mai bine seama că noi, cei mulți și necunoscuți, nu suntem nici singuri, nici părăsiți în lupta grea cu stihiiile întunerecului.

Ca misionar popular, mai marele păstorilor s'a întâlnit pe teren, la muncă, cu preoții săi din cele mai umile și îndepărtate posturi ale frontului misionar.

Atât de multă carte bună avem dela I. P. S. Patriarh Nicodim, încât noi, cu admirație și recunoștință, astăzi, când este prăznuit pentru 80 ani de viață, îi facem calda urare de a mai trăi și scri încă mult în sănătate și pace!

Preotul GH. DICULESCU
Biserica Popa Nan, București.

sss

Pastoralele I. P. S. Patriarh Nicodim

Cu prilejul împlinirii vârstei de 80 ani a I. P. S. Patriarh Nicodim, vorbind de personalitatea lui, socotim că trebuie atrasă atențiunea asupra însemnătății documentare și a valorii morale a pastoralelor I. P. S. Sale.

Din atenta cercetare a acestora se pot desprinde noi și interesante elemente de cunoaștere a bogăției Sale sufletești, pe lângă însușirile de mare scriitor și îndrumător al culturii teologice ortodoxe și române, acelea de înțelept conducător al destinelor Bisericii, în aceste grele vremuri; sau acelea de mare ctitor și minunat gospodar al bunurilor bisericesti.

Fie că sunt date cu prilejul marilor sărbători creștinești, fie că sunt date cu ocazia unor importante evenimente naționale, fie că sunt prilejuite de nevoi sufletești ocazionale, ele sunt documente vii și autentice, care dovedesc adâncă înțelepciune, marea dragoste și permanenta grijă ce are înaltul păstor de turma sa.

Dar nu numai de nevoile sufletești ci și de cele trupești, se preocupă I. P. S. Sa, ba mai mult dragostea și grija sa îmbrățișează și celelalte viețuitoare — ajutoarele omului — animalele. Astfel găsim că I. P. S. Sa a dat o pastorală «Sfat duhovnicesc către toată suflarea românească», în care arată însemnătatea curățeniei trupești, pe lângă cea a sufletului; în alta recomandă

credincioșilor să se îngrijească de animalele care-i ajută în munca lui, căci și ele sunt făpturi ale lui Dumnezeu. În pastoralele speciale, se adresează, preoților îndemnându-i la lucrul Evanghelistului, muncitorilor, îndemnându-i la muncă productivă și constructivă, țăranilor și tuturor categoriilor de muncitori pe ogorul național și creștin. Deasemeni în toate momentele de grea cumpănă, hotărâtoare pentru neamul nostru, cuvântul pastoralilor I. P. S. Patriarh, a dovedit nesdruncinata legătură dintre Biserică și neam, consfințind și pecetluind voința națională.

Astfel, fiecare categorie socială, fiecare credincios din turma lui, preocupă pe Părintele său duhovnicesc și-și primește dela El, la vreme, hrana duhovnicească specială, potrivită pentru sine și nevoile sale. Nimeni nu e neglijat, nimeni uitat, nimeni părtinit. Cu înțelepciune și blândețe îngerească, ascultă, cugetă, judecă și apoi își spune prețios cuvânt de sfătuire, mulțumire sau dojană.

Pastoralele au fost totdeauna întrebunțate, de Înălții ierarhi, ca mijloace potrivite pentru edificarea și luminaarea credincioșilor și imprimarea caracterului creștin în suflete.

Când pe lângă învățăturile de credință, pastoralele cuprind și învățăminte pentru viața de toate zilele, ele sunt mai utile și mai necesare.

Sub acest aspect, pastoralele I. P. S. Patriarh Nicodim prezintă deci o valoare deosebită, aceia că îmbină în ele adevărurile de credință, scripturistice, cu realitățile vieții sociale moderne.

Moralitatea, omenia, înțelepciunea, dragostea de Dumnezeu, Biserică, de Rege și de neam sunt virtuți în care rezidă puterea de cucerire a creștinismului, și spre acestea caută marele Arhiepiscop să-și îndrumeze turma.

Scrisorile pastorale ale I. P. S. Patriarh Nicodim, adaogă o prețioasă contribuție scrierilor marelui cărturar, îmbrățișând toate problemele de actualitate ale vieții bisericești și sociale din prima jumătate a sec. XX.

Fondul lor teologic este pe deantregul creștin ortodox, iar stilul lor, lipsit de neologisme, este în unele părți deadreptul scripturistic, iar în altele, un fericit amestec al graiului bisericesc al cazaniilor cu cel popular al lui Creangă, făurit din studiul îndelungat al scripturilor și lectura intensă a scrierilor bisericești.

Din cercetarea acestor pastorale, I. P. S. Patriarh Nicodim,

apare la vârsta de 80 ani, ca un mare ierarh, cărturar distins și mare apărător al bisericii și credincioșilor săi, putând sta cu cinste alături de marile figuri de vlădici din trecut, ca Varlaam, Veniamin, Teoctist, Josif II și alții.

Ca umili colaboratori și fiți ai săi duhovnicești îi dorim și noi din suflet «Intru mulți ani Stăpâne».

Protoereu Dr. TRAIAN COSTEA-București

Un mare gospodar

Cine este mare cărturar, poate fi și mare gospodar. Cartea și gospodăria sunt surori bune. Și într'una și în alta se citește. Și una și alta atrage și pasionează. Așa că cine iubește cu adevărat cartea nu poate să nu iubească și gospodăria.

I. P. S. Patriarh Nicodim este un mare cărturar și în același timp și un mare gospodar.

Biserica are ca temelie pământească gospodăria. Acolo unde, această temelie este sdravănă, cuvântul Evangheliei prinde mai ușor.

I. P. S. Patriarh Nicodim, convins de acest adevăr, pe unde a păstorit a căutat să întărească și temelija pământească a Bisericii, creind și sporind gospodăria, spre a fi ajutată Biserica în misiunea ei.

Una din cele mai frumoase gospodării pe care I. P. S. Sa a organizat-o, este cea dela Sf. Mănăstire Neamțu. Cu scrisul nu se poate reda tot ce a făcut acolo, nici cu graiul, ci trebuie văzut și cercetat.

Este o operă formidabilă de gospodărire; este un adevărat rai pământesc. Este o carte minunată în care ori cine citește-poate înțelege tainele Dumnezeirii.

Inscăunat Patriarh al Țării și Arhiepiscop al Eparhiei Bucureștiului, I. P. S. Patriarh Nicodim a pus în joc toate puterile sale sufletești pentru ridicarea Bisericii și slujitorilor ei.

A citit cărți groase, a citit volume întregi, a tradus și a tipărit scrieri teologice de cea mai mare importanță;

N'a pregetat însă să comande, să vegheze și la rânduiala gospodăriei Bisericii.

Tânjau la venirea sa în București, trei întreprinderi economice ce existau pe lângă Sf. Arhiepiscopie: magazinul de

obiecte bisericești, turnătorja de lumânări și atelierul de țesut stoffe bisericești dela Mănăstirea Țigănești. I. P. S. Sa înțelegând bine rostul lor, imediat le-a dat viață organizându-le în așa fel că au devenit pilonii gospodăriei Sf. Arhiepiscopii. Din produsul lor se suțin azi aproape toate cheltuelile Sf. Arhiepiscopii.

Rolul preoților nu este numai de a cuvânta și sfinți, ci mai ales de a fi exemple vii în mijlocul păstoriților.

Pentru a-i ajuta să poată împlini acest rol, I. P. S. Patriarh

Orfelinatul de fete dela Mănăstirea Țigănești

Nicodim, a hotărât ca pământurile bisericești, să nu se mai folosească decât de preoți și, numai acolo unde preotul nu voește, să fie folosit de altcineva.

Și pentru ca să aibe o folosire cât mai rodnică și să fie și exemplul între enoriași, îi îndeamnă să-și înzestreze gospodăriile cu toate uneltele necesare.

În acest scop în primăvara anului 1945, I. P. S. Patriarh, îndeamnă vibrant preoțimea la lucrul câmpului și la înpodobirea curțiilor, prin următoarele sfaturi:

Prea Cucernice Părinte,

În curând vremea de iarnă va trece. Zăpada de pe ogoare și din ogrăzi se va topi de căldura primăverii. Pământul te va îmbia la muncă sănătoasă și dădătoare de viață.

Pentru aceasta țin să atrag din timp atențiunea ca să fii cel dintâi la chemarea ogorului și a gospodăriei P. C. Tale.

Nevoile Țării sunt atât de mari și așa de grele că nu trebuie să rămând nici un petec de pământ nelucrat.

Ne trebuiesc bucate multe, multe de tot, atât pentru noi cât și pentru a acoperi nevoile Țării.

Ne trebuie grâu și porumb mult; ne trebuie orz, ovăz, nutreț pentru vite și grăunțe pentru păsări.

Seamând cât de mult și muncește cu sârguință ca rodul să fie în-sutit.

Nu este ulei pentru mâncare și nici pentru sfintele candelă. Seamând floarea soarelui, care dă această minunată hrană. Seamând pe toate răzoarele în câmp, în grădini și pe lângă casă.

N'avem cămăși, n'avem haine. Seamând în, cânepă și bumbac. Fă fuior cât de mult ca să reinvie fala părinților și bunicilor noștri cu lucrul lor de casă.

Nu uita viermii de mătase, care dau pânză fină, din care se fac podoabele cele mai alese.

Impodobește-ți ograda cu vite și păsări de rasă. Crește și înmulțește oile, din lâna cărora se fac hainele trainice și calde.

Impresoară-ți casa cu stupi de albine, dă care se învață hărnicia și ordinea de gospodărie. Ce bogată și ce mirosimată este casa în care abundă mierea și ceara curată de albine.

Sădește în ogradă pomi altoiți. Curăță pe cei care îi ai. Stropește-i cu amestecătură de var și pucioasă pentru a-i feri de vrăjmașii ce-i vatămă. Din pomi vei mânca la timp fructe gustoase, frumoase și parfumate, care îți vor da sănătate.

Sădește lângă casă flori mirositoare: trandafiri, crăese, mixandre, odlumași, garoafe, busuioc, care să-ți facă viața veselă și plăcută.

Dacă te îndemni Pea Cucernice Părinte la această muncă ce în-nobilează pe tot omul, nu te îndemni să-ți părăsești ogorul spiritual. Muncește întâi pe acesta și apoi, pe celălalt. Rugăciunea și munca sunt aripile ce te înalță.

Preotul bun și harnic în Biserică, este bun și harnic și în afară de Biserică, pe ogor și în ograda lui. Predica de pe ogor este atât de înălțătoare și roditoare ca și cea din Biserică.

Gospodăria arată pe gospodar și Biserica arată pe slujitor. Preotul trebuie să le îndeplinească pe amândouă.

Gospodăria preotului este oglinda satului. La ea trebuie să privească toți enoriașii luând exemplu.

La muncă deci, la muncă încordată pentru refacerea și înfrumusețarea gospodăriei tale, a Bisericii și a Țării pe pământul căreia te-ai născut și trăiești.

Indeamnă și cheamă la această muncă izbăvitoare pe toți fiii sufletești ai P. C. Tale.

Datorită acestor îndemnuri și intervențiilor I. P. S. Patriarh Nicodim, pământurile bisericesti au fost scutite de exproprierea făcută în primăvara anului 1945.

Tot pentru a veni în sprijinul preoțimii I. P. S. Patriarh crează un fond de ajutorare, pe care preoțimea din deosebită dragoste și recunoștință l-au numit «Fondul de ajutorare Patriarhul Nicodim».

Din acest fond administrat de Sf. Arhiepiscopie București, se dă urmașilor preoților decedați ajutor de înmormântare 270.000 lei și urmașilor cântăreților bisericești 100.000 lei. Fondul se susține de preoții și cântăreți din Eparhie.

Este cea mai vădită solidaritate între slujitorii Sf. Altar al bisericii strămoșești din această Eparhie.

Grija părintească și de bun gospodar a I. P. S. Patriarh Nicodim a domnit și asupra bunului mers al gospodăriilor Bisericilor parohiale și a Sf. Mănăstiri din Eparhie.

Bisericile și Mănăstirile sunt legate și de cer și de pământ. Ca instituții pământești cu scopuri dumnezeiești, ele au nevoie de bunuri pământești pentru împlinirea misiunilor cerești.

Pentru aceasta este nevoie de gospodărie și încă de o gospodărie bine chibzuită.

Instrumentele de organizarea gospodăriilor parohiale și mănăstirești și busola indicatoare a bunului mers sunt bugetele și conturile de gestiune anuale.

Înainte vreme întocmirea acestora nu oglindea întocmai starea gospodăriei.

I. P. S. Patriarh a hotărât ca toate parohiile și mănăstirile să-și îndeplinească cu strictețe aceste obligațiuni, urmărind foarte de aproape împlinirea poruncilor sale.

Și cum I. P. S. Patriarh știe că prin aceste întocmiri se poate vedea mersul gospodăriilor bisericești, le cercetează pe fiecare pentru a îndemna acolo unde constată o cât de mică delăsare și pentru a răsplăti acolo unde progresul este vădit. În felul acesta s'a ajuns să se zidească și să înpodobească multe Biserici și case parohiale și mănăstirești.

Credincioșii văzând cu ochii starea prosperă a bisericilor dau cu bucurie ajutoarele lor pentru casa Domnului.

Războiul lăsând urme grele în țară. I. P. S. Patriarh a luat asupra Sa creșterea a 100 orfani de războiu, 50 fetițe și 50 băieți.

Pentru creșterea acestor copii ai țării, urmași ai vitejilor ce și-au jertfit viața pentru Țară, a înființat în anul 1944 două internate: unul pentru băieți la Mănăstirea Cernica și altul pentru fete la Mănăstirea Țigănești.

Pentru întreținerea lor sunt obligate toate parohiilor din Eparhie să contribuie — fiecare după putere — prevăzând în bugete, suma respectivă. Astfel, întreaga Biserică din cuprinsul Sf. Arhiepiscopii București, la îndemnul I. P. S. Patriarh își

dă obolul pentru ajutorarea și alinarea suferințelor provocate de războiu.

Acești copii sunt crescuți până la majorat când își pot câștiga singuri existența; învață clasele primare la orfelinat și apoi sunt duși la școli secundare și industriale — după aptitudini și capacitate.

În toamna acestui an au intrat doi băieți la Seminarul Central, doi la Școala Normală din București și trei la Liceul Industrial Polizu. Deasemeni două fetițe la Școala Normală, Azilul Elena Doamna.

Nădăjdum că acești 100 copii, crescuți și dați Societății de Biserică, vor fi în viitor propovăduitorii și apărătorii credinței strămoșești pentru care părinții lor și-au vărsat sângele.

Iată cum Marele Cărturar I. P. S. Patriarh Nicodim ocârmuește și gospodărește Biserica.

Pr. CONST. DINCESCU

Biserica Schitu Măgureanu București.

I. P. S. Patriarh și operele de milostenie

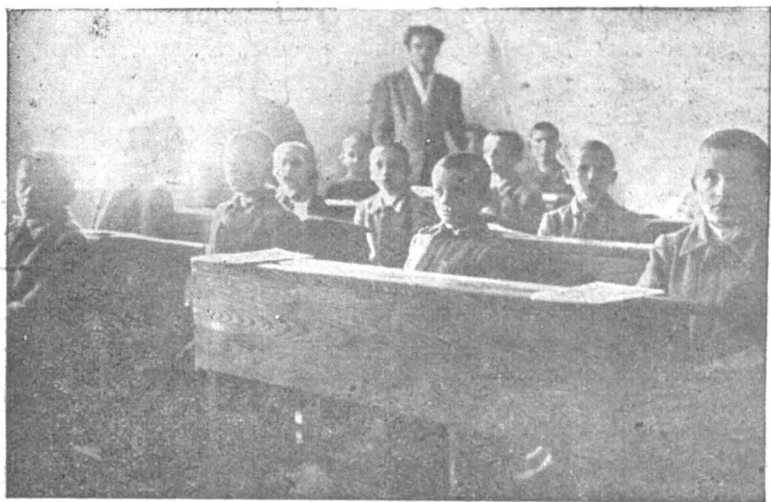
Războiul a adus și în țara noastră, ca pretutindeni, moarte, suferință, mizerie. S'au frânt atunci de durere multe inimi de femei, de părinți și frați cari pierdeau pe ai lor. S'au ridicat zadarnic întrebătoare spre cer multe frunți de bărbați în putere, cari se dăruiseră pe ei și pe ai lor, Umanitatea însângerată a blestemat pe Prometheu aducătorul focului și oamenii și-au adus aminte de cuvintele pline de rugă ale Domnului nostru Iisus Hristos, la Gethsemani: «*Părintele meu, de este cu putință treacă dela mine paharul acesta. Însă nu precum voesc eu, ci precum voești tu* (Matei XXVI, 39), și iarăși: *dacă nu este cu putință să treacă acest pahar, ca să nu-l beau pre el, facă-se voia ta!*» (Matei XXVI, 42). Și cei bogați la suflet, ca și cei săraci, au luat vâl de doliu, resemnându-se încrâncenați imperativului categoric al omuciderei, și sinuciderei în massă, plecându-și supuși capul în fața soartei, continuându-și viața în greutate, de neînvinș, fără bunătate și iubire, fără încredere și fără visuri...

Astăzi când apriga furtună a războiului s'a liniștit, fără îndoială că și țara noastră trece printr'o grea criză economică

și morală, astfel că fiecare individ nu are altă preocupare decât să se reazeze cât mai comod și repede în traiul lui neturburat.

Pentru alinarea celor nenorociți, I. P. S. Patriarh, luptă vajnic, din răzputeri, pentru a readuce pe omul egoist și crud, la sentimentele umanitariste, de a-l conduce după o normă senin pământeană și în acelaș timp creștinească și sfântă, după care el să-și poată dirigui pașii șovăitori înspre mila de aproapele, înspre cinstire și adevăr.

Splendidele Pastorale, minunatele îndemnuri ale I. P. S. Patriarh, ne-au adus lacrimi în ochi și nu le vom uita niciodată!! căci mila de suferința altuia, se aduna din ele ca o Impărtășanie Sfântă din care tot omul trebuia să bea, să-și lămurească gân-

Orfelina ul de băieți dela Cernica.

dul și simțirea. Fără de milă, războaiele nu se vor sfârși nici odată, fără ea, omul nu va fi clasat dincolo de sălbătăciuni!! Deși poate niciodată ca astăzi, lupta pentru îndreptarea vieții n'a fost așa de grea și Dumnezeuiasca învățătură a milei și carității n'a fost mai mult primejduită, în Biserica noastră, luptă un reprezentant puternic, erudit și talentat în a așterne pe hârtie gândul și inima Sa! Persoana Sa a răsărit din mijlocul haosului de agitație și întunec al războiului, blagoslovind mulțimile și cerând Dumnezeului nostru îndurare! Când s'a terminat războiul prima grijă a Lui, a fost să adune pe lângă Sine nenorociții, având curajul unui reconstructor istoric, pentru a vindeca prin cât mai multe opere sociale, răniile trecutului. Și

iubind copii, luptă împotriva morții, apărând viața, înființând la Mănăstirea Cernica și Țigănești, două orfelinate: unul de băieți și altul de fete, adăpostind și educând 100 de copii, orfani de război. Acolo micile mlădițe omenești cresc și se întăresc, învățând care este scopul vieții, spre a putea lămuri mai târziu în școli superioare, care va fi capătul suferințelor și rătăcirilor omului. Este o năzuință înaltă, asemănătoare sborului măreț al vulturului spre nemărginire!!

Această notă a sufletului mare al I. P. S. Patriarh, este caracteristică și temperamentului Său. Din vasta Sa cultură El a cernut orice bun, orice amănunt pilduitor și le-a brodat cu măiestrie pe aceeași temă: *Iubirea de oameni*. Operile Sale, documentele și manuscriptele, — cum spune singur, — sunt prietenii Săi cei mai buni pe cari s'a putut sprijini în viața Sa frumoasă de 80 de ani, dar totuși plină de evenimente sbuciumate, pe care o sărbătorim cu evlavie și admirațiune! Acest fragment de lumină furată din Cer, a fost dăruit Bisericii noastre, culturi și credinței noastre.

Să fim vrednici de El!!!

AURELIA PROTOPOPESCU-VANGHELE

I. P. S. Patriarh Nicodim, mare ctitor.

Distinsul ierarh ce conduce de 6 ani biserica ortodoxă română și care împlinește acum venerabila vârstă de 80 ani, s'a dovedit cu prisosință a merita pe deplin înaltul post ce ocupă. El este fără îndoială o puternică personalitate.

Ceiece se cunoaște mai mult din alesele merite ale I. P. S. Sale, sunt în prim rând cele câștigate prin activitatea sa scriitoricească și cea de bun și priceput păstor de suflete. De acestea și altele s'au ocupat specialiștii în materie.

Ceiece se cunoaște însă mai puțin din activitatea I. P. S. Patriarh, dar care prezintă o valoare deosebită, este bogata sa activitate de mare ctitor și priceput gospodar. Despre această activitate voim să spunem aici câteva cuvinte.

În 1912, când I. P. S. Sa a intrat în Episcopat, ca titular al Episcopiei Hușilor, a pus în practică un nou sistem de exploatare a inventarului Episcopiei, adică s'a urmărit o renta-

bilitate cât mai mare prin îmbogățirea terenurilor, mici ca suprafață, cu plantații model.

S'a străduit și a mărit inventarul Episcopiei cu o pădure și o baltă ale căror produse: lemnele, peștele, stuful și papura aduceau venituri simțitoare.

La acest inventar, s'a mai adăugat circa 100 ha. teren arabil, aflat la distanță mare de Episcopie și-a trebuit să-l în-sămânțeze cu grâu și porumb pentru nevoile Episcopiei, însă n'a lipsit moara pe care a construit-o.

Palatul Episcopal și grădina din jurul clădirei, era privit de către închinători și vizitatori ca «Raiul Episcopiei».

Al doilea capitol este activitatea dela Mănăstirea Neamțu.

Ca să poată veni în ajutorul acestei mănăstiri, deși tânăr, a crezut că este mai bine să-și aranjeze dreptul la pensie ca să aibă toată libertatea de acțiune.

După zece ani de cercetări în arhivele Statului, de cheltuieli făcute din modesta pensie, a reușit să se redea Neamțului vatra mănăstirei, în suprafață de 14.000 hectare de pădure.

Exploatarea s'a făcut în regie și această operă uriașă, a fost completată de construirea unei fabrici de cherestea la mănăstire, pentru ca materialul lemnos să fie cât mai mult valorificat.

Fabrica de cherestea funcționează cu cele mai noi instalațiuni.

La intrarea în Mănăstire, pe dreapta, vizitatorul nu poate să nu rețină o întindere de 50 hectare de livadă, în mijlocul căreia străjuiește localul seminarului, o clădire monumentală construită după indicațiunile I. P. S. Patriarh Nicodim.

Această clădire văzută din șosea, impresionează pe călător, însă dacă se obosește și o vizitează, rămâne uimit de felul cum a fost zidită.

Fiecare clasă este izolată de cealaltă printr'un strat gros de beton și uși de fier, pentru localizarea focului în caz de incendiu.

Nu lipsește nici capela respectivă.

Este înzestrată cu instalație de lumină electrică și apă, cu spălătorie model pentru elevi, infirmerie și baie după cerințele vremii.

O verandă largă și lungă după întinderea clădirei, adăpostește pe elevi în timpul ploilor în orele de recreație.

Alături de seminar, o clădire mai mică este întrebuițată pentru lucrul manual, atelier de lemnărie, croitorie și argintă-

rie, însă nu sunt lucrători străini, ci elevi din seminar, având drept șefi tot colegi de-ai lor.

Printre pomi se zărește un pâlcc de săpători, dar nu sunt decât tot seminarisți. In sarcina lor este toată îngrijirea livezei, precum și altoirea pomilor.

Mergând înainte spre interiorul mănăstirei, întâlnești care cu boi făcând transporturi diferite, conduse de niște tineri cu părul lung retezat la ceafă și conduc cu oare care mândrie ca-rele și salutând respectoși pe vizitatori.

Sunt tineri seminarisți, care se îngrijesc de aprovizionare și transporturi.

In fiecare zi ,au orele împărțite, o parte pentru învățat carte, iar alte ore pentru meserie și gospodărie.

I. P. S. Patriarh Nicodim, dorește ca seminaristul pe lângă carte să știe și o meserie, scoțând afară programul ratat din învățământul de altădată.

In fața bisericei mari, în stânga, apare palatul de reședință pentru vară al Patriarhului Țării și de găzduire a demnitariilor Statului.

Clădire fără etaj dar totuși utilizează mansarda drept etaj, construită în așa mod, că cel ce se odihnește iarna, nu simte frigul iar vara nu suferă de căldură. Model nou de construcție și amenajată practic, tot după planul elaborat de I. P. S. Patriarh Nicodim.

Lipsa de spațiu mă obligă să fac un rezumat al marelui operă de gospodărie înfăptuită ca mitropolit al Iașilor și Patriarh al țării.

In 1935, ales Mitropolit al Moldovei n'a îndrumat Consiliul Economic a strânge aurul după concepția mercantilistă, din contră cu fondurile ce avea s'a făcut o fabrică de lumânări, ce alimenta întreaga eparhie și o casă de raport, un bloc mareț, pe terenul catedralei cu fațada spre strada Ștefan cel Mare, precum și o devărată reformă în exploatarea terenurilor de agricultură.

Pentru cele înfăptuite ca Patriarh al Țării țiu să menționez admirația Delegației Bisericești trimisă de Sanctitatea Sa Patriarhul Alexie, al Popoarelor Unjunei Sovietice, care a declarat că pe lângă numeroasele lucrări de mare valoare cu care adapă întreaga Biserică Română, I. P. S. Patriarh Nicodim este și un adevărat reformator și creiator în domeniul economic.

Economistul Hobbes susține că orice concepție și cercetare

economică trebuie să aibă în vedere «interesul personal», care este mobilul ori cărei activități a individului.

Sanctitatea Sa Patriarhul Nicodim, a muncit și a crejat totul numai pentru biserică și țară, nimic pentru I. P. S. Sa.

Dovadă că după 60 de ani de administrație, nu are nici o avere, decât o casă și aceasta moștenită la mănăstirea Neamțu, dar care va rămâne tot mănăstirii.

Acum când I. P. S. Sa împlinește frumoasa vârstă de 80 ani, dela primul demnitar și până la cel din urmă cetățean, gândul tuturor să se îndrepte către Cel atotputernic, cu rugăciunea fierbinte ca să ni-l țină mulți ani în deplină sănătate.

T. MANEA-BĂLENI

Licențiat al Acad. de Inalte Studii Com. și Ind.
Consilier-Controlor.

Amintirile unui preot ieșan despre Vlădica Nicodim.

In fruntea celor mai distinse figuri de vlădici din viața mea de seminar și negreșit și a generației mele din Iașul istoric, stăruiește și astăzi cu persistență, după trecere de patru decenii, figura masivă și plină de vigoare și bunătate a Vlădicăi Nicodim, actualul Prea fericit Patriarh al bisercii noastre românești.

L-am numit arhierul tinereții noastre, pentru motivul că în galeria bărbaților distinși din viața noastră de tineri seminariști, Vlădica Nicodim ocupă un loc de frunte.

Inainte de a-l fi văzut pe I. P. S. Sa la slujbele de la Catedrala Metropolitană, noi l-am cunoscut din scrierile sale, pe care ni le împărția personal, directorul de atunci al Seminarului, Econ. Pavel Savin. Imi amintesc și acum de «Viața de Seminar» și «Un păstor model». P. S. Sa fusese directorul Seminarului «Sf. Andrei» din Galați, de unde venise la Iași, fiind ales Vicar.

Pe atunci, acele cărți tipărite îngrijit și într'o limbă curat românească, ce nu treceau de 1—2 lei exemplarul, ne captivaseră. Nu putem uita că în cea dintâi bibliotecă de tineri seminariști, pe lângă cărțile noastre școlare, de clasă, se alăturau cu cinste și cărțile Vlădicăi Nicodim. In sufletele noastre de viitori apostoli, P. S. Sa își câștigase un prestigiu de cărturar.

Pe atunci la «Veniamin» începuse un curent de cărturarie, de care cu emoție ne amintim și acum, după trecere de atâtea decenii. Era o întrecere la învățătură, în a ceti toate cărțile din biblioteca «Boldur», în a cerceta biblioteca mare a Seminarului,

în a ne forma o bibliotecă personală, în a cumpăra cărți, etc. Ne întreceam în a învăța la limbi. În cl. IV, traduceam din germană, fără dicționar, broșuri ca: *Das Goldmachedorf* etc. Cele mai bune elemente a dat seminarul, sub directorul Pr. Ec. Savin. Amintesc numai de frații Cicerone și Valeriu Iordăchescu, dela Facultatea de Teologie din Cernăuți. Care era cauza?! Ni-l luam fiecare din noi, ca pildă de muncă și de hărnicie, pe Vlădica Nicodim. Activitatea P. S. Sale, cunoscută bine de noi, ne stimula și ne încuraja. Puținii scriitori bisericești din generația mea, ai bisericii moldovene, s'au format negreșit, pe dâra trasată de Vlădica Nicodim, care după cum singur a declarat de curând, într'un ziar «scrie de 60 de ani».

Acest prestigiu de cărturar îl afla Vlădica Nicodim, nu numai la tinerii seminariști, dar și în lumea clericală a Moldovei și chiar în lumea laică. Exemple am putea da multe.

Dar arhiereul cărturar nu se închidea, ca un posedat al artei, în ale cetitului, traducerii și scrisului, în turnul său de fildes, ci găsea timp ca să vadă, cum învață și ce viață duc la ei acasă tinerii seminariști. Deaceia, nu numai la hramul Seminarului de 30 Ianuarie, ci și în alte zile de peste an, Vlădica Nicodim, cobora în mijlocul nostru, Locuia în clădirea Vicariatului, alături de Seminar. Așa că prin porțița de din dos, care ne despărțea de curtea Mitropoliei, ușor îi venea să-și facă apariția între noi. Și așa în mod neoficial, fără suită, apărea în rândurile noastre, care adesea ne făceam lecțiile — mai ales în vreme frumoasă — bătătorind curtea școlii dinspre amiază, plantată cu castani, unde se afla sala de gimnastică și depozitele de lemne sub șoproanele de scânduri improvizate lângă zidul ce despărțea seminarul de curtea Mitropoliei.

Bunul și înțeleptul Vlădică apărea între noi și, părintește, stătea cu noi de vorbă, se interesa de materiile ce învățam, de profesori, de viața noastră, de planurile noastre de viitor, de lipsurile noastre.

Apoi își făcea apariția și în orele de clasă: sobru, masiv, stăpânit, intra în ora profesorului, în primul rând cercetând icoana de pe perete, apoi tablourile didactice, ne îmbrățișea cu privirea pe toți, stătea de vorbă amical cu profesorii, uneori pune și întrebări, ca să vadă cum posedăm materia. De o asemenea vizită noi ne simțeam onorați, iar faptul că acum îl și cunoșteam pe Vlădica Nicodim, nu numai din cărțile sale, ne cinstea și ne făcea să-l iubim, pe Vlădica, ce ținea de datoria sa, ca să cunoască personal pe viitorii preoți, veniți aici să se

instruiască, depe toate plaiurile țării și în deosebi în Moldova.

Un Vlădică ce își înțelege menirea, pentrucă-și e dureros să o afirm — erau și ierarhi care nu călcau pe lespezile seminarului de cât odată pe an, și anume de ziua hramului, sau la serbarea de sfârșit de an.

L-am cunoscut așa în Octombrie 1911. Candidat aprobat pentru hirotonie, pentru parohia Buhăceni, din Com. Trușești, Jud. Botoșani. Un cătun de vreo 120 de case, la care se alătură și cătunul Bivolari de la 8 km. depărtare.

Stăteam în gazdă în Iași, tocmai în Fundacul Bădărău, din mahalaua Păcurari, la o rudă a mea îndepărtată, unde exercitam serviciul proscomidiei pe mere în loc de prescure, scoțând toate părțile, cele 9 cete, etc., după rânduiala cărții.

Plecam la ora 5 dimineața, pentru ca să fiu la Mitropolie cu un sfert de oră înainte. Tramvaiul nu mergea și trebuia să fac drumul pe jos. Când bătea în turnul Catedralei ora 6 și preotul de rând trebuia să dea binecuvântarea, Vlădica Nicodim era prezent, în Sf. Altar. Imi amintesc că într-o dimineață, nu știu din ce motive, bătrânul preot de rând, Econ. I. Miteșcu, fost președinte al Decasteriei Mitropolitane, a întârziat. Cum era firesc, a dat altcineva, un călugăr, binecuvântarea. Vicarul Mitropoliei, care era de față, i-a făcut discret observație, din care am prins: «Aici avem trei preoți la practică, care așteaptă să vadă dela noi pildă de exactitate, pentru tot restul vieții lor». Nu știu cum a motivat întârzierea bătrânul preot, dar știu că în fața punctualității Vlădicăi, care ne hirotonise, a rămas dezarmat.

Văzând că știu rânduiala, mi-a dat în dar cărți de ale P. S. Sale, mi-a dat sfaturi pe care nici azi nu le pot uita, m'a binecuvântat și mi-a urat spor și rodnicie în carieră și m'a învoit să plec la parohie. Și așa tânărul preot se despărțea emoționat, de arhiereul care-l hirotonise și pentru care n'a încetat un moment să înalțe la Sfintele Slujbe rugăciuni după rânduiala cărții: «Și-l păzește Doamne pe P. S. Sa Nicodim, pe care îl dăruiește sfintelor Tale Biserici, în pace, sănătos îndelung înzilit, drept îndreptând cuvântul adevărului tău».

În ascensiunea Sa, Vlădica Nicodim, ocupase câțva timp scaunul de Arhiepiscop al Basarabiei, după războiul mondial și acum se afla în fruntea lavrei dela Neamț. Așa l-am cunoscut în vara lui 1928, când am fost ales în postul de Consilier Referent al Secției Culturale, a Sf. Mitropolii. La Neamțu se afla și o Școală de cântăreți bisericești, funcționa Tipografia, unde tipăream și Calendarul Eparhial.

Am stat o vară la Mănăstirea Neamțu, în 1928, și apoi în 1930. L-am cunoscut pe Vlădica Nicodim, nu numai la slujbele divine, ci și în treburile de conducere și de chiverniseală a Mănăstirii. Era pe atunci în toi procesul Mănăstirii cu Statul, pe care în cele din urmă Mănăstirea l-a câștigat. Cine cunoaște truda de fiecare zi a P. S. Stareț? Convorbirile cu avocații Mănăstirii, Oswald Teodoreanu și Omer Popoviț, din Iași și avocat

Sf. Mitropolie din Iași.

Gheorghită din Târgu Neamț? Gospodăria Mănăstirii mergea strună, teascurile scoteau zi și noapte bucoavnă nouă. Plantațiile în toi, prisaca, iazurile, imășurile, terenul de cultură, crescătoria de vite etc., toate mergeau, ca la o fermă model, sub ochiul neadormit al Starețului model, care era Vlădica Nicodim.

Vlădica Nicodim a stărețit la Neamțu 10 ani. Și-a legat numele — după Paisie — pe veci de această Sf. Mănăstire, prin faptul că a deschis, a purtat și a câștigat procesul de revendicarea vetrei Mănăstirii, cu Statul. Faptul acesta era socotit pe atunci, de uni Ierarhii, ca nepatriotic. P. S. Sa însă, a tăcut, a suferit și a luptat. În cele din urmă, Guvernul s'a convins că dreptatea este de partea Mănăstirii, deaceia a restituit prin lege Mănăstirii vechea vatră de 11.500 Ha. de teren. Solemnitatea predării actelor de proprietate, a avut loc la Mănăstirea Neamțu, la 29 Iunie 1935. Erau de față membrii Guvernului și I. P. S. Mitropolit Nicodim, atunci Mitropolitul Moldovei și Su-

cevei. Și a văzut astfel I. P. S. Sa, visul cu ochii. Acest eveniment a fost de importanță capitală pentru biserica noastră.

Dar, Vlădica Nicodim, Arhiepiscopul tinereții noastre, a fost binecuvântat de Dumnezeu, căci în 1935 a fost ales Mitropolit al Moldovei, iar în 1939, ca Patriarh al Țării.

Conduce cu multă vrednicie destinele Bisericii noastre strămoșești. La împlinirea a 80 de ani, generația mea îi strigă din tot sufletul, «Intru mulți ani Stăpâne!».

Pr. N. V. HODOROABĂ,

Laureat al Academiei Române.

Muncitorii și credința

Rândurile ce urmează sunt în legătură cu muncitorii dela Atelierele Grivița C. F. R., deși în viața lor se poate oglindi viața oricărui muncitor de oriunde. Trebuie să afirm din capul locului, că acei dela Atelierele Grivița merg pe linia credinței noastre străbune. Se spulberă prin asta părerea greșită a unora, care tot spuneau că la C. F. R., e greu și că acolo preotul n'ar avea ce căuta. Și mai trebuie să fac încă o mărturisire. Mulți se uită la mine ca la altă ceva, când le spun că sunt preotul atelierelor Grivița și deschid ochii mari, când le spun că eu merg la Grivița în fiecare zi aproape și că vorbesc celor de acolo absolut numai despre lucruri în legătură cu învățătura Bisericii noastre. În Atelierele Grivița nu e deci o altă lume așa cum și-o închipuie unii. Acolo e o lume a muncii dar și-a credinței. Și cum n'ar fi, când muncitorii au un așa fel de lucru, încât numai cine nu vrea nu vede că ordinea din toate vorbește despre ordinea cea mare din lucrurile din întreaga lume, lucruri orânduite de Acela, care-i Domn și Stăpân al vieții noastre? În atelierelor Grivița totul vorbește despre credință. Mai întâiu munca de acolo, care-i migăloasă și grea. Este aceasta o dovadă că munca e darul cel mai mare pe care ni-l-a dat Dumnezeu. Te duci de pildă în atelierelor—locomotive. Apoi aici, fiecare piesă de locomotivă îți arată că ea se sprijină pe trudă. Unirea tuturor pieselor nu ne vorbește oare despre nevoia unirei celor de acolo ca și a tuturor oamenilor de bine spre a putea dobândi tot ce dorim pentru noi, pentru Țară și pentru sf. noastră Biserică? Și dacă toate aceste piese sunt făcute de cineva și dacă ele nu se unesc niciodată singure, oare asta nu arată că și toate lucrurile

din lumea asta au trebuit să fie făcute de cineva, care să-le unească și să-le așeze în ordine? Uzina apoi. Nu este ea o probă în mijlocul atelierelor Grivița că și lucrurile nevăzute sunt adevărate?

Cine mișcă totul în ateliere? Uzina, lumina, forța aceasta mare a electricității. Dar cine poate spune că a văzut vre odată această forță care pornește pe fire dela motoare?

Cine poate să spună c'o vede cum merge pe fir? Și-apoi dacă n'o vede este cineva care să spună că nu există? Dar mintea muncitorilor și a șefilor lor, a harnicilor ingineri cari conduc aici și care au așezat munca dela Grivița în fruntea pro-

Lucrătorii Tipografiei Cărilor Bisericești zorind la tipărirea „Istoriei Bibliei” de A. Lopușin tradusă, de I. P. S. Patriarh Nicodim.

ducției, a văzut-o cineva vreodată? A pus mâna cineva vre odată pe mintea asta să vadă cât e de grea și dacă e de culoare albă sau galbenă? Dar poate să spună oare cineva că la Atelierele Grivița se face totul așa la întâmplare? Sunt lucruri cari nu se văd, dar ele sunt reale și adevărate. Să mergem după aceea la atelierele de Cazane. Bravii muncitori cari ostensesc acolo știu ei cât de greu se încheie o asemenea lucrare. Eu am stat la cazane numai câteva clipe și când am eșit afară mi se părea că m'am născut din nou. Apoi omului care stă acolo în zgomotul acela care te'nfioară poți să-i spui vreodată că e necredincios? Dapoi cine e mai convins despre liniște și ordine și mai doritor

de potolire sufletească decât omul care ostenește acolo printre țevi și cazane și care știe câtă zarvă face numai o bucată de fier ce cade pe cimentul gol?

Pentru muncitorul de acolo liniștea unei nopți cu cer senin nu mai este o întrebare, «că oare cine a făcut-o? și «oare e nevoie de asemenea liniștiri de cuget»?... Dar să pornim la sudură, acolo unde harnici; muncitori lucrează cu ochelari aceia mari, ce și-i pun în față. Lumina de acolo le-ar vătăma altfel vederea. Apoi dacă pentru o lumină de sudură și pentru un tub de oxigen, trebuie să-ți iai măsurii de apărare, d'apoi ce va fi oare cu lumina cea adevărată și mare pe care nu ți-o mai dă tubul de gaze, ci Tatăl cel de sus, care-i Stăpânul luminilor?

Și să ne oprim o clipă nua; la atelierelor Vagoane și la Centru de Auto. Câtă ordine-i și acolo și câtă migală în totul. Muncitorii de acolo nu stau cu brațele încrucișate. Ostenesc de zor ca osiile să fie egale, ca roțile să-și aibă potriveala lor și ca lucrul eșit din mâna lor să nu fie numai trainic dar și frumos. Apoi unor oameni ca acestora le mai poate spune cineva că ei sunt departe de credință, când truda lor e numai armonie desăvârșită, armonie care se vede și 'n firea care ne'nconjoară și care-i pusă acolo de Cel care a făcut și soarele și luna — roțile cerului — și care a orânduit luceferii și stelele? Ceferiștii cari pornesc la drum apoi. Aceștia știu mai bine de cât oricine că oricât de priceput și de pregătit ai fi de cale lungă, tot mai bine e dacă îți iai cu tine și paza celui de sus. Și asta fiindcă există un Mecanic mai mare decât toți. Mecanic care știe să conducă trenurile mai bine decât noi și care de când își știe meseria, n'a dat niciodată două trenuri pe-o linie și n'a făcut nici odată manevră greșită. Acela e Cel care dă răsăritul și apusul, mersul tuturor corpurilor cerești și care n'a ciocnit nici odată până acum, Carul mic de Carul mare. Iată dar cu ce fel de lucruri se îndeletnicesc muncitorii atelierelor Grivița. Pot fi acești oameni necredincioși? Cread-o cine vrea, eu n'o pot crede niciodată. Deaceia apare mare fapta Inalt Prea Înțeleptului Nostru Stăpân, care a trimis preoți și în fabrici.

Inalt Prea Sfinția Sa ca nimeni altul a știut că acolo în atelierelor țării noastre ostenesc sufletele credinței noastre. Iar cu bunătatea și cu grija ce-o are de destinele Bisericii noastre se interesează ca un adevărat Părinte Luminat de truda noastră a celor ce propoveduim printre ciocane și nicovale. Sufletul Lui ne însoțește pretutindeni după cum cartea lui ni-i tovarășă în toată truda.

În mărturisirile pe care-I-le facem se vede sbuciumul unui Ierarh care-i convins că muncitorii sunt oameni de credință și faptă creștinească. Mare ni-î bucuria noastră a celor ce ostenim în fabrici, dar mai mare-i bucuria Lui, care în binecuvântarea ce ne dă ne arată limpede Inima de aur care îmbrățișează cu atâta căldură pe toți fiii acestui pământ românesc.

Credința muncitorilor e deci o realitate de nesdruncinat în mijlocul unui popor, călăuzit sufletește de un Părinte duhovnicesc, care ostenește cu sârg ca Neamul nostru să meargă pe linia datinei noastre strămoșești .

Preotul IOAN GH. CHIRVASIE

„Scriu de 60 de ani...” Reportaj *)

Patriarhul țării scrie, — scrie mereu, — deși se găsește în pragul vârstei de 80 de ani.

De sub teascul de plumb al Tipografiei Cărților Bisericești a eșit zilele trecute volumul III al monumentalei opere «Istoria Biblică», tradusă din rusește de către I. P. S. Patriarh Nicodim.

PATRIARHUL CĂRTURAR.

Și în aceeași zi, șeful general al tipografiei Nicolae Caminschi a împărțit muncitorilor din zețarie manuscrisul volumului patru. Când vorbim despre «Istoria Biblică», nu trebuie neglijat amănuntul că, aceste volume depășesc 600—700 pagini format mare fiecare, însemnând deci, o muncă titanică, o răbdare și o stăruință similară sânguinței și trudei scriitorilor anonimi din trecut, de prin mănăstiri, — acei care au aprins primul opaiț al culturii românești și au întreținut cu stăruință, veac după veac, această cultură.

Mulți, cântărind în mână greutatea volumelor I. P. S. Patriarh, rămân nedumeriți și se întreabă: cum de poate da un om, la vârsta de 80 de ani, o așa puternică și vânzjoasă dovadă de muncă?

D. Tudor Teodorescu-Braniște, când i-am înfățișat un volum

*) Din „Jurnalul de Dîmineață”.

din «Istoria Biblică», știindu-mă mai aproape de persoana șefului Bisericii, m'a întrebat:

— «Inaltul Patriarh scrie singur aceste manuscrise, sau dictează cuiva?...».

Mărturisesc cu sinceritate că și eu, cu ani în urmă, găsindu-mă în fața unei alte impunătoare opere literare a I. P. S. Patriarh, — volumul «Paisie», — care mi l-a dăruit conducătorul duhovnicesc al țării la Monastirea Neamțu, încă atunci când era stareț acolo, — m'am întrebat și eu dacă neostenitul cărturar nu dictează vreunui monah, bun condeier...

I. P. S. S. Patriarh Nicodim și colaboratorii săi la conducerea Arhiepiscopiei Bucureștilor Mitropolia Ungro-Vlahtel.

Amintirile acelei vremi, dela Monastirea Neamțu, au rămas atât de plin întâpărite în conștiință, încât ele mă copleșesc totdeauna, când am prilejul de a mă ocupa în scris de personalitatea Inaltului nostru îndrumător sufletesc.

IN BIROUL INALTULUI.

Am dorit mult să împărtășesc unor colegi de breaslă, unele lămuriri ale I. P. S. Patriarh Nicodim asupra scrierilor I. P. S. Sale.

Șeful Bisericii, deși este un prieten al ziaristilor, totuși în lunga-i viață nu a vorbit decât rar scriitorilor de fiecare zi, deoarece I. P. S. Sa, atunci când vrea să-i fie cunoscute părerile, le scrie singur.

Totuși, într'o după amiază posomorită de toamnă, P. C. Arhim., Melhisedec, secretarul patriarhal, mă anunță I. P. S. Nicodim.

Știam că Inaltul nu dă niciodată interviu-uri.

Grainul calm și de o simplitate divină, mi-a dat obișnuita dispoziție sufletească, astfel că am putut să ascult pe îndelete pe Inaltul Prelat asupra unui amănunt, care niciodată nu formase obiectul vreunei discuțiuni într'o audiență anterioară, și anume, despre scrierile I. P. S. Sale. Audiența mea depășise intervalul, pe care îl prevăzusem cu îngăduință. Ea se transformase într'un quasimonolog, la care am avut fericitul prilej să ascult înțeleptele grăiri ale Șefului Bisericii.

«SCRIU DE 60 DE ANI».

Venind vorba despre scrierile I. P. S. Patriarh și în special despre «Istoria Biblică», îl întreb pe șeful Bisericii, dacă mai are de tradit încă mult la traducerea acestei mărețe opere literare.

— «Lucrarea are 6 volume, — ne spune I. P. S. Patriarh, — și eu am tradus până acum 5 dintre ele; dintre care 3 tipărite, tomul IV a intrat în teascu tiparului, iar acum traduc volumul VI și ultimul, ajungând cu scrisul pela Cap. al IV-lea.

Volumul V, gata scris, așteaptă și el să intre în mâinile harnice ale tipografilor»...

Și Inaltul face o pauză. Apoi sună și îi spune telefonistului patriarhal Hăisan să aducă din biroul de lucru, dosarul cu manuscrisul vol. V, din «Istoria Biblică».

Când Hăisan aduce manuscrisul în brațe, îl cântăresc din ochi și în mână: greu și voluminos. Tot, scris de mâna șefului Bisericii. Un scris mare, citeț, corect și curgător, lîn ca o apă... Scrisul acesta mi-i cunoscut. L-am întâlnit la Tiparnița dela Neamțu și, recent, la Tipografia Cărților Bisericești.

Dar sunt nedumerit de un lucru: Când scrie I. P. S. Patriarh vrafuri întregi de hârtie, dacă toată ziua este preocupat de problemele Bisericii? Și atunci, vrând să mă dumiresc, îmi permit a-l întreba pe Inaltul Păstor:

— «Inalt Prea Sfinte, nu-i obositoare pentru I. P. S. Voastră munca aceasta a scrisului?»

— «Nu, — îmi răspune Patriarhul-cărturar. Ba dimpotrivă, pentru mine scrisul este o pasiune, o necesitate, o delectare și o recreare sufletească în acelaș timp. Scriu de 60 de ani. Am scris mult și încă mai am putere să scriu și de loc nu obosesc. Scrisul parcă mă fortifică, mă hodînește. Eu scriu încă de când eram elev la Seminarul dela Iași.

I. P. S. S. Patriarh Nicodim în mijlocul protopopilor, întrunți în conferință, la 10 Iulie 1945.

IN CASA MITROPOLITULUI IOSIF...

Înaltul Patriarh face o pauză lungă, parcă ar vrea să scruteze trecutul îndepărtat, văzând ca într'o zure peste o geană de dâmb, și apoi glăsuește:

— Pe mine m'a întreținut în școală, la Seminar și apoi la Academia Teologică, Mitropolitul de bună aducere aminte, *Iosif Namiescu*, al Moldovei. Am locuit acolo la Mitropolie. Până la clasa V-a luam masa laolaltă cu ceilalți slujitori dela Palatul Metropolitan, iar de aci înainte, Mitropolitul a dat dispoziție să mi se servească masa deoparte. Dar și eu căutam să recompensez această deosebită atenție printr'o aleasă ținută și purtare model. Când ieșeam dela Seminar, mă duceam întins acasă și nu umblam pe străzi fără nici un rost. Nu știam decât calea dela Seminar, acasă. Atât. Știam că Mitropolitul întreabă de mine și căutam să răspund de îndată la chemarea sa.

Deseori Mitropolitul trebuia să trimită vreo telegramă sau să întocmească vreo scrisoare unei persoane oficiale și,—fiindcă la Cancelarie nu se afla nimeni după amiază,—atunci mă chema la el să scriu. Și așa m'am învățat cu îndeletnicirea scrisului...».

«Și Mitropolitului îi plăcea cum scriu eu și deaceea mă folosea destul de des pentru astfel de treburi».

«SĂ PLECI IN RUSIA!...».

«Iar atunci când am terminat Seminarul, m'a chemat la el și mi-a grăit:

— «Tu ai să pleci în Rusia, să înveți teologia la Kiev. Vezi, să cauți să faci acolo două lucruri: să înveți bine limba rusă și, după aceea, să te apuci să traduci din literatura bisericească rusă, fiindcă în această literatură, sunt adevărate izvoare ortodoxe de mare prețuire...»

«Și eu am dat ascultare sfatului părintelui meu sufletesc. Am învățat limba rusă și am tradus și scris din literatura bisericească din Răsărit. Am scris aproape 100 de volume, traduceri din rusește și scrieri proprii. Cele mai însemnate le-am înmănușiat în Ogorul Domnului, — în număr de 33 volume mari».

Profît de o pauză intervenită în grăirea I. P. Ș. Patriarh, și-mi permit a-l întreba:

— «Mulți sunt nedumeriți, — și printre aceștia mă rânduesc și eu —, și ne întrebăm; când scriți, Inalt Prea Sfinte, de vreme ce toată ziua sunteți preocupat de trebile diriguirii Bisericii?...».

— «Eu scriu printre treburi și în special noaptea.

«Ziua, cum am un ceas liber, trec în birou și scriu. Iar noaptea cu scrisul combat... insomnia!... Mă culc de vreme, pela ora 9 și apoi pela ora 12—1 din noapte, somnul mă părăsește... Atunci, trec la birou și scriu până' către ziuă, când iarăși mă

culc... Așa că, lipsa de somn, în loc s'o trec sbuciumându-mă sau consumând cine știe ce medicamente, o folosesc prețuind-o în slove scrise... Și noaptea e bine de scris. E liniște și gândul mi-e concentrat numai asupra manuscrisului.

— «Dece nu dictați cuiva?».

— «Nu dictez, fiindcă ași mai avea încă o muncă în plus. După ce ași dicta, ar trebui să mai mă ostenesc, să corectez. Ori, când scriu singur, toată atenția mi-î încordată și, numai rare ori, mai trec cu privirea încă odată asupra celor scrise!»

«Și apoi, — după cum ți-am spus, — scrisul mă delectează, — e o pasiune, care nu mă obosește, ci dimpotrivă mă întărește».

Bucuros de a fi fost binecuvântat de fericirea de a fi stat de vorbă cu șeful duhovnicesc al Țării, am mulțumit I. P. S. Nicodim pentru părinteasca primire.

Privind figura impunătoare a I. P. S. Nicodim, gândul îmi sbură stinger cu ani în urmă, — cu vreo 15 ani — când, dela Iași, auzisem de existența minunată a marelui doctrinar ortodox, — Starețul Nicodim, — care, prin ascetismul ce și-l impusese la Monastirea Neamțu ca dogmă de viață, isbutise să creze în jurul său o aurcolă mistică.

Vlădica Nicodim, — așa se spunea în Moldova. De peste crestele munților și coama Ceahlăului, se întrezărea profilul impunător al Vlădicăi Nicodim, dominând, fizic și spiritual, ținutul care s'a înfrățit într'o armonie atât de reală cu regiunea, care ni l-a dat pe Creangă...

Și mă gândesc apoi, la legitimul protest al colegului C. R. Ghiulea de la Iași, fostul director al «Opinieii» care, atunci când I. P. S. Nicodim a fost ales Patriarh al Țării, a spus cu oarecare ciudă la adresa Bucureștilor: «Ni l-a luat și pe Vlădica Nicodim!...».

Da, I. P. S. Nicodim a fost răpit Moldovei, Iașului... Dar îl are Țara întreagă. Să ne trăiască!

GRIGORE SPIRU

CONTRIBUȚIE
LA
BIBLIOGRAFIA INALT PREA SFINȚITULUI NICODIM,
PATRIARHUL ROMÂNIEI

Despre valoarea și calitățile scrierilor și traducerilor Inalt Prea Sfințitului Nicodim, Patriarhul României, s'a scris, se scrie și se va scrie cu stăruință și laude, căci Inalt Prea Sfinția Sa ocupă astăzi locul de frunte din seria ierarhilor-scriitori pe care i-ă avut Biserica noastră ortodoxă până acum.

Ca un omagiu, smerit și modest, pentru munca migăloasă, dar spornică, desfășurată pe ogorul scrisului bisericesc, intru întărirea neamului și prăpășirea Bisericii strămoșești, încercăm să alcătuim prima bibliografie științifică a marelui nostru ierarh.

În scurtul timp ce am avut disponibil până acum dela anunțarea apariției acestui număr festiv, n'a fost cu puțință să desăvârșim lucrarea așa cum am fi voit. De aceea, ea apare într'o formă provizorie, rămânând să fie revizuită și completată în viitorul apropiat. Contribuțiile și observațiile binevoitoare ale cetitorilor ne vor fi, desigur, de mare folos.

Ordinea aranjării scrierilor în cadrul diviziunilor fixate este cea cronologică, fiind socotită cea mai indicată. Am căutat, pe cât ne-a fost cu puțință, să dăm detalii bibliografice pentru cel puțin una sau două ediții din fiecare volum sau broșură. Am reprodus, de asemenea, cuprinsul anumitor lucrări, pentru o mai temeinică orientarea asupra conținutului și pentru a veni în ajutorul celor care s'ar ocupa cu tratarea anumitor probleme sau subiecte. Pentru lucrările apărute în mai multe ediții, am dat titlul complet al primei ediții apărute sau văzute de noi, și nu l-am mai reprodus decât în cazul când a intervenit vreo schimbare. Anumite recenzii întâlnite în decursul cercetărilor noastre au fost menționate după fiecare din lucrările respective, cu toate precizările locului unde se găsesc, căutând să corespundem intru totul cerințelor bibliografiei contemporane. Dintre cuvântări, pastorale, indemnuri... am menționat până la zi, pe toate câte le-am putut afla, în afară de cele strânse în volumul XX din colecția „Ogorul Domnului”, lăsând la o parte deciziile, hotărârile și rezoluțiile cu caracter strict oficial și limitat.

Terminând lămuririle pe care le-am socotit necesare pentru o mai justă înțelegere a neînsemnatei contribuții bibliografice, — pe care

o dorim însă un sincer omagiu adus Înaltului nostru Arhipăstor cu prilejul pășirii pragului celui de al noulea deceniu, — am avea o nemărginită mulțumire dacă roadele unei munci chibzuite și nelnterupte, înșirate aci pe un fir cu multe noduri, ar putea servi ca exemplu și imbold pentru lucrătorii în via Domnului.

Intru mulți ani, Stăpâne !

I

VOLUME-BROȘURI

A.

ORIGINALE

1. *Propaganda papistă la Români.* (Teză de licență). 300 p.

2. *Soarta creștinismului prezisă de profetul Daniel.* Cuvint pronunțat în catedrala sf. Mitropolii din Iași în ziua de 25 Decembre 1895. Iași, Tipografia H. Goldner, 19 p., 18,6×12.

3. *Ce să crezi și cum să trăești? Adică schema credinței și moralei creștine.* București, Stabilimentul de arte grafice „Albert Baer”, 1905, 47 p., 18,9×12,6.

Inainte cuvântare de Pimen, Episcopul Dunărei de Jos.

Ce să crezi și cum să trăești? Adică mburele credinței și moralei creștine. Ediția II populară. București, Atelierele grafice Socec & Co., 1907, 48 p., 17,3×12,6. (Biblioteca Clerului „Solidaritatea” din Eparhia Dunărei de Jos).

Către cititor de Pimen, Episcopul Dunărei de Jos. *Inainte cuvântare* dela ediția I.

Ce să crezi și cum să trăești? Adică miezul credinței și morale creștine. Ediția III. București, 1910, 45 p. (Biblioteca bunului creștin, Nr. 1).

Ediția IV. București, 1916, 40 p. (Administrația Cassei Bisericii — Biblioteca religioasă, Nr. 1).

Ediția V. Mănăstirea Neamțu, 1923, 32 p.

Altă ediție, tipărită la Mănăstirea Cernica, 1925, 36 p. (Biblioteca Institutului Biblic al Bisericii Ortodoxe române, Nr. 8).

Institutul Biblic o tipărește a doua oară, în 1927.

Ediția a IX, tipărită tot de Institutul Biblic, la Cernica, 1930, 26 p., 16,3×11,9.

Ediția X. Idem, [București], 1935, 31 p.

Ediția IX Mănăstirea Neamț, 1940, 47 p.

Dl. Prof. Const N. Tomescu¹⁾ amintește și de alte ediții la Mănăstirea Neamț, în 1929 și 1931.

1. TOMESCU, Prof. univ. CONSTANTIN N., *Scurtă povestire istorică despre Sfânta Mănăstire Neamțu și despre așezările monahale, supuse ei, [Mănăs-*

RECENZII— C[IUHANDU], GH., in *Revista Teologică*, Sibiu ¹⁾, an V, nr. 3, 1 Februarie 1911, p. 91. — DELATEGA, Diacon [IONESCU, Diacon GHEORGHE], in revista *Bucium Ortodox*, (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. I, nr. 1, 5 Aprilie 1942, p. 7.

4. *Cuvântări liturgice*. București, Tipografia „Gutenberg” Joseph Göbl, 1906, 114 p., 20,8×13,7.

Retipărită in :

Cuvântări liturgice. — *Dumnezeu și dreptatea lui*. — *Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută*. — *Scurtă explicație a sf. Liturghii și pomnirea morților*. Originale și prelucrări. Editura Tipografiei Sf. Monastiri Neamțu, 1933, 416 p., 20,3×13,2. (Semințe Evanghelice pentru Ogorul Domnului, vol. VIII).

RECENZII—G[ĂRBOVICEANU, P.], in revista *Biserica Ortodoxă Română*, an. XXIX, nr. 10, Iunie 1906, p. 1088—1089. „Părintele Munteanu are marele merit de a spune lucrurile într-o limbă ușoară. Dovadă de multa cetire a vechilor cărți bisericești și de asimilarea pe deplin a tuturor chestiunilor ce tratează”. — FUSSU, Preot V., in revista *Slova Ortodoxă*, an. II, nr. 17, 1 Aprilie 1940, p. 6. „Cuvântările sunt atrăgătoare, pentru că sunt scrise în curata limbă românească, „limba vechilor cazanii”, curgător, convingător în adevărurile învățăturilor noastre ortodoxe. Cuvinte străine nu sânt de loc, iar frazele nu sânt lungi și obositoare”.

5. *Cum se cuvine să stea creștinul în biserică la slujba Sfintei și Dumnezezeștei Liturghii*. București, Tipografia „Gutenberg” Joseph Göbl, 1907, 52 p., 20,2×13,3.

Cuprinsul: Iubite cititor [prefață] (6 Dec. 1906). — I. Cum trebuie să te duci la biserică. — II. Când să te duci la biserică. — III. Se cuvine a duce daruri la biserică? Și cum trebuie să fie ele? — IV. Ce trebuie să faci după ce ai intrat în biserică? — V. Cum trebuie să-ți faci cruce? — VI. La ce ne facem semnul sf. Cruci? — VII. Ce este proscomidia și ce trebuie să faci în timpul ei? — VIII. Cum trebuie să ascultăm sf. Liturghie. — IX. Citirea Apostolului și a sfintei Evanghelii. — X. Cântarea Heruvicului și ieșirea cu sfintele Daruri. — XI. Crezul. — XII. Sfințirea sfintelor Daruri. — XIII. Impărtășirea cu sfintele Daruri. — XIV. Ce este anafora? Când, cui și pentru ce se dă? — XV. Incheiere.

Ediția II, sub titlul: *Călăuza creștinului la biserică sau Cum se cuvine să stea creștinul în biserică la slujba sf. Liturghii*. București, Tipografia „Gutenberg” Joseph Göbl, 1907, 96 p., 16 × 10.

Cuprinsul: Reproducerea textului din ediția I, cu redarea în întregime a anumitor rugăciuni și formule de ritual și cu intercalarea unor titluri noi. Astfel dela cap. IX înainte, fixarea capitolelor are următoarea înfățișare: X. Rugăciunile de după Evanghelie. — XI. Cântarea Heruvicului. — XII. Eșirea cu sf. Daruri. — XIII. După eșirea cu sf. Daruri. — XIV. Crezul. — XV. Răspunsurile. — XVI. Sfințirea sf. Daruri. — XVII. Rugăciunea Domnească. — XVIII. Înainte de împărtășirea cu sf. Taine. — XIX. Rugăciunea înainte de împărtășire. — XX. Impărtășirea cu sf. Taine. — XXI. Rugăciunile după împărtășire. — XXII. După împărtășirea cu sf. Taine. — XXIII. Sfârșitul sfintei Liturghii. — XXIV. Ce este anafora? Când, cui și pentru ce se dă ea? — XXV. Incheiere.

Se reproduce prefața (*Iubite cititor*) dela ediția I, adăogându-se alta (25 Ianuarie 1907), ca lămurire.

tirea Secu și schiturile: Vovidenia, Pocrov, Sihăstria, Sihla și Icoana. Cu 42 clișee. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, 1942, XIV+179 p., 24×16. (Ogorul Domnului, vol. XXII). Pp. 167—179: «*Listă necompletă de cărțile lucrate în tipografia Sf. Monastiri Neamțu*» [Până la anul 1941, inclusiv].

1. S'a menționat localitatea numai pentru publicațiile apărute în altă parte decât în București.

Textul acesta a fost păstrat în toate edițiile ulterioare în numărul titlurilor de capitole.

Ediția III, București, 1910, 82 p.

Altă ediție (a III-a), apărută în „Biblioteca bunului creștin”, No. 2, 104 p.

Ediția IV. Monastirea Neamțu, 1926, 96 p. (Editura Monastirii Neamțu, No. 20).

Ediția VIII. Mănăstirea Neamțu, 1930, V + 104 p.

Ediția X. Idem, 1938, 119 p.

Alte ediții de Neamț, amintite de d. prof. Const. N. Tomescu: 1928, 1935 și 1941 (XI).

Ediția XI. Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1942, 118 p., 14,5 × 10,3. (Doctrină și viață, Secția de popularizare, Învățătura creștină, Nr. 1).

Până la cap. XXIV, titlurile capitolelor sunt la fel ca în ediția II (1907). XXV: Ce trebuie să faci creștine, după ieșirea din biserică? — XXVI. Cum trebuie serbată ziua Duminicii și sărbătorile?

S'au reprodus și în această ediție *Înainte cuvântarea* din ediția I (6 Dec. 1906) și cea din ediția II (25 Ianuarie 1907).

Retipărită și de Sfânta Arhiepiscopie a Bucureștilor, în următoarele broșuri:

Cum și când trebuie să te duci la biserică. București, Tipografia Cărților Bisericești, 1943, 32 p., 16,5 × 11,8. (Editura «Bucium Ortodox», Nr. 1).

Sfânta Liturghie, Partea I-a, II-a, III-a. București, Tipografia Cărților Bisericești, 1943, 31 p. (I), 32 p. (II), 16 p. (III), 16,5 × 11,8. (Editura «Bucium Ortodox», Nr. 2, 3 și 4).

În prima broșură sunt reproduse *înainte cuvântările* dela edițiile I și II (1906, 1907).

Călăuza creștinului la biserică, prelucrată și întregită după Episcopul Nicodim de Huși. Sibiu, 1912, 40 p. (Biblioteca Asociațiunii, An. II, Nr. 20).

Idem, Sibiu, 1942. (Biblioteca populară a Asociațiunii «Astra», anul al 33-lea, Nr. 279).

Tipărită și în:

Cuvântări liturgice. — *Dumnezeu și dreptatea lui*. — *Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută*. — *Scurtă explicație a sf. Liturghii și pomnirea morților*. Originale și prelucrări. Editura Tipografiei sf. Monastirii Neamțu, 1933, 416 p., 21,3 × 13,7. (Semințe Evanghelice pentru Ogorul Domnului, vol. VIII).

RECENZII — C[ILUHANDU], GH., în *Revista Teologică*, Sibiu, an. V, nr. 3, 1 Februarie 1911, p. 91. — MARIN, PROTOS. FIRMILIAN, în *Buletinul Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române*, an. II, nr. 1, 1942, p. 7-3. — [Fără semnătură] în revista *Misionarul*, Chișinău, an. XIV, nr. 4-6, Aprilie-Iunie 1943, p. 328-329. — CONSTANTINESCU, PR. AL. N., în revista *Glasul Bisericii* (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. III, nr. 11-12, Septembrie 1944, p. 67.

Împrejurările în care a fost alcătuită această lucrare sunt destăinuite de I. P. S. Autor într-o convorbire cu scriitorul Al. Lascarov-Moldovanu, publicată în revista *Biserica Ortodoxă Română*, an. LXI, nr. 4-6, Aprilie-Iunie 1942, p. 164-168.

6. *Respectați femeia*. 15 p.

7. *Biblia ca temelie a educațiunii și culturii popoarelor*. Conferință ținută la societatea «Solidaritatea» a clerului din Eparhia Dunărei de Jos, la 12 Aprilie 1907. Galați, Tipografia «Nouă» Teodor C. Dimitriade, 38 p., 19,8 × 13.

Probabil că s'au tipărit două serii, căci exemplarul aflat în Biblioteca Academiei Române prezintă pe copertă unele deosebiri:

Biblia. Conferință ținută la Societatea «Solidaritatea» a Clerului din Eparhia Dunărei de Jos. Galatz, Tipografia «Th. C. Dimițriade», 1907, 38 p., 20,2 × 13,3.

8. *Jos beția!* Lucrare întocmită din indemnul P. S. S. Pimen, Episcop al Dunărei de Jos. București, Atelierele grafice Socec & Co., 1908, 76 p., 17,7 × 11,7. (Biblioteca Societății «Solidaritatea» a clerului de la Dunărea de Jos, nr. 1).

Către cetilor de Pimen, Episcopul Dunărei de Jos.

Ediția II. Tipografia Monastirii Neamțu, 1924, 70 p., 13,3 × 10,2. (Editura Monastirii Neamțu, No. 12).

Cuvântul de prezentare dela ediția I (1908), *Către cetilor* al fostului Episcop al Dunărei de Jos Pimen a fost menținut și în această ediție, care s'a tipărit din dorința aceluiași ierarh, înălțat la rangul de Mitropolit al Moldovei și Sucevei.

Ediția III-a. Idem, 1927, 58 p.

Ediția IV. Idem, 1937, 63 p.

Ediția V. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, (f. a.), 64 p., 15,2 × 10,4.

Se menține și în această ediție cuvântul de prezentare *Către cetilor*.

O ediție de Neamț, din 1938, este menționată în lista d-lui prof. Const. N. Tomescu.

9. *Mica Biblie*¹⁾, cu icoane la îndemâna tuturor creștinilor, de Nicodem, Episcopul Hușilor, Arhim. Iuliu Scriban [și] Iconom Pavel Savin. Textul după edițiunile românești și rusești ale Bibliei, iar împărțirea și icoanele, după Destunis, Dorè, Ecker, Schnor, Crampon, Roggenbauch, Fleischman. Tipărită de Asociațiunea Biblică. București, Tipografia «Gutenberg» Ioseph Göbl S-sori, 1913, 398 [— 399] p. + 3 h., 20,5 × 13, 5.

Mica Biblie cu icoane la îndemâna tuturor creștinilor. Textul după edițiile românești și rusești ale Bibliei, iar clișeele după diferite edițiuni. Ediția II. Editura și tiparul sfintei Monastiri Neamțu, 1944, 539 p., 21,7 × 15. (Ogorul Domnului, vol. XXVII).

Din 1919 până acum au mai apărut câteva ediții cu numele colaboratorilor din 1913, tipărite de P. C. Arhim. I. Scriban. Adevărata ediție a II-a aparținând Înalt Prea Sfințitului Nicodim, Patriarhul României, nu poate fi socotită însă decât cea din 1944.

1. N'am trecut-o la lucrările în colaborare, deoarece ediția II nu mai face mențiune de niciun alt autor, și ca atare poate fi considerată în întregime ca operă a Înalt Prea Sfințitului Nicodim, Patriarhul României.

10. *Din viețile Sfinților. 1 Ianuarie: Tăierea împrejur; Sfântul Vasile; Anul Nou.* Monastirea Neamțu, 1924, 32 p. (Editura Monastirei Neamțu, No. 14).

Ediția II. Monastirea Neamțu, 1927, 47 p. (Aceeși editură).

Sfântul Vasile cel Mare. Tăierea împrejur a Domnului nostru Iisus Hristos și Anul Nou. Din viețile Sfinților. Ediția III. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, (f. a.), 55 p.

11. *Din viețile Sfinților. Sfântul Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu.* Ediția I. Mănăstirea Neamțu, 1928, 36 p., 16,5×11. (Biblioteca Mănăstirii Neamțu, Nr. 4).

Ediția II. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, 1941, 32 p., 14,7×10,1.

12. *Din viețile Sfinților. Sf. Ioan Gurădeaur.* Ediția I. Mănăstirea Neamțu, 1928, Tipografia Mănăstirii, 59 p., 17×10,5. (Biblioteca Monastirii Neamțu, Nr. 3).

Sfântul Ioan Gurădeaur. 13 Noembrie. Ediția II. Monastirea Neamțu, 1942, 85 p.

13. *Cuvioasa Melania Romanca, 31 Decembrie.* Tipografia Monastirii Neamțu, 1930, 33 p. (Biblioteca Monastirii Neamțu).

Ediția II. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, 1941, 44 p., 14,8×10,2.

14. *Ierarhia bisericească.* Monastirea Neamțu, 39 p.

15. *Lămuriri asupra Bibliei.* Editura Tipografiei Sf. Monastiri Neamțu, 1930, 32 p., 21,2×13.

Cuprinsul: 1. Alcătuirea și numirile Bibliei. — 2. Sfânta Scriptură este insuflată de Dumnezeu. — 3. Valoarea canonică a cărții or Sfintei Scripturi. — 4. Limba, traducerile și împărțirea cărților Sfintei Scripturi. — 5. Cuprinsul fundamental al Bibliei. — 5. Incheiere.

In 1940 ar fi apărut o ediție nouă; n'am găsit până acum informații sigure asupra ei.

Aceste lămuriri sunt retipărite și in partea introductivă a Bibliei 1944.

16. *Epistolie către creștinii ortodocși.* Monastirea Neamțu, 72 p.

Epistolie către creștinii ortodocși culeasă din Sfinții Părinți, pentru îndrumarea către spovedania (mărturisirea) păcatelor, cum și pentru îndrumarea către orice faptă bună. Ediția V. Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1942, 64 p., 14,5×11,3. (Doctrină și viață, Secția de popularizare, Invățătura creștină, nr. 4).

După d. Tomescu, la Neamț au apărut două ediții: 1929 și 1930.

17. *Carte de rugăciuni* [ilustrată]. Mănăstirea Neamțu, 1931, 113 p.

Carte de rugăciuni pentru tot creștinul. Monastirea Neamțu, 1941, 156 p.

Altă ediție. București, Tipografia Cărților Bisericești, 1941, 112 p., 13,5×10.

Alte ediții de Neamț, după d. Prof. Const. N. Tomescu: 1926, 1928.

18. *Carte de rugăciuni sau prăvilioară*. Sf. Monastire Neamțu, (f. a.), 115 p. (Editura Sfintei Monastiri Neamțu).

Prăvilioară (Carte de rugăciuni). Ediția II. Editura și tiparul Monastirei Neamțu, (f. a.), 153 [— 170] p., 12,7×8,5.

19. *Memoriu asupra drepturilor Monastirilor Neamțu-Secu, la folosirea moșiei dimprejurul lor, numită „Vatra Monastirii”, pe temeiul documentelor anexate la urmă cum și a stăpânirii de fapt.* Intocmit din însărcinarea I. P. S. Metropolit Pimen al Moldovei cu adresa No. 3771/1933. Tipografia Sfintei Monastiri Neamțu, [f. a.], 119+CCVII p., 23×15,5.

DI. Prof. Const. N. Tomescu menționează 3 ediții din acest memoriu: 1932, 1933 și 1934.

20. *Pastorală... la intrarea în, Arhiepiscopia Iașilor, 1935*. Iași, 1935, 13 p.

Tipărită și în:

Cuvântări, pastorale și indemnuri, menționată aci, la nr. 25.

21. *Lămuriri asupra calendarului*. Iași, Tipografia „Albina Românească”, 1936, 24 p. (Direcția Propagandei Misionare, Nr. 2).

Tipărite și în:

Cuvântări, pastorale și indemnuri, menționată aci, la Nr. 25.

22. *Propunere pentru organizarea învățământului teologic superior*. Iași, Tiparul „Albina Românească”, (f. a.), 6 p., 26,6×20,8.

23. *Lămuriri asupra lucrării „Primele zile ale creștinismului” datorită scriitorului englez F. W. Farrar și tradusă de noi în românește*. Monastirea Neamțu, 1938, 60 p.

Această lucrare a fost tipărită și în: FARRAR, F., *Primele zile ale creștinismului*, partea III, p. 427—486. (Vezi la nr. 84 (42) din această bibliografie).

24. *Evangelistar sau arătarea citirilor din Apostol și Evanghelie la toate zilele anului*. Chișinău, Tipografia „Tiparul Moldovei”, 1939, 20 p., 23,2×15,9. (Extras din revista „Luminătorul”, din anul 1939).

„Luminătorul”, an. LXXII — 1939, nr. 2, Februarie, p. 121—126; nr. 3, Martie, p. 174—185.

Tipărit și în *Noul Testament*, ediția IV-a., editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1941.

25. *Cuvântări, pastorale și indemnuri*. Ediția I. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, 1940, XII+462 p. + 1 pl., 24×16,3. (Ogorul Domnului, vol. XX).

Cuprinde parte din cuvântările, pastoralele și indemnurile din anii 1935-1940.

RECENZII—VASILACHE, Protos. VASILE, în revista *Biserica Ortodoxă Română*, an. LVIII, nr. 9—10, Septembrie—Octombrie 1940, p. 749. [Notă bibliografică].

26. *Sfat duhovnicesc către toată suflarea românească*. [I]. București, 1940, 32 p.

Tipărit și în :

Cuvântări, pastorale și indemnuri, menționată aci, la Nr. 25.

27. *Sfat duhovnicesc către toată suflarea românească*. II. București, 1941, 16 p., 25×13,5.

RECENZII— L[ĂNCRĂNJAN], I., în revista *Biserica Ortodoxă Română*, an. LIX, nr. 3—4, Martie—Aprilie 1941, p. 224. [Notă bibliografică].

28. *Pentru protecția animalelor*. IV. București, 1941, 23 p. 20,3×13,2.

29. *Proiect de lege pentru organizarea învățământului religios*. Tipografia Monastirei Neamțu, 1941, 34 p., 21,2×13.

Idem, București, 1941, 31 p.

Tipărit și în :

Cuvântări, pastorale și indemnuri, menționată aci, la nr. 25.

30. *Cuvântul Bisericii...* București, 1941, 16 p., 21×13,5.

Das Wort der Kirche... București, Institutul de arte grafice „Eminescu”, 1941, 20,7×14.

31. *Biruința nu se poate dobândi numai prin destoinicia Clerului, ci prin vitejia întregii oștiri creștine*. București, 1941, 31 p.

32. *Cuvântul Patriarhului pentru post, pentru oștire, pentru ogor*. București, [Tipografia] C[ărților] B[isericești], 1942, 22 p., 20×13.

33. *Cuvântul Bisericii pentru Sfatul de împăciuire*. București, Tipografia Cărtților Bisericești, 1943, 19 p., 20×13.

34. *Decizia Patriarhală — Legea și Regulamentul pentru pictura bisericilor ortodoxe*. (Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor). [Decizia referitoare la pictura din biserică, Nr. 9761 din 1943]. București, Tipografia Cărtților Bisericești, 1943, 42 p. [p. 3-6], 17,1 × 11,7.

35. *Cuvântul de binecuvântare al Bisericii pentru Anul Nou 1944*. București, Tipografia Cărtților Bisericești, 14 p., 20×15.

36. *Vatra neamului românesc: Monastirile*. Tipografia Monastirei Neamțu, (f. a.), 48 p., 21×13,2.

37. *Chemare la realitate*. București, Tipografia Cărtților Bisericești, 1944, 14 p., 20,2×14,2.

38. *Pastorală cu prilejul încheierii armistițiului între România și Marii Aliași din 23 August 1944*. București, Tipografia Cărtților Bisericești, 1944, 12 [—14] p., 25×17,5.

39. *Pastorală. Indemn la muncă, unire și bună rânduială către toată suflarea românească*. 2 Noembrie 1944. Tipografia Cărtților Bisericești, 13 p., 24,2×17.

40. *Urări de sfintele sărbători ale Nașterii Domnului și Anului Nou, 1945.* București, Tipografia Cărților Bisericești, 1944, 19 p., 20,8×13,8.

41. *Pastorală din partea Srântului Sinod al Bisericii Ortodoxe române către toți fiii ei duhovnicești.* București, Tipografia Cărților Bisericești, 1945, 15 p., 20×13,2¹).

„Cuvânt de învățătură, pentru a lămuri pe fiecare cum privește Sfânta noastră Biserică întâmplările prin care am trecut și starea adusă de ele în viața noastră a tuturor”.

IN COLABORARE

42 (1). Cu Profesor I. D. ȘTEFĂNESCU; *Biblia ilustrată.* Locuri alese, însoțite de ilustrații de artă și lămuriri științifice. Tipografia Sfintei Monastiri Neamțu, 1936, 4 f. + XVII + 182 p. + 4 f. + XCVI pl. (Ogorul Domnului, vol. XIII).

Cuprinsul: 1. Cuvânt înainte. — 2. Lămuriri asupra Bibliei.² — 3. Locuri alese din Vechiul Testament. — 4. Locuri alese din Noul Testament. — 5. Arta creștină în primele veacuri și evoluția ei la Bizanț și în Orient. — 6. Lămurirea ilustrațiilor. — 7. Indexul monumentelor. — 8. Originea clișeeilor.

RECENZII — HODOROABA, Pr. N. V., în ziarul *Opinia*, Iași, nr. 8882, 12 Noembrie 1936. — VEGHEVU [Ieromonah Vasile Gh. Vasilache], în revista *Mitropolia Moldovei*, Iași, an. XII, nr. 11, Noembrie 1936, p. 462-463. — POLICARP, † EPISCOP, în *Solia (The Herald)*, foaie de zidire sulfetească, publicată de Episcopia Misionară ortodoxă română din America de Nord, Detroit, Michigan, an. II, 24 Ianuarie 1937. — R[UDECKIEGO], M[ICHAILA], în *Ελπίς, czasopismo teologiczne...*, an. XI, nr. 1-2, 1937, p. 270-272 (Publicația periodică a Facultății de Teologie ortodoxă a Universității Iosif Pilsudski din Varșovia). Autorul recenziei, M. R. (Mihail Rudeski), asistent la acea Facultate, a studiat și la Facultatea noastră de Teologie din București. Această recenzie este publicată și în versiune românească, în revista *Mitropolia Moldovei*, Iași, an. XV, nr. 4, Aprilie 1939, p. 145-147, de Monahul Mitrofan, bibliotecarul Monastirii Neamțu. «Una din cele mai însemnate opere a I. P. S. Mitropolit Nicodim... este «Biblia ilustrată», care atrage atențiunea tuturor, atât prin ilustrațiile prețioase, cât și prin explicarea lor științifică: muncă în colaborare cu d-l profesor I. D. Ștefănescu. JANIN, R., în *Échos d'Orient*, Organe de l'Institut Français d'Études byzantines, tome XXXV, N-os 191-192, Juillet-Décembre 1938, p. 473-474. «C'est... une véritable Histoire Sainte en images, bien capable de faire aimer les saints Livres et d'en donner une intelligence plus approfondie».

B.

PRELUCRĂRI — TRADUCERI

43 (1). *Mult știe oare omul despre univers?* Traducere. Iași, Tipografia «Dacia» P. Iliescu & D. Grossu, 1898, 59 p., 19×12,3.

44 (2) LUTHARDT, C. E., *Creațiunea lumii după științele naturale și Biblie.* Tratat apologetic după... Iași, Tipografia H. Goldner, 1899, 57 p., 22×14,7.

1. Vor mai fi, desigur, și alte pastorale și indemnuri publicate în broșuri. Am menționat aci numai pe cele care ne-au căzut în mână sau despre care am putut afla date sigure. (Această notă poate fi luată în considerare și pentru pastoralele și indemnurile menționate mai jos ca apărute în diferite periodice).

45 (3). INOCENȚIU, Arhiepiscopul Odesei, *Șase cuvântări despre natură...* Traducere. București, Institutul de arte grafice și editură «Minerva», 1904, 80 p., 17×10,6.

Cuprinsul: I. Cuvântare introductivă. — II-IV. Despre primăvară. — V. Despre vară. — VI. Despre iarnă.

Ediția II. Editura Asociației Uniunea culturală bisericească din Chișinău. Iași, Atelierele grafice «Lumina Moldovei», 1923, [Pe copertă, 1924], 42 p., 19,7×13.

Față de ediția I, are în plus o lămurire.

Tipăriindu-se din nou la Mănăstirea Neamțu, i s'a schimbat titlul astfel:

Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută. — 6 cuvântări despre timpurile anului. — Editura Tipografiei Sf. Monastiri Neamțu, 1931, 85 p., 21,2×13,4.

La sfârșit (p. 85), se precizează: *Ediția III-a*, după Inocenție, Arhiepiscop al Odesei.

Retipărit în:

Cuvântări liturgice. — *Dumnezeu și dreptatea lui*. — *Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută*. — *Scurtă explicație a sf. Liturghii și pomenirea morților*. Originale și prelucrări. Editura Sf. Monastiri Neamțu, 1933, 416 p., 20,3×13,2. (Seminte Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. VIII).

46 (4) SERGIU, Dr. Arhiepiscop de Vladimir, *Cuvântări apologetice asupra adevărilor fundamentale ale religiei creștine ortodoxe*, traduse și parte rostite în Catedrala Mitropolitană din Iași. București, Tipografia Gutenberg, Joseph Göbl, 1905, 486 p., 19,5×13. (Societatea culturală „Viitorul” din Iași, Nr. 2).

Cuprinsul: I. Cuvântare introductivă. — II-IV. Dumnezeu în natură. — V. Dumnezeu în sufletul omului. — VI. Dumnezeu în descoperirile Sale. — VII-VIII. Despre nemurirea sufletului — IX. Nevoia ce are omul de descoperirea dumnezeiască și semnele după care se cunoaște că o religie este descoperită de Dumnezeu. — X. Proorociile Vechiului Testament despre Iisus Christos. — XI-XII. Istoria evanghelică este adevărată și neîndoelnică. — XIII. Dovezile, cari adevăresc, că sf. Evangheliile sunt adevărate și de sf. Apostol Pavel scrise. — XIV. Autenticitatea Evangheliilor, dovedită cu probe din epistolele sf. Apostol Pavel. — XV. Veracitatea neîndoelnică a istoriei evanghelice, dovedită cu minunile apostolilor și creștinilor din cele dintâi trei veacuri. — XVI. Minunile săvârșite în Biserica creștină în veacul al IV și în timpurile următoare, ca dovezi că credința creștină e de Dumnezeu întemeiată. — XVII. Despre superioritatea religiei creștine față de credințele sau religiunile păgâne. — XVIII. Despre superioritatea religiei creștine față de religia mahometană. — XIX-XX. Adevărata biserică drept credincioasă. — XXI. Despre cele mai însemnate taine ale Bisericii. — XXII. Despre Biserica ortodoxă rusească. — XXIII. Rascolnicii sau sectanții ruși. — XXIV. Biserica armeană și Romano-Catolică. — XXV-XXVII. Primatul Papei.

SUPLIMENT—*Biblia și științele moderne*: I. Creațiunea lumii. — II. Origina și vechimea omului. — III. Inspirațiunea Sfintei Scripturi. — IV. Taina intrupării Fiului lui Dumnezeu.

Ediția II: SERGIU, Arhiepiscop de Vladimir, *Cuvântări apologetice, adică apărarea adevărilor fundamentale ale religiei creștine ortodoxe*. Editura Tipografiei sf. Monastiri Neamțu, 1932, 400 p., 20,3×13,2. (Seminte Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. II.)

Nu s'a mai retipărit Suplimentul din prima ediție : *Biblia și științele moderne*.

47 (5). PETROV, Preotul GR., *Pe urmele lui Hristos*. Traducere. Partea I—II. București, Tipografia „Gutenberg”, Joseph Göbl, 1908, 1909, 218 p. (I), 211 p. (II), 19,2×12,7.

Partea I. I. Deșteptarea. — II. Gazetă creștinească. — III. O hotărâre greu de luat. — IV. Menirea talentului. — V. Planuri nouă. — VI. Farul. — VII. Despre literatură. — VIII. Cine-i de vină ? — IX. O nouă cale. — X. Haimanaua Părlitu. *Partea II*. I. Triumful iubirii. — II. Varvara Djonson. — III. O operație avantajoasă. — IV. Grădina Domnului. — V. Cărbunașul luminează.

[*Ediția II*]. Editura Librăriei Pavel Suru, București, [1920], 258 [—259] p., 23,3×15,3. [Intr'un singur volum].

Ediția III. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu. 1943, 262 [—263] p., 22×15,5. (Ogorul Domnului, vol. XXV).

Altă ediție. Editura Asociației „Uniunea Culturală” din Chișinău. 260 p.

RECENZII — G[ARBOVICEANU, P.], in revista *Biserica Ortodoxă Română*, an. XXXI, nr. 11, Iulie 1908, p. 1322: [Pentru partea I]. — IDEM, in aceeași revistă, an. XXXIII, nr. 10, Iunie 1910, p. 1188—1189. [Notă bibliografică pentru partea II-a]. — SAVIN, IOAN GH., in revista *Viitorul*, Iași, an. XII, nr. 7—8, 1—15 Aprilie 1910, p. 12—14.

48 (6). *Religiunea și știința ca baze fundamentale ale civilizației*. Destinată a se ceti in cercul preoțesc la sediul Societății clerului „Solidaritatea”, secția Covurlui. Galați, Tipografia „Buciumul Român” Petru P. Stănescu, 1909, 29 p., 21,3×13,5.

La începutul textului, in notă, se precizează : „După cunoscutul scriitor rus Preotul G. Petrov”.

49 (7). *Viața de seminar*. București, Tipografia „Gutenberg” Joseph Göbl S-sori, 1909, 248 p., 19×12,3.

Intr'o notă finală (pag. 248) se dă următoarea lămurire : „Prezenta scriere este prelucrată după preotul Gr. Petrov, și va fi continuată in alt volum, care va purta titlul „Un păstor model”.

Cuprinsul: I. Întâia neliniște sufletească. — II. Traiul in Seminar. — III. Gânduri nouă — IV. „Dădacu”. — V. „Nabuhodonosor”. — VI. O nouă primeneală. — VII. La Teologie. — VIII. Deșteptătorul.

PETROV, Preotul, *Viața de seminar*. Traducere. Ediția II. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu. 1944, [Pe coperta interioară, 1943], 174 [—175] p., 21,7×14,8. (Ogorul Domnului, vol. XXVI).

Aceeași notă finală, (p. 174), ca și la ediția I.

RECENZII — IORDĂCHESCU, Pr. CICERONE, in revista *Viitorul*, Iași, an. XII, nr. 1—2, 1—15 Septembrie 1909, p. 8—9. — G[ARBOVICEANU P.], in revista *Biserica Ortodoxă Română*, an. XXXIII, nr. 8, Aprilie 1910, p. 950—951.

50 (8). INOCENȚIU, Arhiepiscop al Odesei, *51 cuvântări la Postul Mare*. 1910.

INOCENȚIU, Arhiepiscop al Odesei, *58 cuvântări la Postul Mare*. Editura Tipografiei Sf. Monastiri Neamțu, 1932, 507 p., 20,3×13,2. (Sămînțe Evanghelice pentru Ogorul Domnului, vol. V).

Prefața dela ediția I-a (1910). **Partea I.** Cuvântări la Duminicile postului mare. — **Partea II.** Cuvântări la Mercurile și Vinerile postului mare asupra rugăciunii lui Sf. Efrem Sirul. — **Partea III.** Cuvântări la săptămâna patimilor. — *Adaos*: Cuvântări în Mercurea 1-a — 5-a a postului mare, Cuvânt în Mercurea săptămânii patimilor, Cuvânt despre înviere și contra beției, rostit în anul 393 de sf. Ioan Gurădeaur.

Parte din aceste predici (din *Adaos*), Cuvânt în Mercurea 1-a, a 2-a, a 3-a, a 4-a și a 5-a a Postului Mare, s'au publicat într'o broșură aparte, intitulată:

Cinci mărgăritare din comoara Arhiepiscopului Inochentie de Odesa, puse la îndemâna iubitorilor de podoabe duhovnicești. Tipografia Sfintei Monastiri Neamțu, 1929, 44 p., 19×12,5.

Ediția II. Monastirea Neamțu, 1936, 44 p.

Ediția III. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, (f. a.), 56 p., 15,5×10,3. i. ♣

Primele 8 cuvântări din cele 11 care formează partea II au fost publicate și în revista „Biserica Ortodoxă Română”, sub titlul general „11 Cuvântări asupra rugăciunii din Postul Mare” (An. XXVIII (1904—1905), p. 1301—1310, și XXIX (1905—1906), p. 96—113, 216—220, 454—459 și 566—671).

RECENZII — VASILACHE, V. GH., în *Raze de Lumină*, revista studenților în teologie din București, an. V, nr. 4, Septembrie—Octombrie 1933, p. 293—294 (49—50). [Recenzie colectivă la cărțile: 1) „58 cuvântări la Postul Mare”; 2) „Predici la sărbătorile împărătești” și 3) „Cuvântări la sărbătorile Maicii Domnului, Duminici, etc.”, de Inocențiu, Arhiepiscop al Odesei, traduse de I. P. S. Patriarh Nicodim, în colecția „Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului”, vol. V—VII]. — IDEM [diacon], în revista *Mitropolia Moldovei*, Iași, an. XI, nr. 10, Octombrie 1935, p. 285—291. [Desvoltarea aceleiași recenzii].

51 (9). PETROV, Pr. GR., *Orașe și oameni*. (Cugetări și impresii). Tâlmăcire. București, 1910, 50 p. (Biblioteca Bunului Creștin, Nr. 4).

RECENZII — CIUHANDU, GH., în *Revista Teologică*, Sibiu, an. V, nr. 3, 1 Februarie 1911, p. 92.

52 (10). PETROV, GR., *Un păstor model*. Traducere. Iași, Tipografia Națională, 1910, 280 p.

Altă ediție. Sibiu, 1925, 224 p. (Biblioteca Bunului Păstor, Nr. 15).

PETROF, Preotul G., *Un păstor model*. Traducere din rusește. Editura Tipografiei Sfintei Monastiri Neamțu, 1939 [Pe coperta interioară. 1938], 394 [—397] p., 21,2×13,7. (Ogorul Domnului, vol. XIV).

Cuprinsul: I. Pășirea la parohie. — II. Predici și sfaturi. — III. Din casă în casă. — IV. Prin satele vecine. — V. Intocmirea parohiei. — VI. La târg. — VII. În lumea cultă. — VIII. Intre săraci. — IX. La azilul de noapte. — X. Nicodim. — XI. Prieteni și neprieteni. — XII. O zi plină de neliniște. — XIII. Două adunări. — XIV. În mijlocul tineretului. — XV. Moartea Părintelui Ioan.

RECENZII — CÔRNILESCU, D., în *Revista Ortodoxă*, an. I, nr. 7—8, Aprilie—Mai 1913, p. 270—271. — NONEA, Pr. CONST., în revista *Mitropolia Moldovei*, Iași, an. XV, nr. 11, Noembrie 1939, p. 446—450. „Dacă I. P. S. Patriarh ar fi lansat numai acest op literaturii bisericești, tot rămânea cel mai mare psiholog al vieții religioase prin alegerea și localizarea traducerii cum și prin permanența problemelor ce isvorăsc din „Un păstor model”. — POPVICI, Preot N., Broscăuți-Dorohoi, în revista *Biserica Ortodoxă Română*, an. LVIII, nr. 11—12, Noembrie—Decembrie 1940, p. 860—863.

53 (11). *Un mare păstor*. 40 p.

54 (12). *Argatul lui Moș Procopie*. Tălmăcire din rusește. [1911], 128 p. (Biblioteca Bunului Creștin, Nr. 3).

Ediția II-a. Editura tipografiei Sf. Monastiri Neamțu, 1937, 127 p., 21,4×14.

„Istoria asta a fost scrisă de Hristina Roi, în limba slovacă. Din limba slovacă ea a fost tălmăcită în nemțește, iar din nemțește a fost tălmăcită de vestitul preot scriitor Gr. Petrov în limba rusă... În românește s'a tălmăcit din rusește”. *Tălmăcitorul* (p. 3).

RECENZII—C[IUHANDU] GH., în *Revista Teologică*, Sibiu, an. V, nr. 3, 1 Februarie 1911, p. 91—92.

55 (13). *Crâșma trează*. Prelucrare. 84 p. (Biblioteca Bunului Creștin, Nr. 5).

Altă ediție: *Crâșma trează*. Un program contra beției. Prelucrare. Monastirea Neamțu, 1924, 44 p.

Altă ediție. Tipografia Monastirei Neamțu, 1936, 48 p., 16×11.

La începutul textului, în notă: *După Preotul Gr. Petrov*.

Altă ediție. *Crâșma trează*. Un program de luptă contra beției. După Preotul G. Petrov. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, 1940, 59 p.

Ediția II-a a Institutului Biblic. Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1943, 48 p., 15,9×11,3. (Doctrină și viață, Secția de popularizare, Literatura, Nr. 6).

Probabil să mai existe o ediție de Neamț, în 1921.

RECENZII—C[IUHANDU] GH., în *Revista Teologică*, Sibiu, an. V nr. 3, 1 Februarie 1911, p. 92.

VASILACHE, Protos. VASILE, în *Buletinul Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române*, an. III, nr. 1, 1943, p. 4-8. [Recenzie colectivă la toate cărțile scrise de I. P. S. Nicodim Patriarhul României, pentru pătura poporului dela țară și retipărite în editura Institutului Biblic, afară de „Călăuza creștinului în biserică”].

56 (14). STRATILOV, Preotul CONSTANTIN, 26 *predici la credința creștină, sau tâlcuirea crezului*. București, 1912, (Biblioteca Bunului Creștin, Nr. 7-8).

Altă ediție. Sibiu, 1916. (Biblioteca Bunului Păstor, Nr. 7-8).

Retipărită în:

STRATILOV, Preotul CONSTANTIN., 75 *predici catihetice pentru popor*. Tâlcuirea Crezului, Tatăl nostru, 9 Fericiri și 10 Porunci. 1932. (Semințe Evanghelice pentru Ogorul Domnului, vol. I).

RECENZII — M[ORUȘCA] Preot P., în *Revista Teologică*, Sibiu, an. VII, nr. 3, 1 Februarie 1913, p. 98-99.

57 (15). *Ortodoxia și creștinismul apusan*. Prelucrare. Iași, 1912, 51 p.

Ortodoxia și creștinismul apusean. — Prelucrare din rusește. — Sibiu, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, 1922, 75 p., 22,7×15. (Biblioteca Bunului Păstor, nr. 12).

Notă la începutul textului (p. 3): „După A. P. Lopuhin, fost profesor la Academia Teologică din Petrograd și după alți autori”.

Ediția III. Editura «Bucium Ortodox». București, Tipografia Cărților Bisericești, 1943, 111 p., 20,7×14,7.

Pe pag. 4: «Patru conferințe, după A. P. Lopuhin, profesor la Academia Teologică din Petersburg și după alți autori».

RECENZII — B[ELEUȚĂ] I., in *Revista Teologică*, Sibiu, an. XII, nr. 10-11, Octombrie-Noembrie, 1922, p. 292-299. — CÂNDEA, R., in revista *Candela* (Facultatea de Teologie-Cernăuți), an. XXXV, nr. 1-2, Ianuarie-Februarie 1924, p. 71-73. — ȘTEFAN, Pr. VASILE, in revista *Biserica Ortodoxă Română*, an. LXIII, nr. 4-5, Aprilie-Mai 1945, p. 146-149. «Retipărirea acestei traduceri, in atmosfera politică a anului 1943, a fost un adevărat act de curaj, care merită să fie subliniat... Imbogățind literatura noastră teologică cu o prețioasă traducere din literatura teologică rusă, I. P. S. Patriarh ne-a oferit odată cu posibilitatea comorilor de cugetare pe care le conține această lucrare și posibilitatea de a lua cunoștință de frumusețea și înălțimea doctrinei Bisericii ai cărei fii din mila lui Dumnezeu, suntem».

58 (16). *I. Nicodem. II. Păcătosul pocăit.* București, Tipografia «Gutenberg». 32 p., 17,9×11,8. (Biblioteca «Hușilor», No. 1, 25 Martie 1914).

Pe copertă nu există nicio indicație cu privire la autor sau traducător. La sfârșitul primei bucăți (Nicodem) este imprimat numele *Nicodem*, precum și o notă, cu următorul cuprins: A se vedea «Un păstor model».

59 (17). TOLSTOI, LEON, *Povestea lui Ion cel prost.* 30. p.

Publicat (și probabil extras) in revista *Gânduri Bune*, Huși, an. II, No. 11-12, 1-15 Februarie 1916, p. 11-13 și No. 13-14, 1-15 Martie 1916, p. 2-8: *Povestea lui Ion cel prost și a celor doi frați ai lui: Simeon-ostașul și Tarasenegustorul, și a surorii lui Melania cea mută și a unui drac bătrân și a trei drăcuștefi.* La sfârșit: Traducere din rusește de *.*.

60 (18). TOLSTOI, LEON, *Cu ce trăesc oamenii.* Traducere din rusește. Huși, 1916, 45 p. (Extras din revista «Gânduri Bune», Huși, an. II, No. 8-10, Decembrie 1915 — Ianuarie 1916, p. 8-15).

Ediția II. Monastirea Neamțu, 1925, 48 p.

Ediția IV. Monastirea Neamțu, 1927, 40 p. (Editura Sfintei Monastiri Neamțu, No. 19).

Ediția V. Tipografia Sf. Monastiri Neamțu, 1936, 44 p., 15,9×11,2.

Ediția VI. Idem, 1940, 40 p.

Retipărit in:

TOLSTOI, Conte L. N., *Menirea științei și artei sau: Religia este știința știinților.* 1932. (Semine Evanghelice pentru Ogorul Domnului, vol. III).

Sfânta Evanghelie după Matei. Tradusă... Mănăstirea Neamțu, 1924, 94 p.

D. Prof. Const. N. Tomescu menționează o ediție din 1929, 98 p.

Sfânta Evanghelie după Marcu. Tradusă... Mănăstirea Neamțu, 1924, 105 p.

Sfânta Evanghelie după Marcu. Traducerea P. S. Episcop Nicodim, cu o prefață de D-l Toma Gh. Bulat, profesor universitar. Chișinău, Tipografia «Tiparul Moldovenesc», 1934, 64 p., 15,8×11,5. (Asociațiunea culturală «Astra Basarabiei»).

Sfânta Evanghelie după Luca. Tradusă de... Mănăstirea Neamțu, 1934, 105 p.

După d. Prof. Const. N. Tomescu, s'a mai tipărit o ediție în 1929, 105 p.

Sfânta Evanghelie după Ioan. Tradusă de... Mănăstirea Neamțu, 1924, 80 p.

61 (19). *Noul Testament al Domnului Nostru Iisus Hristos. I. Cele patru Evanghelii.* Traduse... Tipografia Sfintei Monastiri Neamțu, 1924 [Pe copertă, 1925], 336 p., 21,7×14,3.

Noul Testament al Domnului nostru Iisus Hristos, tradus de... Ediția II-a. Tipografia și editura Sf. Monastiri Neamțu, 1926, 636 [-640] p., 17×10,9.

Ediția III. Tipografia și editura Sf. Monastiri Neamțu, 1931, 619 [-623] p. [Cu locuri paralele].

Ediția IV, revăzută și complectată. Tipografia și editura Sf. Monastiri Neamțu, 1937, XLVIII+647 [-650] p.

Aceeași ediție (IV-a), revăzută și complectată. Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1941, XLI + 732 [-736] + 2 h., 13,9×9,2 [legal].

Introducere. — Text. — Arătare cum se citesc Apostolii și Evangheliile în toate zilele anului.

Sub tipar ediții noi, la Tipografia Sfintei Monastiri Neamțu și la Craiova, Tipografia Sf. Episcopii a Râmnicului Noul Severin (Ediția Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române).

RECENZII— SCRIBAN, Arhim., în revista *Biserica Ortodoxă Română*, seria II, an. 44, nr. 2 (539), Februarie 1936, p. 106-107. — GHEORGHIU, Prof. Dr. VASILE, în revista *Candela* (Facultatea de Teologie-Cernăuți), an. XXXVII, nr. 12, Decembrie 1926, p., 360-361. — TOMAZIU, Pr. T., Pălăniș-Dorohoi, în revista *Biserica Ortodoxă Română*, seria II, an. 45, nr. 12 (561), Decembrie 1927, p. 758-766. — NICODEM, Episcop, Răspuns unei critici [Răspuns la recenzia preotului Tomaziu], în revista *Biserica Ortodoxă Română*, seria III, an. XLVI, nr. (564), Martie 1928, p. 264-270. — VASILACHE, Ierom. VASILE, în revista *Mitropolia Moldovei*, Iași, an. XIII, nr. 9, Septembrie 1937, p. 354-356. — MANIU, ADRIAN, în ziarul *Universul*, nr. 251, 12 Septembrie 1937. «...In paginile pe care le-am redeschis acum pentru a pomeni de lăudata muncă a talmăcitorului, imi dau seama de grija cu care a fost răscădit textul într'uu frumos grai românesc și de greutatea fără seamă de mari câte sunt ridicate în fața acestei uriașe înfăptuiri». — DELATEGA, Diacon [Diacon IONESCU, GHEORGHE], în revista *Bucium Ortodox* (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. I, nr. 3, 10 Mai 1942, p. 24.

62 (20). *Mielul lui Dumnezeu.* Chișinău, 1927, 88 p.

Tipărit (și probabil extras) în revista *Luminătorul*, Octombrie-Noembrie 1927.

Ediția I, dela Mănăstirea Neamț. 1936, 96 p.

Ediția II. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, 1943, 15,5×10,2.

63 (21). *Un sfat bun dădacelor creștine.* Chișinău, Tipografia Eparhială «Cartea Românească», 1927, 19 p., 17×10,7.

64 (22). *Psaltirea*, tradusă de... Ediția I-a. Chișinău, Tipografia Eparhială «Cartea Românească», 1927, XVI×286 [-287] p., 15,8×11,7.

Cuprinde, în afară de text, și un studiu despre *Psaltire* (Pag. I-XVI).

Psaltirea Prorocului și împăratului David. Tălmăcită... Tipărită cu aprobarea Sf. Sinod... Ed. Institutului Biblic al Bisericii ortodoxe române. Tipografia Cărților Bisericești, 1931, VI [-VIII] + 319 p., 20,3×13.

Institutul Biblic al Bisericii Ortodoxe Române: Cuvânt către binecredincioșii ortodoksi. — Lămuriri asupra Psaltirii, culese din scrierile Sfinților Părinți ai Bisericii. — Regula cititului Psaltirii. — Rânduiala cum se citește Psaltirea deosebi. — Psaltirea [pe catisme]. — Cântările lui Moise; arătare cum se citesc aceste cântări în Sfântul și Marele Post și că ne-am obișnuit pe aicea a nu cânta Cănoanele împreună cu Pesnele, ci a le ceti. — Tipic sau învățături pentru Polieleu. — Pripelele sau mărimurile cu stihurile alese din psalmi.

Psaltirea Prorocului și Împăratului David. Tălmăcit de Înalt Prea Sfințitul D. D. Nicodim, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, sub a cărui arhipăstorie s'a tipărit acum, a doua oară, cu aprobarea și și binecuvântarea Sfântului Sinod, în zilele dreptcredinciosului nostru Domn Mihai I Regele României. Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1943, 462 [-463] p., 23,5×16.

Privitor la această ediție se dă la sfârșit următoarea lămurire: «S'a tipărit acum, a doua oară, Psaltirea din 1931, tălmăcită de I. P. S. Patriarh Nicodim. Textul, limba și ortografia s'au păstrat întocmai, ca în prima tipăritură. Numai cursivele s'au tipărit cu slove drepte rărîte. La cuprins s'au mai adăogat: Pomelnic și Psalmii cari se citesc în grele împrejurări, așa fiind și în vechile Psaltiri. Chipurile și florile care împodobesc această slăntă carte au fost culese din vechile noastre cărți bisericești, dintre anii 1508-1846, și din prea frumoasa tipăritură «Gravura în lemn la Mănăstirea Neamțu» de Gheorghe Racoveanu (București, 1940), ele fiind zestre și agonisită îngăduită de Sfânta Biserică Ortodoxă a Românilor, pentru cărțile de slujbă. Osteneala împodobirii, îndreptării a celor ce s'au adaos precum și a supravegherii tiparului a pus-o Protosinghelul Firmilian, care se roagă de iertare pentru greșala cea lăără de voce».

S'a adăogat, încă, și un «Cuvânt la a doua tipăritură», de către «Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române».

Psalmi răsleți a tradus și publicat Înalt Prea Sfințitul Patriarh Nicodim cu mulți ani în urmă, în primii ani de episcopat la Huși. Astfel, în revista *Gânduri Bune* din Huși au apărut următorii psalmi: 18, 19, 77 și 81 (An. II N-ri 2-7, Septembrie-Decembrie 1915).

RECENZII — SADOVEANU M., *Pe două Psaltiri*, în revista *Viața Românească*, Iași, an. XXI, Nr. 7—8 Iulie-August 1929. „Vlădica Nicodim... a tipărit o *Psaltire*, într'o tălmăcire nouă a sa: astfel se armonizează cu trecutul, de cultură al vechii ctitorii domnești, cu munții care fumează, cu apele care spumează, cu toată poezia măreață a locurilor, cu mormintele voievozilor și monahilor, cu sufletul nostru din cele vii de deasupra și din cele moarte de dedesupt... Ceasuri de veghe, muzică interioară, claritate, limbă dreaptă și curată, iată ce-a pus vlădica dela Mănăstirea Neamțu în transpunerea lui, ca s'o facă să ardă ca o jertfă a sufletului”. — TEODOREANU, IONEL, *Mitropolitul Nicodim*, în revista *Mitropolia Moldovei*, Iași, an XII, nr. 6, Iunie 1936, p. 204—206. „Tălmăcirea psalmilor în românește depășește reproducerea iscusită a unui text literar dintr'o limbă într'alta, devenind creațiune pură”. — FECIORU, Pr. D., în *Institutul Biblic*, organul științific și de informație al Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, an. IV, 1944, nr. 1, p. 30—32. „Prin pana maiastră a Patriarhului Țării, în care sânt înbinat într'un

chip fericit și glasul vechilor cazanii, după cum spune poetul, dar și cunoștințele timpului în care trăim, cartea împăratului David capătă haină nouă, împodobită și înfrumusețată, ca să mă exprim cu cuvintele profetului”.

65 (23). [TOLSTOI, LEON], *Doi moșnegi la Ierusalim*. Chișinău, 1928, 39 p.

Ediția IV. Editura tipografiei Sf. Monastiri Neamțu, 1938, 60 p., 16,5 × 12.

Ediția V. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, 1940, 64 p., 14,7 × 10,3.

Ediția VI. Idem, 1943, 39 p., 16,3 × 11,2.

Ediția VI, în Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1943, 54 p., 15,9 × 11,6. (Doctrină și viață, Secția de popularizare, Literatura, nr. 5).

Tipărit și în :

TOLSTOI, Contele L. N., *Menirea științei și artei sau : Religia este știința știinților*. 1932. (Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. III).

Ediții de Neamț, menționate de d-l Prof. Const. N. Tomescu : 1929, 1931 și 1937.

66 (24). STRATILOV, Preotul CONSTANTIN, *23 predici Nădejdea creștină sau lămuriri asupra Rugăciunii „Tatăl nostru” și a celor 9 Fericiri*. Traducere. Chișinău, Tipografia Eparhială „Cartea Românească”, 1928, 88 p., 23,1 × 15,7.

Din aceste cuvântări, ciclul *Despre cele nouă fericiri din sf. Evanghelie* a fost publicat mai întâi în revista *Luminătorul*, Chișinău, an. LXI, nr. 22–24 (15 Noembrie—15 Decembrie 1928) și an. LXII, nr. 1–2 (1–15 Ianuarie 1929).

Retipărit și în :

STRATILOV, Preotul COSTANTIN, *75 predici catihetice pentru popor*. Tâlcuirea Crezului, Tatăl nostru, 9 Fericiri și 10 Porunci. 1932. (Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. I).

67 (25). *Ce socotiți voi de Hristos?* Prelucrare. Tipografia Sf. Monastiri Neamțu, 1929, 42 [-43] p., 20,3 × 13.

Cuprinsul: Introducere. — I. Invățătura lui Iisus Hristos ca dovadă a Dumnezeirii Lui. — II. Viața lui Iisus Hristos ca dovadă a Dumnezeirii Lui. — III. Minunile săvârșite de Iisus Hristos, ca dovadă a Dumnezeirii Lui. — IV. Iisus Hristos Însuși mărturisește Dumnezeirea Sa. — V. Dacă Iisus Hristos e Dumnezeu, pentru ce a binevoit Dumnezeu ca Iisus Hristos să fie răstignit? — Încheiere.

68 (26). *Vechiul Testament*. 1. Facerea [Pe copertă, numai : *Facerea*]. Chișinău, Tipografia Eparhială „Cartea Românească”, 1929, 105 [-107] p., 23,5 × 15,7.

Cuprinde: O scurtă introducere cu indicațiuni generale asupra Facerii, sub titlul *Vechiul Testament*, și textul biblic.

69 (27). TOLSTOI, Contele LEON, *Umblați în lumină, până când aveți lumină*. Chișinău, Tipografia Eparhială „Cartea Românească”, 1929, 88 p., 15,7 × 10,3.

Tipărit mai întâi în revista *Luminătorul*, Chișinău, an LXII, nr. 20–27

15 Octombrie — 15 Decembrie 1929) și an. LXIII, nr. 1—2 (1—15 Ianuarie 1930)

TOLSTOI, Conte LEON, *Până când aveți lumină, umblați în lumină*. Monastirea Neamțu, 1937 [Pe copertă, 1938], 99 p.

TOLSTOI, Conte LEON, *Umblați în lumină până când aveți lumină*. Ediția III. Monastirea Neamțu, 1942, 100 p.

Tipărită și în:

TOLSTOI, Conte L. N., *Menirea științei și artei sau: Religia este știința științelor*. 1932. (Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului, Vol. III).

70 (28). [TOLSTOI, L. N.], *Unde-i iubire, acolo-i Dumnezeu. Valea păcii*. Traducere. Monastirea Neamțu, 1929, 32 p.

Ediția III. Editura Tipografiei Sf. Monastiri Neamțu, 1937, 43 p., 16,5 × 10,8.

Ediția IV. Idem, 1941, 47 p.

Ediția V. Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1943, 40 p., 25,9 × 14,6. (Doctrină și viață, Secția de popularizare, Literatura, Nr. 3).

În lista d-lui Prof. Const. N. Tomescu este menționată o ediție 1932 (probabil a II-a).

Tipărită și în:

TOLSTOI, Conte L. N., *Menirea științei și artei sau: Religia este știința științelor*. 1932. (Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. III).

71 (29). *Dumnezeu și dreptatea Lui sau tâlcuirea Fericirilor*. Tipografia Monastirii Neamțu, 1930, 96 p. 20,7 × 13,2.

La începutul textului, în notă, se menționează: *După preotul Petrov*.

Ediția II. Monastirea Neamțu, 1938, 126 p. + 1 pl.

Ediția III. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, 1942, 148 p., 16,5 × 11,5.

Această lucrare s'a tipărit pentru prima oară în revista „Biserica Ortodoxă Română”. Seria II, an. XLV, nr. 9 (558), Septembrie 1927, p. 517-522; nr. 10 (559), Octombrie 1927, p. 584-589; nr. 11 (560), Noiembrie 1927, p. 641-646, și nr. 12 (561), Decembrie 1927, p. 707-710, sub titlul: „PETROV, Preotul GR., Convorbiri despre Dumnezeu și despre dreptatea dumnezeiască.

Tipărită și în:

Cuvântări liturgice.—Dumnezeu și dreptatea lui.—Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută.—Scurtă explicație a sf. Liturghii și pomenirea morților. Originale și prelucrări. Editura Tipografiei Sf. Monastiri Neamțu, 1933, 416 p., 20,3 × 13,2. (Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. VIII).

72 (30). TOLSTOI, Conte LEON, *Unde-i fericirea?* Traducere. Monastirea Neamțu, 1930, 29 p. (Biblioteca Monastirii Neamțu, No. 23) *Altă ediție*. Monastirea Neamțu, 1936, 31 p.

Altă ediție. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, 1941, 46 p., 14,7 × 10,3.

Tipărit și în :

TOLSTOI, Contele L. N., *Menirea științii și artei sau: Religia este știința știinților.* 1932. (Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. III).

73 (31). TOLSTOI, Contele LEON, *Trei întrebări ???—Asarhadon, regele Asiriei.* Mănăstirea Neamțu, 1930, 20 p. (Biblioteca Monastirii Neamțu).

Ediție nouă. Mănăstirea Neamțu, 1931, 31 p.

D-l Prof. Const. N. Tomescu menționează și o ediție 1941, de Neamț.

Tipărit și în :

TOLSTOI, Contele L. N., *Menirea științii și artei sau: Religia este știința știinților.* 1932. (Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. III).

74 (32). *Istorie morale pentru copii, culese de...* Fascicola 1—4. Mănăstirea Neamțu, 1931, 30 p. (I), 32 p. (II), 16 p. (III,IV).

Ediția IV. Editura și Tipografia M-rei Neamțu, 1936 [I,II], 1937 [III-IV], 30 p. (I), 32 p. (II), 16 p. (III), 16 p. (IV), 14,3×9,6.

Ediția V. Idem, (f. a.), 40 p. [I], 59 p. [II], 24 p. [III], 24 p. [IV], 12×8.

Ediția VI. Idem, (f. a.), 39 p. [I], 58 p. [II], 31 p. [III], 31 p. [IV], 12×8.

Alte ediții de Neamț, după d. Prof. Const. N. Tomescu, în 1932 și 1935.

75 (33). [TOLSTOI, LEON N.], *Religia și morala pot ele oare să fie înlocuite prin știință și filosofie?* Traducere. Mănăstirea Neamțu, 1932, 40 p.

Ediția III. Mănăstirea Neamțu, 1937, 48 p.

Ediția IV. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, 58 p., [1941], 14,5×10,3.

Tipărită și în :

TOLSTOI, Contele L. N., *Menirea științii și artei sau Religia este știința știinților.* 1932. (Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. III).

76 (34). STRATILOV, Preotul CONSTANTIN, *75 predici catihetice pentru popor.* Tâlcuirea Crezului, Tatăl nostru, 9 Fericiți și 10 Porunci. Editura Tipografiei sf. Monastiri Neamțu, 1932, 446 p., 20,3 × 13,2. (Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. I).

Cuprinsul general: Administrația Tipografiei M-rei Neamțu: Lămurire —I. 26 predici la credința creștină (Tâlmăcirea crezului). —II. Despre nădejdea creștină (Tâlmăcirea Tatălui Nostru și a celor nouă Fericiți, —III. Despre dragostea creștină (Tâlmăcirea celor zece Porunci).

77 (35). TOLSTOI, Contele L. N., *Menirea științii și artei sau: Religia este știința știinților*. Editura Tipografiei sf. Monastiri Neamțu, 1932, 411 p., 20,3 × 13,2. (Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. III).

Cuprinsul: Menirea științii și artei. — Umblați în lumină cât aveți lumină. — Unde-i iubire, acolo-i Dumnezeu. — Valea păcii. — Cu ce trăesc oamenii? — Unde-i fericirea? — Doi moșnegi la Ierusalim. — Trei întrebări??? — Asarhadon, regele Asiriei. — Trei pustnici. — Religia și morala pot ele oare să fie înlocuite prin știință și filosofie? — Carma.

78 (36) FARRAR, F., *Viața și operele Sfinților Părinți și Învățători ai Bisericii*. Partea I. Chișinău, Tipografia Eparhială «Cartea Românească», 1932, 444 p., 21,3 × 14,5. Partea II. Editura Tipografiei Sfintei Monastiri Neamțu, 1934, 416 p., 20,3 × 13,2. Partea III. Editura Tipografiei Sfintei Monastiri Neamțu, 1935, 478 p., 20,3 × 13,2. (Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. IV, X și XI).

RECENZII — VASILACHE, V. GH., în revista *Biserica Ortodoxă Română*, seria III, an. LI, nr. 11-12 (632-633), Noembrie-Decembrie 1933, p. 584-586. — IDEM, în revista *Mitropolia Moldovei*, Iași, an. XI, nr. 9, Septembrie 1935, p. 259-264.

79 (37). INOCENȚIU, Arhiepiscop al Odesei, *Predici la sărbătorile împărătești*. Editura Tipografiei sf. Monastiri Neamțu, 1933, 510 p., 20,3 × 13,2. (Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. VI)

Sunt tipărite în acest volum 41 predici.

80 (38) INOCENȚIU, Arhiepiscop al Odesei, *Cuvântări la sărbătorile Maicii Domnului, Duminici, etc.* Editura Tipografiei sf. Monastiri Neamțu, 1933, 443 p., 20,3 × 13,2. (Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. VII).

Acest volum cuprinde 48 predici.

Dintre cuvântările la Nașterea Domnului, 6 au fost publicate mai întâi în revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, seria II, an. XLIV, nr. 10 (547), Oct. 1926, p. 561-569; nr. 11 (548), Noembrie 1926, p. 625-630; an. XLV, nr. 1 (550), Ianuarie 1927, p. 9-16; nr. 3 (552), Martie 1927, p. 137-142; nr. 4 (553), Aprilie 1927, p. 195-199.

81 (39). CETFERICOV, Protoiereul SERGHIE, *Paisie, starețul Mănăstirii Neamțu*. Viața, învățătura și influența lui asupra Bisericii ortodoxe. Editura Sfintei Mănăstiri Neamțu, 1933, 636 p., 20 × 13. (Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. IX).

La început: *In loc de precuvântare*, din partea editurii, de Const. N. Tomescu.

Ediția II, în aceeași editură, 1943 [Pe coperta interioară, 1940], 416 p.+1 pl. [Ieroschiarhimandritul Paisie] +1 t. [Tăbliță consecutivă a înrăuririi starețului Paisie asupra monahismului ortodox, alcătuită de Profesorul A. P. Orlovski din Poltava, sub conducerea Protoiereului Serghie Cetfericov, iar în limba română redată cu grija Profesorului Const. N. Tomescu], 24 × 16. (Aceeași colecție, numită acum „Ogorul Domnului”, același volum [IX]).

Nu s'a mai retipărit: *In loc de precuvântare din partea editurii*, de Const. N. Tomescu.

RECENZII — VASILACHE, Diac. V. GH., in revista *Mitropolia Moldovei*, Iași, an. XII, nr. 1, Ianuarie 1936, p. 17—21. „Prin traducerea in românește a acestei prea prețioase lucrări, I. P. S. Nicodim, care a stărețit la Sf. Mănăstire Neamțu și-a îndeplinit cu prisosință datoria față de înaintașul său in stăreție, care era dat aproape uitării”. — S[IMEDREA], † T[IT], [notă bibliografică] in revista *Biserica Ortodoxă Română*, an. LII, nr. 3—4, Martie—Aprilie 1933, p. 266.

82 (40). *Cântarea Cântărilor a Regelui Solomon*. Tradusă... Monastirea Neamțu, (f. a.), 47 p.

Cântarea Cântărilor a Regelui Solomon. Traducere... cu o introducere după mai multe izvoare. București, Tipografia Cărților Bisericești, 1944, 54 p. + 2 pl., 32,6×23,6.

RECENZII — Ș[TEFANESCU], I. D., in *Institutul Biblic*, organul științific și de informație al Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Riomâne, an. IV, 1944, nr. 1, p. 29—30. „Inalt Prea Sfințitul Patriarh Nicodim al României a revăzut traducerea sa mai veche dăruind-o cu precizări și cu un farmec nou. Cu această înfățișare, traducerea Inalt Prea Sfinției Sale se apropie de o adevărată creație”. — BRANIȘTE, Diaconul ENE, in revista *Biserica Ortodoxă Română*, an. LXIII, nr. 9, Septembrie 1945, p. 443—447. „In întregimea lor, „lămuririle” introductive care alcătuiesc partea întâia a lucrării I. P. Sf. Patriarh, reprezintă o operă de erudiție migăloasă, de o neprețuită valoare pentru studiul nostru biblic... In traducerea Cântării Cântărilor întâlnim aceeași mireasmă plăcută a graiului românesc, curat, popular, plin de poezie și totodată de farmecul arhaic al limbii bisericești, care se întâlnește in toate celelalte cărți sfinte traduse de I. P. S. Patriarh...”.

83 (41). FARRAR, F., *Predici pentru tineretul școlar*. Editura Tipografiei Sfintei Monastiri Neamțu, 1935, 416 p., 20,3×13,2. (Semnife Evanghelice pentru Ogorul Domnului, vol. XII).

Diferite subiecte de natură pedagogică după doctrina creștină, tratate in 39 predici.

RECENZII — VASILACHE, Diac. V. GH., in revista *Mitropolia Moldovei*, Iași, an. XII, nr. 2, Februarie 1936, p. 61—66.

84 (42). FARRAR, F., *Primele zile ale Creștinismului*. Partea I—III. Editura Tipografiei Sfintei Monastiri Neamțu, 1938 [Partea III, pe coperta interioară, 1939], 599 p. (I), 439 p. (II), 493 p. (III), 24×16. (Ogorul Domnului, vol. XV—XVII).

In partea III, p. 427-486: *Lămuriri asupra lucrării «Primele zile ale Creștinismului» datorită scriitorului englez F. W. Farrar și tradusă de noi in românește*. In afară de lămuririle Inalt Prea Sfințitului Patriarh, sunt redată: 1. *Predoslovie* traducătorului in rusește a primei opere a lui Farrar «Viața lui Iisus Hristos», A. Lopuhin; 2. *Predoslovie* la lucrarea «Primele zile ale Creștinismului», ediție rusească (A. Lopuhin); 3. *Predoslovie* autorului la «Primele zile ale Creștinismului» (F. W. Farrar); 4. *Predoslovie* autorului la lucrarea «Vocea conștiinței» (F. W. Farrar); 5. *Predoslovie* la traducerea rusească a operei lui Farrar „Glas din Sinai” (Profesorul F. Comarschi). Recenzii (Gr. Popa, Lorin Popescu) și articole (Ionel Teodoreanu, Mihail Sadoveanu, Arhim. Iuliu Scriban).

RECENZII — Ș[ESAN], M[ILAN], in revista *Candela* (Facultatea de Teologie-Cernăuți), an XLIX, nr. 1-12, Ianuarie—Decembrie 1938, p. 420-423. «Atât conținutul, cât și forma redată prin măiestria traducerii, fac din această carte o operă vrednică de o cât mai largă răspândire și cunoaștere». —

POPESCU, LORIN, in ziarul *Curentul*, nr. 3716, Miercuri 8 Iunie 1938. — GHEORGHIU, Pr. Prof. N., in revista *Mitropolia Moldovei*, Iași, an. XIV, nr. 7-8, Iulie-August 1938, p. 262-268 și an. XV, nr. 9, Septembrie 1939, p. 327-334. — POPA, Dr. GR., in revista *Insemnări Ieșene*, an III, nr. 7. — VASILACHE, Pr. HARALAMBIE, in revista *Mitropolia Moldovei*, Iași, an. XIV, nr. 10, Octombrie 1938, p. 370-375. — LECCA, I. D., in revista *Apostolul* (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. XVI, nr. 1-2, 1-31 Ianuarie 1939, p. 30-31. — IORDACHESCU, Pr. CICERONE, in revista *Mitropolia Moldovei*, Iași, an. XV, nr. 5, Aprilie 1939, p. 130-136. «I. P. S. Sa inmulțește, prin frumoasa traducere ce-o pune la îndemâna tuturor, scrisul creștin, chemat să spulbere atâtea prejudecăți protivnice lui, create de o literatură vrăjmașă învățaturii și numelui de creștin». — CRISTESCU, Pr. DUMITRU, in revista *Apostolul* (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. XVI, nr. 13-14, August-Septembrie 1939, p. 197. «In această impresionantă lucrare nu este vorba de o simplă traducere, ci de însăși gândirea și sufletul unui mare ierarh și iscusit cărturar. Este cu adevărat o lucrare trecută prin priceperea, reflexiunea și talentul de mari rezonanțe spirituale, ale I. P. S. Nicodim, inzestrat cu mari și bogate daruri, intelectuale și duhovnicești». — MOISESCU, Diaconul GHEORGHE I., in revista *Biserica Ortodoxă Română*, an. LVII, nr. 11-12, Noembrie-Deceembrie 1939, p. 669-689. «Prin truda Inalt Prea Sfințitului nostru Patriarh, prin hărnicia Sa cărturărească și prin felul priceput cum a știut să aleagă și să dea in graiu românesc atâtea comori de gândire pravoslavnică, a izbutit să inzestreze literatura noastră bisericească cu lucrări care vor rămâne dealungul veacurilor ca niște pietre de hotar». — MARCU, GRIGORIE T., in *Revista Teologică*, Sibiu, an. XXX, nr. 5-8, Maiu-August 1940, p. 477. «Darul ei in românește, ne-a venit prin mijlocirea versiunii rusești, care i-a servit de filtru pentru cernerea anumitor opinii cu neputință de adoptat de către răsăriteni. E mai mult decât o traducere ceceae a făcut I. P. Sf. Patriarh Nicodim: o prelucrare care urmărește indoițel scop de a instrui și de a educa...» SCRIBAN, Arhim., *Farrar, teologul norocos*, in revista *Biserica Ortodoxă Română*, an. LVIII, nr. 9-10, Septembrie-Octombrie 1940, p. 728-731.

85 (43). INOCENȚIU, Arhiepiscopul Odesei, *Predici despre căderea lui Adam, păcat, moarte și înviere*. Editura Tipografiei Sfintei Monastiri Neamțu, 1939, 544 p., 24×16,5. (Ogorul Domnului, vol. XVIII).

Cuprinsul: I. Căderea lui Adam. — II. Păcatul și urmările lui. — III. Moartea. — IV. Învierea lui Hristos. — V. Cugetări asupra nemuririi.

Câteva din predicile cuprinse in acest volum au fost publicate in revista «Luminătorul», din Chișinău, an. LIX-LX (1926-1927).

RECENZII — VASILACHE, Protosinghelul VASILE, in revista *Mitropolia Moldovei*, Iași, an. XV, nr. 4, Aprilie 1939, p. 152-158. «I. P. S. Mitropolit Nicodim a descoperit prin aceste predici sufletului românesc, un tezaur scump oricărui creștin». †

86 (44). *Cei perduți*. Tălmăcire din rusește. Editura tipografiei Sf. Monastiri Neamțu, 1938 [Pe copertă, 1939], 261 p., 21,2×13,7. (Ogorul Domnului, vol. XIX).

RECENZII — FECIORU, Pr. D., in revista *Biserica Ortodoxă Română* an. LVIII, nr. 1-2, Ianuarie-Februarie 1940, p. 93-96. «Câți dintre cei cari eu avu norocul să le cadă in mâni acest roman printre cari număr și neirsemnata nea persoană, n'au avut un alt ideal de atins in viața lor de viitori preoți, decât pe acest erou al romanului dat la iveală de I. P. S. Nicodim!». — FUSSU, Preot V., in revista *Slova Ortodoxă*, an. II, nr. 30-31, 15 Octombrie — 1 Noembrie 1940, p. 3. — POPOVICI, Preot N., Broscăuți-Dorohoi, in revista *Biserica Ortodoxă Română*, an. LVIII, nr. 11-12, Noembrie-Decembrie 1940, p. 860-862.

87 (45). [TOIȘTOI, LEON], *Trei pusnici*. Poveste din popor. Monastirea Neamțu, 1941, 32 p.

Ediția II. Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1943, 29 [—31] p., 16+11,7. (Doctrină și viață, Secția de popularizare, Literatura, nr. 4).

Tipărit în 1932 în :

TOLSTOI, Contele L. V., *Menirea științei și artei sau : Religia este știința științelor.* (Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. III).

88 (46). FARRAR, F. V.. *Viața și operele Sf. Apostol Pavel.* Traducere. Partea I-III. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, 1941, 1943 (II-III) [la partea II, pe coperta interioară, 1942]. XVIII [-XX] + 637 p. (I), 510 p. (II), 432 p. (III), 24×16. (Ogorul Domnului, vol. XXI, XXIII, XXIV).

Cu o *Predoslovie la traducerea rusească*, de Profesor A. Lopuhin. (Partea I, p. IX - XIII).

RECENZII—MOISESCU, Diaconul GHEORGHE I., în revista *Biserica Ortodoxă Română*, an LIX, nr. 11—12, Noembrie - Decembrie 1941, p. 704-709. —MARCUS, Dr. GRIGORIE T., în *Revista Teologică*, Sibiu, an. XXXIII, nr. 1—2, Ianuarie-Februarie 1943, p. 116—118. „Literatura teologică a făcut, prin această traducere, o achiziție prea prețioasă ca să ne fi putut îngădui s'o dorim imbrăcată în alt limbaj decât cel categoric mănăstiresc-român cu care ne-a obișnuit osârduitorul conducător al Bisericii ortodoxe române”.

89 (47). *Pomenirea în rugăciuni a viilor și morților.* Ediția II. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, 1941, 64 p., 14,7×10,4.

Ediția III. Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1943, 64 p., 15,9×11,3. (Doctrină și viață, Secția de popularizare, Învățătura creștină, nr. 6).

Cuprinsul: A. Pomenirea viilor în rugăciuni. — I. Despre rugăciunile ce trebuie să facem unul pentru altul. — II. Dovezile din Sf. Scriptură, care ne arată că trebuie să ne rugăm pentru vii. — III. Rugăciunea de pomenirea viilor. — IV. Rugăciunea pentru vii a sf. Serafim de Sarov. — B. Rugăciuni pentru morți. — I. Temelia rugăciunii pentru morți. — II. Obârșia rugăciunii pentru morți. — III. Mărturiile despre rugăciunile pentru morți. — IV. Rugăciunile izbăvesc pe morți dela munci. — V. Zilele pentru pomenirea morților. — VI. Cum trebuie să se facă pomenirea morților. — VII. Rugăciunea de pomenire a morților. — VIII. Alte rugăciuni. — IX. Evangheliile și apostolii care se citesc la pomenirea morților. — X. Starea sufletelor noastre după moarte.

Publicat pentru prima oară (ediția I?) în :

Cuvântări liturgice. — Dumnezeu și dreptatea lui. — Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută. — Scurtă explicare a sf. Liturghii și pomenirea morților. Originale și prelucrări. Editura Tipografiei Sf. Monastiri Neamțu, 1933, 416 p., 20,3 × 13,2. (Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. VIII).

RECENZII — BĂDESCU, M. Pr., în revista *Misionarul*, Chișinău, an. XIV, nr. 7—9, Iulie-Septembrie, 1943, p. 479—480.

90 (48). TOLSTOI, L., *Carma.* Ediția II. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, 1941, 32 p., 14,7×10,1.

Tipărită mai înainte în :

TOLSTOI, Contele L. N., *Menirea științei și artei sau : Religia*

este știința știinților. 1932. (Semințe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. III).

91 (49). FARRAR, F. W., *Viața lui Iisus Hristos*. Traducere din rusește... în două tomuri. Tomul I. Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, 1944, 640 p., 22×15. (Ogorul Domnului, vol. XXVIII).

Tomul II este anunțat ca fiind sub tipar.

RECENZII — [ȘERBĂNESCU, N.] în revista *Glasul Bisericii* (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. III, nr. 7-8-9 bis, 30 Decembrie 1944, p. 25, și nr. 18-19-20, 30 Ianuarie 1945, p. 111-112. „Cu avânt de tânăr, stând până târziu noaptea, ne-a dat, într'o limbă neaoș românească, cartea care va trebui să ajungă până în cel mai îndepărtat colț al țării”. — SCRIBAN, Arhim., în revista *Biserica Ortodoxă Română*, an LXIII, nr. 4-5, Aprilie-Maiu 1945, p. 141 — 145. „Cine va ceti traducerea I. P. S. Patriarh Nicodim va vedea acolo ce răspândire a avut această scriere”.

92 (50). LOPUHIN, A. P., *Istoria biblică. Vechiul Testament*. Traducere. Tom. I-III. Ediție ilustrată. București, Tipografia Cărților Bisericești, 1944 (I,II), 1945 (III), 584 p. (I), 560 p. (II), 640 p. (III), 31,3×22. [Tomul III a apărut în Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române]. (Ogorul Domnului, vol. XXX-XXXII).

Sub tipar, tom. IV și V; în lucru, tom. VI.

RECENZII — FECIORU, Pr. D., în *Institutul Biblic*, organul științific și de informație al Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, an. IV, 1944, nr. 1, p. 26—29. „Se poate afirma că o astfel de lucrare n'a mai cunoscut teologia românească... Prin felul cum e scrisă, prin caracteristicile sale este destinată în special cercurilor culte dela noi...”. — CONSTANTINESCU-IAȘI, Pr. I., în revista *Păstorul Ortodox*, Pitești, an. XXV, nr. 8—12, August—Decembrie 1944, p. 326—328. „Scrisă într'un stil clar și curgător, Istoria Biblică este unica operă de acest gen apărută în literatura noastră bisericească. Ea umple un mare gol și e minunată și indispensabilă călăuză pentru înțelegerea și aprofundarea cărții noastre de căpătâi: Sf. Scriptură”. — NEAGA, Prof. NICOLAE, în *Revista Teologică*, Sibiu, an. XXXIV, nr. 11—12, Noembrie—Decembrie 1944, p. 519. „Cunoșcător al limbii rusești, I. P. Sf. Patriarh Nicodim ne-o prezintă într'o frumoasă traducere românească... Cartea are un caracter apologetic și puterea acestei apologii capătă un caracter victorios prin acele neașteptate succese repurtate asupra vrăjmașilor văzuți și nevăzuți ai Bibliei”. — SCRIBAN, Arhim. IULIU, în revista *Biserica Ortodoxă Română*, an. LXIII, nr. 1—3, Ianuarie—Martie 1945, p. 71—76. „Asta e o lucrare uriașă, fie prin compunerea ei, fie prin traducerea ei”. — CHIALDA, M., în revista *Altarul Banatului*, an. II, nr. 3—4, Martie—Aprilie 1945, p. 181—182. „Tradusă într'o frumoasă limbă românească și tipărită în condiții tehnice excepționale, opera prof. Lopuhin este un îndreptar bun pentru Teologia biblică și pentru toți cei care caută să rezolve problemele comune religiei și științei”.

RECENZIE — cu privire generală asupra întregii colecții „Ogorul Domnului”. — CONSTANTINESCU, Preot AL. N., „Ogorul Domnului”, în revista *Bucium Ortodox* (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. II, nr. 11, 22 August 1943, p. 84-86.

IN COLABORARE

93 (1). *Sfânta Scriptură* tradusă după textul grecesc al Septuagintei confruntat cu cel ebraic... din îndemnul și cu purtarea de grijă a Înalt Prea Sfințitului Dr. Miron Cristea, Patriarhul României, cu apro-

barea Sfântului Sinod. București, Tipografia Cărților Bisericești, 1936, XXX+1525 [—1526] p., 23×15,3. (Patriarhia Română-Institutul Biblic).

Pag. IX—XXX: *Cuvânt înainte*, de Miron, Patriarhul Românilor.

Nu se menționează ce anume cărți din Biblie au fost traduse de Înalt Prea Sfințitul Patriarh Nicodim, însă din *lămuririle* tipărite în ediția II, 1944 (p. XXVII), Biblia din 1936 cuprinde următoarele traduceri ale Înalt Prea Sfinției Sale: 1. *Facerea*. — 2. *Eșirea*. — 3. *Leviticul*. — 4. *Numerile*. — 5. *Deuteronomul*. — 6. *Iisus Navi*. — 7. *Judecătorii*. — 8. *Rut*. — 9. *1 Regi*. — 10. *2 Regi*. — 11. *3 Regi*. — 12. *4 Regi*. — 13. *1 Paralipomena*. — 14. *2 Paralipomena*. — 15. *1 Ezdra*. — 16. *Neemia*. — 17. *Estera*. — 18. *Psaltirea*. — 19. *Ecclesiastul*. — 20. *Cântarea Cântărilor*. — 21. *Ieremia*. — 22. *Plângerile lui Ieremia*. — 23. *Iezechiil*. — 24. *Tobit*.

Biblia sau Sfânta Scriptură după textul grecesc al Septuagintei, tipărită în zilele Majestății Sale Mihai I, Regele României, cu binecuvântarea Sfântului Sinod. Ediția a doua. Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, Atelierele Monitorului Oficial și Imprimeriilor Statului, Imprimeria Națională, 1944, 1395 [—1397] p., 22,6×15,7.

În această ediție a fost înlocuită traducerea Noului Testament din ediția anterioară cu traducerea Înalt Prea Sfințitului Patriarh Nicodim. În loc de *Cuvânt înainte*, de la prima ediție, s'a pus *Introducere*, — „Lămuriri asupra Bibliei”, tipărite de I. P. S. S. Patriarh Nicodim întâia oară la Mănăstirea Neamț, în 1930; a adăogat numai un titlu nou de capitol (*Impărțirea cărților sfinte după Biblia noastră și după cea evreiască*), precum și un capitol nou, cu privire specială la ediția de față.

La urmă, o însemnare a Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române.

RECENZII — TELEAJEN, SANDU, *Setea după adevăr, dreptate și frumos*, în revista *Mitropolita Moldovei*, Iași, an. XII, nr. 6, Iunie 1936, p. 213—214. „Truda incununată de izbânda noiei traduceri a Bibliei de către I. P. S. Mitropolit Nicodim, și de Pr. Gala Galaction și Pr. V. Radu, profesori ai Facultății de Teologie din Chișinău; reprezintă un moment de seamă în evoluția sufletului și culturii poporului românesc”. — ȘTEFĂNESCU, I. D., în *Institutul Biblic*, organul științific și de informație al Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, an. IV, 1944, nr. 1, p. 11—12. „... înfățișează pași însemnați în direcția unității de cugetare și interpretare, față de ediția sinodală din anu 1936, fiindcă cuprinde, alături de contribuția cea mare de atunci a Înalt Prea Sfințitului Patriarh Nicodim, și Noul Testament în întregime datorit tot Înalt Prea Sfinției Sale. Limba românească, în al doilea rând, dobândește un adevărat dar, prin aceasta”. — ROVENȚA, PR HARALAMBIE, în revista *Biserica Ortodoxă Română*, an. LXIII, nr. 4—5, Aprilie—Maiu: 1945, p. 137—141. „Majoritatea zdrobitoare a traducerii cărților acestei Biblii aparține I. P. S. Patriarh Nicodim, care singur are traduse 51 de cărți, față de 28 cărți traduse de P. C. C. Preoți, Grigorie Plăculescu și Vasile Radu. Se poate spune deci, atât pentru covârșitoarea parte ce a avut în munca traducerii, cât și pentru osârdia ce a depus pentru retipărirea acestei ediții, că Biblia din 1944 merită să poarte numele de *Biblia Patriarhul Nicodim*”.

II

ARTICOLE — STUDII

ORIGINALE ȘI TRADUCERI

1. *11 cuvântări asupra rugăciunii din Postul Mare* [După Inocențiu, Arhiepiscop al Odesei]. În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. XXVIII-XXIX (1904-1906).

I. *Despre rugăciunea sf. Efrem în genere.* — II. *Despre trândăvie sau lene.* (An. XXVIII (1904-1905), nr. 11, p. 1301-1310). — III. *Despre desnădăjduire.* — IV. *Despre iubirea de mărire.* — V. *Despre limbuție* (An. XXIX (1905-1906), nr. 1, p. 96-113). — VI. *Despre curăţenie* (Nr. 2, p. 216-220). — VII. *Despre smerenie* (Nr. 4, p. 454-459). — VIII. *Despre răbdare* (Nr. 5, p. 566-571).

Se pare că publicarea acestor cuvântări s'a întrerupt aci, căci pe cele trei următoare nu le-am mai găsit.

Intreaga serie de cuvântări a fost publicată însă în: INOCENȚIU, Arhiepiscop al Odesei, *58 cuvântări la Postul Mare*, Editura Tipografiei sf. Monastiri Neamțu, 1932, 507 p. (Semințe Evanghelice pentru Ogorul Domnului, vol. V).

2. *Cum e mai bine, mai cuminte și mai plăcut de trăit: după învățătura lumii sau după învățătura lui Hristos?* După C[ontele] L. T[olstoi]. În «*Revista Ortodoxă*», an. I, nr. 3-4, Decembrie 1912 — Ianuarie 1913, p. 116-122; Februarie-Martie 1913, p. 163-170.

3. *Impăratul Wilhelm II ca creștin.* După «*Țercovnaia Pravda*». În «*Revista Ortodoxă*», an. II, nr. 4, Ianuarie 1914, p. 101-107; nr. 6-7, Martie-Aprilie 1914, p. 174-179.

4. *Biblia.* În revista «*Gânduri Bune*», Huși, an. I, nr. 14-15, 15 Martie—1 Aprilie 1915, p. 2-3.

5. Din *Biblie. Psalmul 77. Învățătura lui Asaf.* În revista «*Gânduri Bune*», Huși, an. II, nr. 2-3, 15 Septembrie — 1 Octombrie 1915, p. 1-2; *Psalmul 81 și Psalmul 19, făcut de Asaf, pentru judecători*, an. II, nr. 4 și 5, 15 Octombrie — 1 Noembrie 1915, p. 2-3; *Psalmul 18*, an. II, nr. 6-7, 15 Noembrie — 1 Decembrie 1915.

6. TOLSTOI, LEON, *Cu ce trăesc oamenii.* Traducere din rusește. În revista «*Gânduri Bune*», an. II, nr. 8-10, Decembrie 1915 — Ianuarie 1916, p. 8-15.

Tipărit și în broșură aparte, precum și în: TOLSTOI, L. N., *Menirea științii și artei sau: Religia este știința știinților.* Editura Tipografiei sf. Monastiri Neamțu, 1932, 411 [412] p. (Semințe Evanghelice pentru Ogorul Domnului, vol. III).

7. TOLSTOI, LEON, *Povestea lui Ion cel prost și a celor doi frați ai lui: Simeon-ostașul și Tarase-negustorul, și a surorii lui Meiana cea mulă și a unui drac bătrân și a trei drăcușeți.* În revista «*Gânduri Bune*», Huși, an. II, nr. 11-12, 1-15 Februarie 1916, p. 11-13; nr. 13-14, 1-15 Martie 1916, p. 2-8.

La sfârșit nu poartă nicio semnătură, ci numai următoarea mențiune: *Traducere din rusește de . . .*

Aceeași mențiune, *Traducere de . . .*, se găsește și la: *Prefața Contelui L. N. Tolstoi la cartea lui Charpentier: «Știința contemporană»,* în aceeași revistă, an. II, nr. 17-20, Maiu-Iunie 1916, p. 5-8. S'ar putea să fie făcută tot de I. P. S. S. Patriarh Nicodim.

8. INOCENȚIE, Arhiepiscopul Odesei, *Cuvântări la Nașterea Domnului.* În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, seria II, an XLIV—XLV, 1926-1927.

Cuvânt la Duminica Sfinților Strămoși (Seria II, an. XLIV, nr. 10 (547), Octombrie 1926, p. 561-569). — *Cuvânt la Duminica Sfinților Părinți* (Nr. 11 (548), Noembrie 1926, p. 625-630). — *Cuvânt în ajunul Nașterii lui Hristos*

Cuvânt la priveghere spre Nașterea lui Hristos (Seria II, an. XLV, nr. 1 (550), Ianuarie 1927, p. 9-16). — *Cuvânt la Pavcernișă în ajunul Nașterii Domnului* (Nr. 3 (552), Martie 1927, p. 137-142). — *Cuvânt la Nașterea Domnului* [publicat de Redacția revistei, cu o explicație în notă, sub titlul: *Cuvânt despre Evangelia Invierii*] (Nr. 4, Aprilie 1927, p. 195—194).

Aceste cuvântări au fost publicate apoi în: INOCENȚIU, Arhiepiscop al Odesei, *Predici la sărbătorile împărătești*. Editura Tipografiei Sf. Monastiri Neamțu, 1933, 510 p. (Seminațe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. VI).

9. INOCENȚIU, Arhiepiscopul Odesei, *Cuvântări la Postul Mare*. În revista «*Luminătorul*», Chișinău, an. LIX-LX, 1926-1927.

Cuvântare la Duminica lăsatului sec de brânză. Incepătoare (An. LIX, nr. 24, 15 Decembrie 1926, p. 15-22). — *Cuvânt la Miercurea săptămânei întâia a Postului Mare*. Despre porunca dată de Dumnezeu în rai (An. LX, nr. 1-2, 1-15 Ianuarie 1927, p. 3-13). — *Cuvânt în Vinerea săptămânei întâia a Postului Mare*. Despre Șarpele ispișitorul (Nr. 3, 1 Februarie 1927, p. 53-58). — *Cuvânt la Miercurea săptămânei a doua a Postului Mare* (Nr. 4-5, 15 Februarie—1 Martie 1927, p. 29-42).

Sunt primele predici din volumul tipărit mai târziu: INOCENȚIU, Arhiepiscopul Odesei, *Predici despre căderea lui Adam, păcat, moarte și înviere*. Traducere. Editura Tipografiei sfintei Monastiri Neamțu, 1939, 544 p. (Ogorul Domnului, vol. XVIII).

10. PETROV, Preotul GR., *Despre Dumnezeu și dreptatea lui*. În revista «*Biserica Ortodoxă Română*», an. XLV, nr. 9 (558), Septembrie 1927, p. 517-522; nr. 10 (559), Octombrie 1927, p. 584-589; nr. 11 (560), Noiembrie 1927, p. 641-646; nr. 12 (561), Decembrie 1927, p. 707-710.

Si'a tipărit și în broșură aparte, precum și în volumul: *Cuvântări liturgice*. — *Dumnezeu și dreptatea lui*. — *Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută*. — *Scurtă explicație a sf. Liturghii și pomenirea morșilor*. Originale și prelucrări. Editura Tipografiei Sf. Monastiri Neamțu, 1935, 416 p., 21,3 × 13,7. (Seminațe Evangelice pentru Ogorul Domnului, vol. VIII).

11. *Scrisoarea lui Mazzini despre nemurirea sufletului*. [Traducere]. În revista «*Luminătorul*», Chișinău, an. LX, nr. 18, 15 Septembrie 1927, p. 22-25.

12. *Mielul lui Dumnezeu*. În revista «*Luminătorul*», an. LX, nr. 20, 15 Octombrie 1927; nr. 21, 1 Noiembrie 1927, p. 19-28; nr. 22, 15 Noiembrie 1927, p. 10-23.

Tipărit și în broșură aparte.

13. *Despre cele nouă fericiri din Sf. Evangelie*. În revista «*Luminătorul*», Chișinău, an. LXI, nr. 22, 15 Noiembrie 1928, p. 23-31; nr. 23, 1 Decembrie 1928; nr. 24, 15 Decembrie 1928, p. 12-21; an. LXII, nr. 1, 1 Ianuarie 1929, p. 4-11; nr. 2, 15 Ianuarie 1929, p. 18-21.

14. TOLSTOI, Conte LEON, *Umblați în lumină, până când aveți lumină*. Traducere. În revista «*Luminătorul*», Chișinău, an. LXII, nr. 20, 15 Octombrie 1929, p. 37-42; nr. 21, 1 Noiembrie 1929, p. 45-51; nr. 22, 15 Noiembrie 1929; nr. 23, 1 Decembrie 1929; nr. 24, 15 Decembrie 1929, p. 24-27; an. LXIII, nr. 1, 1 Ianuarie 1930, p. 23-30; nr. 2, 15 Ianuarie 1930, p. 88-99.

Tipărit și în: TOLSTOI, L. N., *Menirea științei și artei sau: Religia este*

știința științelor. Editura Tipografiei Sfintei Monastiri Neamțu, 1932, 11-412] p., 20,3 × 13,2. (Semințe Evanghelice pentru Ogorul Domnului, vol. 1, precum și în broșură aparte.

15. *Evangelistar sau arătarea citirilor din Apostol și Evanghelie a toate zilele anului.* În revista «Luminătorul», Chișinău, an. LXXII—1939, nr. 2, Februarie, p. 121-126; nr. 3, Martie, p. 174-185.

Extras și în broșură.

16. *Douăzeci de ani de arhipăstorie.* În *Revista Teologică*, Sibiu, an. XXX, nr. 5-8, Maiu-August 1940, p. 129-130, și în *Omagiu Înalt Prea Sfinției Sale Dr. Nicolae Bălan, la douăzeci de ani de arhipăstorie*, Sibiu, Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, 1940, p. 1-2.

17. *Pentru «Luminătorul».* În revista «Luminătorul», București Chișinău], an. LXXIV-1941, nr. 1-2, Ianuarie-Februarie, p. 15.

III

CUVÂNTĂRI-PASTORALE-ÎNDEMNURI...¹

CUVÂNTĂRI—TOASTURI

1. *Cuvântare rostită în Colegiul electoral, la 18 Februarie 1912, cu prilejul alegerii ca Episcop de Huși.* În revista „Biserica Ortodoxă Română”, an. XXXV, nr. 12, Martie 1912, p. 1337—1339.

2. *Cuvântare ținută la investirea ca Episcop de Huși—19 Februarie 1912.* În revista „Biserica Ortodoxă Română”, an. XXXV, nr. 12 Martie 1912, p. 1345—1347.

3. *Cuvântare rostită cu prilejul instalării ca episcop al Hușilor.* În revista „Biserica Ortodoxă Română”, an. XXXVI, nr. 1, Aprilie 1912, p. 3—6.

4. *Cuvântare rostită în biserica episcopală cu prilejul vizitei M. S. Reginei Maria și AA. LL. RR. Principesele Elisabeta și Maria în Huși, pentru împărțire de ajutoare.* În revista „Gânduri Bune”, Huși, an. II, nr. 17—20, Mai-Iunie 1916, p. 1.

5. *Cuvântare de salutare adresată Soborului bisericesc a toată Rusia în numele Sfântului Sinod (Moscova—Septembrie 1917).* [În cuprinsul Raportului menționat mai jos, la B 1]. În revista „Biserica Ortodoxă Română”, seria II, an. XL, nr. 9, (495), Iunie 1922, p. 689—690.

6. *Cuvântare ținută la sărbătorirea a 200 de ani dela moartea lui Dimitrie Cantemir, în satul Urlați din jud. Fălciu, în ziua de 14/27 Octombrie 1923.* [După notele luate de preotul V. Ursăcescu]. În revista „Biserica Ortodoxă Română”, seria II, an. XLII, nr. 1 (514), Ianuarie 1924, p. 40—41.

1. Nu au mai fost trecute aci cele cuprinse în volumul *Cuvântări, pastorale, îndemnuri*, ediția I, Editura și tiparul Sfintei Monastiri Neamțu, 1940, XII+462 p. (Ogorul Domnului, vol. XX), sau cele apărute în broșuri (câte am putut afla până acum).

7. *Cuvântare rostită în catedrala mitropolitană din Iași, cu ocazia solemnității instalării ca mitropolit — 3 Februarie 1935.* În revista „*Mitropolia Moldovei*”, Iași, an. XI, nr. 1—2, Ianuarie—Februarie 1935, p. 30—32.
8. *Toast ținut la banchetul Congresului anual al preoților din întreaga țară, Iași, 18—19 Noembrie 1936 (18 Noembrie).* În revista „*Mitropolia Moldovei*”, Iași, an. XII, nr. 11, Noembrie 1936, p. 444.
9. *Toast ținut cu prilejul prăznuirii hramului Catedralei mitropolitane din Iași — 2 Februarie 1937.* În revista „*Mitropolia Moldovei*”, Iași, an. XIII, nr. 2, Februarie 1937, p. 65—66.
10. *Cuvântare rostită cu ocazia „praznicului cărții”, la regimentul 2 Transmișiuni (Iași) — 3 Iunie 1937.* În revista „*Mitropolia Moldovei*”, Iași, an. XIII, nr. 6, Iunie 1937, p. 237—238.
11. *Cuvântare ținută cu ocazia vizitei Patriarhului Miron la Mănăstirea Meamfu — 31 August 1937.* În revista „*Mitropolia Moldovei*”, Iași, an. XIII, nr. 9, Septembrie 1937, p. 337—340.
12. *Cuvântare întru pomenirea Prea Fericitului Patriarh Miron, rostită în ședința extraordinară a Sfântului Sinod din 13 Martie 1939, convocată pentru preamărirea adormitului întru Domnul, Miron Patriarhul României.* În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LVII, nr. 3—4, Martie—Aprilie 1939, p. 148—150, și în revista „*Mitropolia Moldovei*”, Iași, an. XV, nr. 5, Aprilie 1939, p. 124—126.
13. *Cuvântare de mulțumire adresată Bisericilor ortodoxe surori și ierarhilor care au luat parte la durerea Bisericii românești.* [Rostită ca încheiere, în ședința extraordinară a Sfântului Sinod din 13 Martie 1939]. În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LVII, nr. 3—4, Martie—Aprilie 1939, p. 153—154.
14. *Cuvântare rostită în catedrala Sf. Patriarhii, după polihron, cu ocazia instalării ca Patriarh — 7 Iulie 1939.* În revista „*Mitropolia Moldovei*”, Iași, an. XV, nr. 7—8, Iulie—August 1939, p. 277—278.
15. *Cuvântare ținută cu ocazia primei vizite făcută în calitate de Patriarh la Mănăstirea Neamț — 23 Iulie 1939.* În revista „*Mitropolia Moldovei*”, Iași, an. XV, nr. 7—8, Iulie—August 1939, p. 320—322.
16. *Cuvântare ținută la înmormântarea fostului Prim-Ministru Armand Călinescu — Septembrie 1939.* În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LVII, nr. 9—10, Septembrie—Octombrie 1939, p. 593—594.
17. *Cuvântare rostită cu ocazia hirotesirii d-lui Prof. Constantin N. Tomescu, cinstit de Patriarhia ecumenică din Constantinopol cu rangul de Arhon Mare Dicheofilax al Marei Biserici (1 Decembrie 1939).* În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LVIII, nr. 1—2, Ianuarie—Februarie 1940, p. 70—71.
18. *Cuvântare ținută în Adunarea Eparhială dela 26 Mai 1940.*

În revista „*Apostolul*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. XVII, nr. 5, Mai 1940, p. 129—133.

19. *Cuvântare către ostași, rostită la Mănăstirea Neamț, în ziua de 20 Octombrie 1940.* [Rezumată de Arhim. Melchisedec Dimitriu]. În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LVIII, nr. 11—12, Noembrie—Decembrie 1940, p. 840—841.

20. *Cuvânt rostit la... 19 Martie 1942.* În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LX, nr. 1—4, Ianuarie—Aprilie 1942, p. 133—136, și în revista „*Bucium Ortodox*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. I, nr. 3, 10 Maiu 1942, p. 17—18.

21. *Cuvânt de încheiere, la terminarea primului ciclu de conferințe ținut de Facultatea de Teologie din București în sala Dalles (26 Martie 1942).* În *Ortodoxia*, vol. I, București, 1942, p. 202-203. (Editat de Facultatea de Teologie din București).

22. *Cuvântare ținută la Palatul Regal, către M. S. Regele Mihai I, la 24 Decembrie 1942.* În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LXI, nr. 1—3, Ianuarie—Martie 1943, p. 6.

23. *Cuvântare rostită... la 24 Decembrie 1942.* În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LXI, nr. 1-3, Ianuarie-Martie 1943, p. 8-9.

24. *Cuvântare rostită cu prilejul inaugurării «orei tineretului» la radio.* În revista „*Bucium Ortodox*”, (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. I, nr. 22, 7 Februarie 1943, p. 169-170.

25. *Cuvânt ocazional — 27 Mai 1943.* [Lucrarea de dragoste către aproapele]. În revista „*Bucium Ortodox*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. II, nr. 5, 6 Iunie 1943, p. 33.

26. *Cuvântare ținută cu ocazia sfințirii bisericii sfintei Mănăstiri Samurcășești din comuna Ciorogârla-Ilfov (30 Mai 1943).* În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LXI, nr. 4-6, Aprilie-Iunie 1943, p. 315-316.

27. *Cuvântare rostită la 2 Decembrie 1943* [Biserica și operele sociale]. În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LXI, nr. 10-12, Oct.-Dec. 1943, p. 622-624, și în revista „*Bucium Ortodox*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. II, nr. 19-20, 12 și 26 Dec. 1943, p. 151.

28. *Cuvântare rostită cu prilejul înălțării la rangul de arhiereu a P. S. Athanasie Bărlădeanu — 12 Dec. 1943.* În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LXI, nr. 10-12, Octombrie-Decembrie 1943, p. 613-614, și în revista „*Indrumătorul Eparhial*” (Sfânta Episcopie a Râmnicului-Noul Severin), an. I, nr. 1-2, Septembrie-Oct. 1945, p. 5-6.

29. *Cuvântare rostită cu prilejul hirotoniei intru arhiereu a P. S. Iosif Gafton Sinaitul — 19 Decembrie 1943.* În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LXI, nr. 10-12, Octombrie-Decembrie 1943, p. 619-620, și în revista „*Bucium Ortodox*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. II, nr. 21-22, 9 și 23 Ianuarie 1944, p. 167.

30. *Cuvântare rostită cu prilejul alegerii P. C. Arhim. Chesarie Păunescu, ca episcop al Constanței (10 Ianuarie 1944).* În revista

„Biserica Ortodoxă Română”, an. LXII, nr. 1-3, Ianuarie-Martie 1944, p. 97-98.

31. Cuvântare rostită cu prilejul alegerii P. S. Arhiepiscopului Antim Anghel în scaunul episcopal de la Buzău (11 Ianuarie 1944). În revista „Biserica Ortodoxă Română”, an. LXII, nr. 1-3, Ianuarie-Martie 1944, p. 100.

32. Cuvântare rostită cu prilejul alegerii P. S. Eftem ca Arhiepiscop și Mitropolit (12 Ianuarie 1944). În revista „Biserica Ortodoxă Română”, an. LXII, nr. 1-3, Ianuarie-Martie 1944, p. 102-103.

33. Cuvântare către credincioșii care au luat parte la alaiul aducerii în Capitală a slintelor Moaște ale Cuvioasei Paraschiva — 27 Octombrie 1944. În revista „Biserica Ortodoxă Română”, an. LXII, nr. 7-12, Iulie-Decembrie 1944, și în revista „Glasul Bisericii” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. III, nr. 15-17, 1 Noembrie - 15 Decembrie 1944, p. 87-88.

34. Cuvântare rostită cu ocazia instalării preotului C. Burducea ca ministru al Cultelor — 8 Martie 1945. În revista „Biserica Ortodoxă Română”, an. LXIII, nr. 1—3, Ianuarie-Martie 1945, p. 85—86, și în revista „Glasul Bisericii” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. III, nr. 23—24, Martie 1945, p. 120.

35. Cuvântare rostită cu prilejul urărilor făcute în numele Bisericii de către P. S. Atanasie Bârlădeanu la împlinirea celui de al șaselea an de patriarhat — 30 Iunie 1945. În revista „Biserica Ortodoxă Română”, an. LXIII, nr. 7—8, Iulie-August 1945, și în revista „Glasul Bisericii” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. IV, nr. 4—8, Iunie-Iulie 1945, p. 39—40.

B.

PASTORALE, CIRCULĂRI, DECIZII, RAPOARTE, SCRISORI, ADRESE, CHEMĂRI, ÎNDEMNURI, URĂRI ¹⁾

1. Raport privitor la ședințele Soborului bisericesc a toată Rusia, ținut la Moscova în Septembrie 1917, prezentat înalt Prea Sfințitului Mitropolit al Moldovei — 26 Septembrie 1917. În revista „Biserica Ortodoxă Română”, seria II, an. XL, nr. 9 (495), Iunie 1922, p. 689-692.

2. Inceputul mântuirii. [Pastorală dată cu prilejul sf. sărbători ale Nașterii Domnului, 1937]. În revista „Mitropolia Moldovei”, Iași, an. XIII, nr. 12, Decembrie 1937, p. 453—454.

3. Intervenție pentru ca Facultatea de Teologie a Universității ieșene să fie cu sediul în Iași. În revista „Mitropolia Moldovei”, Iași, an. XIV, nr. 10, Octombrie 1938, p. 362—366.

4. Adresă către Înalta Eforie a Mănăstirii Neamțu-Secu, prin care se arată marea nenorocire a arderei clădirii seminarului, precum

1. Se înțelege de la sine că nu vor fi menționate decât anumite circulări, decizii sau adrese, care prezintă o însemnătate deosebită, din punct de vedere doctrinar sau administrativ.

și măsurile ce s'au luat. In revista „*Mitropolia Moldovei*”, Iași, an. XIV, nr. 10, Octombrie 1938, p. 378—380.

5. *Vine Domnul*. [Pastorală dată cu prilejul sf. sărbători ale Nașterii Domnului, 1938]. In revista „*Mitropolia Moldovei*”, Iași, an. XIV, 12 Decembrie 1938, p. 441—442.

6. *Cuvânt de învățătură creștinească la săptămâna sf. Patimi*.—Cuvânt arătător prin ce momește păcatul pe om și pentru ce sunt așa de mulți păcătoși nepocăiți și așa de puțini pocăiți. In revista „*Mitropolia Moldovei*”, Iași, an. XV, nr. 5, Aprilie 1939, p. 117—121.

7. *Cuvânt de învățătură creștinească la ziua Invierii Domnului*. In revista „*Mitropolia Moldovei*”, Iași, an. XV, nr. 5, Aprilie 1939, p. 109—116.

8. *Scrisoare irenică* trimisă tuturor Bisericilor surori, după alegerea și investirea în scaunul de Patriarh al Bisericii ortodoxe române. In revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LVII, nr. 9—10, Septembrie-Octombrie 1939, p. 497—499.

9. *Indemn către preoțime la începutul anului școlar [1939]*. In revista „*Apostolul*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. XVI, nr. 13-14, August-Septembrie 1939, p. 190.

10. *Indemn către preoțime*. [Circulară trimisă clerului, după moartea fostului prim-ministru Armand Călinescu]. In revista „*Apostolul*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. XVI, nr. 15, Octombrie 1939, p. 224-225.

11. *Chemare și indemn către cucernicii preoți din această de Dumnezeu păzită eparhie* [pentru învierea muncii pastorale]. In revista „*Apostolul*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. XVI, nr. 16, Noiembrie 1939, p. 247—248.

12. *Răspuns scrisorii irenice trimisă de Prea Fericitul Hristofor, după alegerea sa ca Patriarh al Alexandriei* [Decembrie 1939]. In revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LVIII, nr. 1—2, Ianuarie-Februarie 1940, p. 31—32.

13. *Pastorală de Crăciun [1939]*. In revista „*Apostolul*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. XVI, nr. 17, Decembrie 1939, p. 269-272.

14. *Pastorală de Anul Nou [1940]*. In revista „*Apostolul*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. XVII, nr. 1, Ianuarie 1940, p. 1—3.

15. *Lămuriri asupra lumânărilor de ceară curată pentru pangare*. In revista „*Apostolul*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. XVII, nr. 2, Februarie 1940, p. 34—37.

16. *O datorie sfântă* [In facsimil]. [Indemn adresat credincioșilor...]. In revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LVIII, nr. 1—2, Ianuarie-Februarie 1940, p. 1, și in revista „*Apostolul*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. XVII, nr. 2, Februarie 1940, p. 35.

17. *Pastorală de Paști* [1940]. În revista „*Apostolul*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. XVII, nr. 4, Aprilie 1940, p. 97—100.
18. *Indemn către Prea Cucernicii Preoți* [pentru răspândirea în popor a scrierilor religioase și morale, organizând un serviciu de colportaj]. În revista „*Apostolul*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. XVII, nr. 7-8, Iulie-August 1940, p. 193—196.
19. *Pastorală pentru ajutorarea refugiaților...* În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LVIII, nr. 7—8, Iulie-August 1940, p. 518—520, și în revista „*Apostolul*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. XVII, nr. 6, Iunie 1940, p. 167—168.
20. *Pastorală către cler* [prin care i se atrage luarea aminte asupra datoriei „de a lumina poporul, de a-i risipi turburarea și de a-i împărștia nedumeririle de orice fel”]. În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LVIII, nr. 9—10, Septembrie-Octombrie 1940, p. 627-630, și în revista „*Apostolul*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. XVII, nr. 9, Septembrie 1939, p. 229—230.
21. *Pastorală dată cu prilejul cutremurului cel mare din dimineața zilei de 10 Noembrie 1940*. În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LVIII, nr. 11—12, Noembrie-Decembrie 1940, p. 755-759.
22. *Apel către credincioșii sfintei noastre Biserici* [pentru „a contribui la ridicarea sfintelor biserici din cuprinsul Capitalei și Eparhiei Ungro-Vlahiei”]. În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LVIII, nr. 11—12, Noembrie-Decembrie 1940, p. I-II.
23. *Decizia pentru întemeierea școlii superioare de pictură bisericească — 25 Noembrie 1940*. În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LVIII, nr. 11—12, Noembrie-Decembrie 1940, p. VI.
24. *Adresă către Ministerul Educației, Cultelor și Artelor prin care se face cunoscut înființarea școlii superioare de pictură bisericească*. În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LVIII, nr. 11-12, Noembrie-Decembrie 1940, p. VII-VIII.
25. *Urare de Nașterea Domnului și Anul Nou 1941, către toți Patriarhii și Mitropoliții primați care ocârmuesc sfintele Biserici surori*. În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LIX, nr. 1—2, Ianuarie—Februarie 1941, p. 108—109.
26. *Pastorală pentru indemn la liniște și la înfrățire*. [Februarie 1941]. În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LIX, nr. 1—2, Ianuarie—Februarie 1941, p. 104—105.
27. *Ispita*. 21—23 Ianuarie 1941. În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LIX, nr. 3—4, Martie—Aprilie 1941, p. 129—131.
28. *Indrumarea tineretului*. În revista „*Biserica Ortodoxă Română*” an. LIX, nr. 5—6, Maiu—Iunie 1941, p. 265—268.
29. *Pastorală pentru cinstirea eroilor, la praznicul Înălțării Domnului din anul 1941, 29 Maiu*. În revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LIX, nr. 5—6, Maiu—Iunie 1941, p. 335—336.

30. *Cuvânt adresat obștei noastre românești la 17 Iulie 1941.* In revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LIX, nr. 7—8, Iulie—August 1941, p. 470—471.
31. *Chemare pentru subscriere la împrumut...* In revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LIX, nr. 7—8, Iulie—August 1941, p. 471—472.
32. *Cuvânt și indemn pentru adunarea obștească plebiscitară.* In revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LIX, nr. 9—10, Septembrie—Octombrie 1941, p. 602—603.
33. *Indemn pentru ajutorul de iarnă către clerul și poporul dreptcredincios al Bisericii ortodoxe române.* In revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LIX, nr. 11—12, Noembrie—Decembrie 1941, p. 641—642.
34. *Pastorală dată de sfințele sărbători ale Învierii Domnului [1942].* In revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LX, nr. 1—4, Ianuarie—Aprilie 1942, p. 136—138, și in revista „*Bucium Ortodox*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. I, nr. 1, 5 Aprilie 1942, p. 1—2 (*La Învierea Domnului*).
35. *Sfat duhovnicesc [pentru prețuirea sufletului].* In revista „*Bucium Ortodox*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. I, nr. 5, 14 Iunie 1942, p. 33.
36. *De Sărbătorile Nașterii Domnului.* In revista „*Bucium Ortodox*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. I, nr. 19, 25 Decembrie 1942, p. 145.
37. *Cuvânt ocazional — Martie, 1943. [Chemare la rugăciune].* In revista „*Bucium Ortodox*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. II, nr. 1, 11 Aprilie 1943, p. 1.
38. *Chemare către muncitorii de ogoare.* In revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LXI, nr. 4—6, Aprilie—Iunie 1943, p. 161—163, și in revista „*Bucium Ortodox*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. II, nr. 4, 23 Martie 1943, p. 25—26.
39. *Pastorală de Paști [1943].* In revista „*Bucium Ortodox*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. II, nr. 2, 25 Aprilie 1943, p. 9.
40. *De ziua eroilor — 1943.* In revista „*Bucium Ortodox*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. II, nr. 6, 20 Iunie 1943, p. 41.
41. *Cuvânt citit la radio cu prilejul Anului Nou 1944.* In revista „*Bucium Ortodox*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. II, nr. 23, 13 Februarie 1944, p. 177—178.
42. *La Învierea Domnului [1944].* In revista „*Bucium Ortodox*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. III, nr. 1—2, 9—23 Aprilie 1944, p. 1.
43. *Scrisoare către Eminența Sa Arhiepiscop de Canterbury și Primat al Mării Britanii.* In revista „*Bucium Ortodox*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. III, nr. 7—8, Iulie 1944, p. 41—42.

44. *Ajutați Moldova și Ardealul*. In revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LXII, nr. 7—12, Iulie-Decembrie 1944, p. 339—340, și in revista „*Glasul Bisericii*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. III, nr. 18—20, 30 Ianuarie 1945, p. 97—98.
45. *Chemare către populația Capitalei în vederea procesiunii cu sfintele Moaște ale Cuvioasei Parascheva*. In revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LXII, nr. 7—12, Iulie-Decembrie 1944, p. 340—341.
46. *Mulțumire către cetățenii Capitalei pentru dragostea cu care au luat parte la procesiunea cu sfintele Moaște ale Prea Cuvioasei Maicii noastre Parascheva — 27 Octombrie 1944*. In revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LXII, nr. 7—12, Iulie-Decembrie 1944, p. 343—344, și in revista „*Glasul Bisericii*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. III, nr. 15—17, 1 Noembrie — 15 Decembrie 1944, p. 89—90.
47. *Adresă către I. P. S. Alexei, Arhiepiscop și Mitropolit, Locotenent de Patriarh al Moscovei — 29 Ianuarie 1945*. In „*Raportul delegației la alegerea Patriarhului Alexei a toată Rusia către I. P. S. Patriarhul Nicodim al României*”. București, Tipografia Cărților Bisericești, 1945, p. 6—7.
48. *Adresă către I. P. S. Patriarh al Moscovei și a toată Rusia — 29 Ianuarie 1945*. In „*Raportul delegației la alegerea Patriarhului Alexei...*”, p. 8—10.
49. *Indemn la muncă pe ogoare și în gospodării adresat clerului ortodox român — Februarie 1945*. In revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LXIII, nr. 1—3, Ianuarie-Martie 1945, p. 82—83.
50. *Indemn către popor de a da ascultare M. S. Regelui și guvernului — Martie 1945*. In revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LXIII, nr. 1—3, Ianuarie-Martie 1945, p. 88—89.
51. *Răspuns la scrisoarea Monseniorului Geoffrey, noul ales arhiepiscop de Canterbury, din 26 Martie 1945 (3 Mai 1945)*. In revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LXIII, nr. 4—5, Aprilie-Mai 1945, p. 182—183.
52. *Pastorală la Învierea Domnului [1945]*. In revista „*Glasul Bisericii*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. IV, nr. 1—3, Aprilie-Mai 1945, p. 3—4.
53. *Răspuns la scrisoarea Prea Fericitului Calistrat, Catolicosul-Patriarh a toată Georgia (28 Mai 1945)*. In revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LXIII, nr. 4—5, Aprilie-Mai 1945, p. 186—187.
54. *Cuvânt pentru ajutorarea Moldovei*. In revista „*Glasul Bisericii*” (Arhiepiscopia Bucureștilor), an. IV, nr. 4—8, Iunie-Iulie 1945, p. 35—37, și in revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LXIII, nr. 9, Septembrie 1945, p. 467—468.
55. *Pastorală [despre îndreptarea calendarului]*. In revista „*Biserica Ortodoxă Română*”, an. LXIII, nr. 10, Octombrie 1945, p. 409-411, și in numărul acesta (festiv), din „*Glasul Bisericii*”, p. 113—115.

IV

PREFEȚE—RECOMANDĂRI

1. PĂVĂLOIU, Monahul GAMALIL, *Viața Prea Sfintei Fecioare Maria, Născătoarea de Dumnezeu și Istoricul Sf. Sale Icoane Făcătoare de minuni din Sf. M-re Neamț*. Lucrare revăzută de P. S. S. Episcop Nicodim, Starețul Sf. Monastiri Neamț. Ediția I. Institutul de arte grafice din M-rea Neamț, 1933, 127 [128] p., 16×11,8. Pag. 3 : Prefață-recomandare *Către cititori*, de Episcop Nicodem.

2. „*Iosif cel sfânt*“. Prefață la : VASILACHE, Protosinghelul VASILE, *Iosif Nanișcu, strălucit mitropolit al Moldovei*. Tiparul Sfintei Mănăstiri Neamțu, 1940, XII+203 p. + XII pl., 21×14. [Pag. III—XII].

3. *Binecuvântare* [Prefață — in facsimil] la : TOMESCU, Prof. CONSTANTIN N., *Scurtă povestire istorică despre Sfânta Mănăstire Neamțu...* Editura și tiparul Sfintei Mănăstiri Neamțu, 1942, pag. IX. (Ogorul Domnului, vol. XXII).

V

REVIZUIRI — ÎNDREPTĂRI

1. *Carte de Tedeum* tipărită in zilele... și ale Inalt Prea Sfințitului Nicodim, Patriarhul României. Ediția a III a. București, Tipografia Cărților Bisericești, 1940, 138 [-140] p., 20,3×16.

La sfârșit, p. [140]: „Această carte de Tedeum, cu textul revizuit și îndreptat de I. P. S. Nicodim, Patriarhul României și I. P. S. Irineu, Mitropolitul Moldovei și Sucevei, s'a tipărit...”.

2. *Catavasier* care cuprinde Rânduiala vecerniei, utreniei și liturghiei, glasurile, prosomiile (podobitile), catavasiile, irmoasele, poliieleul, mărimurile (pripelele), exapostiliariile (svetilnele) și troparele invierii de peste tot anul... Ediția VIII-a. București, Tipografia Cărților Bisericești, 1940, 222 [-224] p., 24,3×16,5.

La sfârșit, p. [224]: „Acest Catavasier, cu textul revizuit de I. P. S. Nicodim, Patriarhul României, s'a tipărit...”.

3. *Apostol* cu mila lui Dumnezeu Sfântul tipărit.. cu binecuvântarea Inalt Prea Sfinției Sale Părintelui nostru Nicodim, Mitropolit al Ungrovlahiei, Patriarh al României. In Tipografia Cărților Bisericești din București, in anul de la Hristos 1940, luna lui Martie in 4 zile, 470 p., 33×24,3.

La sfârșit, p. 470: „Osteneala îndreptării graiului și slovelor au purtat-o Inalt Prea Sfințitul Patriarh Nicodim, dimpreună cu Inalt Prea Sfințitul Irineu, Mitropolitul Moldovei”. (*Spre știință*).

4. ...Sfânta și dumnezeiasca *Evanghelie*... [tipărită] cu binecuvântarea Inalt Prea Sfințitului Părintelui nostru Nicodim, Mitropolit al Ungrovlahiei, Patriarh al României. In Tipografia Cărților Bisericești din București, in anul dela Hristos 1941, luna lui Septemvrie, 353 [-354] p., 37,3×25.

NICODIM, PATRIARH, *Inainte cuvântare despre Sfânta Evanghelie*. 1. *Evanghelie*. — 2. *Tetraevangheliu*. — 3. *Evangheliar și Evanghelistar*. (Pag. III-VI. — *Vieța Sfântului Evanghelist Ioan*. (Pag. VII). — *Vieța Sfântului Evanghelist Luca*. (Pag. 117). — *Vieța Sfântului Evanghelist Marcu*. (Pag. 209-210).

La sfârșit, p. [-354]: „Osteneala îndreptării graiului și slovelor a purtat-o Înalt Prea Sfințitul Patriarh Nicodim”. (*Spre știință*).

VI

VERIFICĂRI — ORIENTĂRI

1. MILITARU, VASILE, *Psaltirea în versuri*. București, Tipografia Cărților Bisericești, 1933, 336 p., 24,3×16,5.

În *Lămuriri*, autorul aduce omagiul său „Prea Sfințitului Episcop Nicodem Munteanu”, care „a supus unei amănunțite cercetări” psalmii versificați, pentru a verifica dacă a fost „redat fidel cuprinsul celor 151 de psalmi...”.

2. PRICOPIE, MIHAIL, *Psalmi versificați după Psaltirea tălmăcită de P. S. Nicodem*. Huși, Tipografia Ion Grigoriu, [1933], 32 p., 16,3×12. (Biblioteca Revistei „Credința”, nr. 1).

„Psaltirea tălmăcită de P. S. Nicodem, fostul nostru episcop și neobositul cărturar dela Neamț, a slujit ca punct de plecare și orientare. Deaceia aducem aci omagii vii de recunoștință că lucrarea P. S. Sale a prilejuit-o, a născut-o pe aceasta. P. S. Sa — imi scrie: „Am citit versificarea psalmilor, care mi-a plăcut și pentru care felicit călduros pe autor”... (Pr. ANTON I. POPESCU, în prefață — *Iubite cititor*).

*

NOTĂ. Pentru precizarea titlurilor sau rangurilor pe care le-a avut Înalt Prea Sfințitul Patriarh Nicodim când a compus s'au tradus numeroasele și variatele opere și subiecte înșirate mai sus, dăm aci o schiță cronologică: *Licentiat în teologie (Chieș)* — 1895; *Ieromonah (Neamț)* — 1896; *Arhmandrit vicar la Mitropolia Moldovei*: 1898-1902; *Vicar la Episcopia Dunăre de Jos (Galati)*: 1902-1909; *Arhiteu vicar la Mitropolia Moldovei*: 1909-1912; *Episcop al Hușilor*: 1912-1924; *Arhiepiscop al Chișinăului*: 1918; *Stareț al Mănăstirei Neamțu*: 1924-1935; *Mitropolit al Moldovei și Sucevei*: 1935-1939; *Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungrovlahiei și Patriarh al României*: 1939. **A semnat:** Nicodem [Nicodim] Munteanu și Nicodim.

TEODOR N. MANOLACHE

Bucuriile Nașterii Domnului

S'ar părea că numai copii, simt astăzi adevăratele svâcniri ale bucuriei creștine, pentru sărbătorile nașterii și prunciei Mântuitorului. Că numai ei, cei curați la suflet, fac să dispară din mintea lor secolele, și identifică momentul sărbătoririi din

prezent, cu noaptea sfântă, în care, umilit, printre animale blânde și păstori, și-a făcut intrarea în lumea noastră, a bieților oameni, El, Răsăritul Răsăriturilor și Lumina din Lumină.

Căci numai copiii și cei care au suflete simple și blânde ca ale lor, pătrund cu inima în taina întrupării Mântuitorului și trăiesc bucuria adâncă a răscumpărării din păcat, prin noul născut din Betleem. Și numai ei nu se ostenesc retrăind în fiecare an, cu Biserica lui Hristos, toate evenimentele divine, ce s'au desfășurat acum două mii de ani. Evenimente pe care cultul bisericii noastre le va reproduce până în vecii vecilor, pentru sufletele credincioase.

Bucuriile nașterii unui copil, ale botezului lui, aniversările, etc., ce sunt toate aceste bucurii, pe lângă acelea ale credincioșilor, care simt bucuria păstorilor din jurul staulului sfințit și aud corul îngerilor cântând: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bună voire? Asupra casei lor și în inimile lor se coboară și acum lumina cerească, ce învâluia staulul mântuirii noastre în noaptea sfântă.

Bucuriile credinței... bucurii divine, pe ale căror aripi se înalță sufletele până la biruința vieții, până la biruința morții chiar. Ele au purtat prin viață, prin această vale a plângerilor, milioanele și miliardele desmoșteniților soartei; ele au hrănit sufletește pe aceia care nu se puteau hrăni trupește arătându-i totuși mai întremați și mai senini decât pe îmbuibății pământului.

Bucuriile credinței, care dă rost vieții și o împing spre eroism... Cât de nefericiți sunt oamenii lipsiți de aripile ei! Cum atârnă, ca de plumb, trupul lor, spre pământ! Ca un vultur, care din frageda tinerețe s'a prins în lațul cu momeală și acum avânturile lui spre culmile zării sunt împiedicate de priponul dela picior, tot asemenea sufletele menite a se avânta pe undele credinței spre culmile eroismului și chiar dincolo de lestul cărnii, sunt ținute la nivelul nimicniciei zilnice, de lațul pe care singure și l-au întins.

Cât de absurdă este goana după plăcere, la care se rezumă viața celor mai mulți «credincioși» din vremea noastră! Ce fără sens sunt încercările, merelu reînoite, ale celor care cer vieții aceea ce ea nu poate da muritorilor: fericirea! Și cât de ușor vine bucuria de a trăi această viață, când nu trăiești pentru viață însăși, ci pentru ceva mai mult decât ea: pentru Acela care a făcut să fie această viață! Căci viața este capricioasă: Dacă îi ceri fericirea, nu ți-o dă. «Căutați mai întâi împărăția

cerușilor, — a spus Mântuitorul — și toate celelalte se vor adăuga vouă».

Și iarăși vom trece Sfintele Sărbători, în care vom încerca să ne bucurăm după obiceiurile pământești noastre făpturi și sfârșind tot prin obișnuita frământare deșartă. Căci suntem ca cerșetorul, care n'a strâns toată viața cu ce să-și astâmpere foamea zilnică, fără să știe că, după moartea lui, pe unde cerșise, avea să se descopere o comoară. Cerșim toată viața puțină fericire sau ne sfâșiem între noi pentru ea. Și în sufletul nostru, la oarecare adâncime, sunt comorile bucuriei, pe care numai credința le dă.

«Dă-ne, Doamne, bucuria mântuirii Tale și cu Duh stăpânitor ne întărește». Fă ca însăși deșertăciunea năzuințelor noastre pământești să ne ducă la pragul credinței și la bucuriile cele adevărate și veșnice. Acolo unde puterile noastre nu sunt de ajuns, pentru a pătrunde până la comorile sufletești ale credinței, înbie-ne cu ajutorul grației Tale divine și rupe prigonul cu care ne-am legat de înșelătoarele plăceri, ale cărnii și ale vieții, ca să sburăm pe aripile credinței și să ne bucurăm copilărește de sărbătorile Nașterii Mântuitorului nostru și ale renașterii noastre în Duh!

Dă-ne, Doamne, bucuria mântuirii Tale!

Pr. P. ȘERPE

Crăciunul Păcii..

După 6 ani de războiu mondial, în care au pierit înainte de vreme zeci de milioane de vieți omenești, a sosit în sfârșit, după îndelungă așteptare și primul *Crăciun al Păcii!*

La 9 Mai, anul curent, au încetat ostilitățile. Toată lumea, dornică de pace, a dat slavă lui Dumnezeu, pentru că a trimis acest ceas binecuvântat! Și, cu drept cuvânt. Incetase doar focul! Amuțise glasul tunurilor și a tot soiul de arme moderne, ucigătoare de vieți omenești. Avioanele de bombardament nu mai semănau moarte din văzduh împotriva copiilor, femeilor și cetățenilor pașnici! S'a ridicat atunci pe întinsul fronturilor de luptă steagul alb de pace. Biruință mare pentru umanitate. Pacea definitivă încă n'a sosit, pentru că armatele țărilor beligerante n'au trecut încă pe picior de pace! Milioane de ostași

n'au fost încă demobilizați, n'au fost trimiși la vetre. De aceea, poate mă veți întreba: — Cum dar, acest Crăciun poate fi *Crăciunul Păcii*, dacă pacea încă n'a venit?!

S'au ținut însă diferite conferințe între reprezentanții autorizați ai marilor puteri, în diferite orașe, în care s'au discutat posibilitățile unei păci durabile și drepte. Deci, pregătiri preliminare pentru o pace, care cu siguranță că va veni într'o zi și pe care toată omenirea înfrigurată o dorește, cât mai apropiată, s'au făcut.

Deși, pacea definitivă, pacea generală, pacea cea adevărată nu s'a încheiat încă la masa verde, totuși, omenirea merge către ea. Deci, dacă focul s'a stins și sângele omenesc nu mai curge pe front, atunci, putem numi marele praznic al Nașterii Domnului din acest an, cu drept cuvânt: «*Crăciunul Păcii!*...».

Cu toate lipsurile inerente vremii de după războiu, creștinătatea va serba aceste zile sfinte cu o deosebită cutremurare în suflute.

În adevăr, nimeni nu poate prețui așa cum trebuie binefacerile lumini, până ce n'a stat în întuneric mai mult timp. La fel e și cu libertatea și pacea. Cine a cunoscut războiul cu toate dezastrele lui grozave, numai acela va ști să prețuiască cu adevărat libertatea și pacea.

În acest an, sărbătoarea Nașterii Domnului — Crăciunul, care e împletit cu cele mai frumoase datini creștinești și strămoșești, e așteptată de toată suflarea creștinească cu mai multă nerăbdare și cu mai mult dor duhovnicesc... Ea va fi întâmpinată cu mai multă bucurie.

În cântecele de colindă și de stea, glasul de argint aproape ingeresc al copiilor, va răsuna pe la ferestrele noastre cu'n tâlc mult mai adânc și va fi plin de mai multă voieșie...

«Steaua sus răsare,
Ca o taină mare...
Steaua luminează
Și adeverează!...».

«Trei Crai de la răsărit,
Cu steaua-au călătorit,
Și-au venit după cum știm,
Până la Ierusalim....».

«În orașul Betlehem,
Veniți boieri, să vedem,
Că astăzi ni s'a născut,
Mesia cel mult dorit!...».

Anul acesta, preoții umblând cu Ajunul, vor vesti cu mai multă tărie în glas, Nașterea Domnului, cântând:

«Nașterea Ta, Hristoase, Dumnezeuul nostru,
Răsărit-a lumii, Lumina Cunoștinții» și
«Fecioara astăzi, pe Cel mai presus de ființă, naște!...

Anul acesta, cântările bisericii, vor părea mai sfinte și mai duioase, ca altă dată! Vor părea că's cântări din altă lume, dintr'o lume mai bună. Da. Dintr'o lume mai ferită de pământul acesta frământat de nedreptăți și de patimi, dintr'o lume mai apropiată de seninul zărilor albastre, de luceferi și de stele, de acele sfere de unde a răsărit *steaua cea mare și luminoasă*, de unde cânta corul de îngeri, mesagiul ceresc, deasupra peșterii sfinte a Betleemului: «*Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni, bună voire!...*».

Să cânte dar azi creștinătatea întreagă, cântarea sfântă
a biruinții:

«Hrisos se naște, slăviți-L!
Hristos din Ceruri întâmpinați-L!
Cântați Domnului tot pământul!
Și cu bucurie, lăudați-L, noroadelor,
Că s'au proslăvit!».

N. HĂNȚESCU

Colindă.

*Sculați, sculați boeri mari, florile dalbe,
Sculați voi, Români plugari, florile dalbe,
Că pe cer s'a ardat, florile dalbe,
Un luceafăr de'mpărat, florile dalbe,
Stea comată, strălucită, forile dalbe,
Pentru fericiri menită, florile dalbe,
Iată lumea că'nfloreste, florile dalbe,
Pământul că'ntinerește, florile dalbe,
Cânt prin luncă turturele, florile dalbe,
La fereastră rândunele, florile dalbe,
Ș'un porumb frumos, leit, florile dalbe,
Dinspre apus a venit, florile dalbe,
Floare dalbă a adus, florile dalbe,
Și la câpătâi ș'a pus, florile dalbe,
El vă zice să trăiți, florile dalbe,
Intru mulți ani fericiți, florile dalbe,
Și ca pomii să'nfloriți, florile dalbe,
Și ca ei să'mbătrâniți, florile dalbe.*

Din „Poezii populare”, G. Dem. Teodorescu.

Nașterea Ta Hristoase

„Nașterea Ta Hristoase,
răsărit-a lumii lumina cu-
cunoștinței”.

Ne-a învrednicit Dumnezeu să ajungem a serba din nou, împlinirea făgăduinței, începutul mântuirii noastre, nașterea Domnului. Iarăș glasul preotului colindă pela casele credincioșilor lui, anunțând fiecăruia cu bucurie, marea veste.

Din nou glasurile cristaline, ca niște clopoței de argint, ale copiilor colindători, răsună în noaptea de ajun, pe sub ferestre, să ne aducă bună veste, asemeni îngerilor cerului, cari au cântat odinioară deasupra staulului din Betleem.

Cântarea îngerească, răsbate peste veacuri și se adresează și azi lumii «Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace și între oameni bună învoire». Ani de zile ea a fost înăbușită de bubuțul tunurilor.

Odată cu nașterea Domnului care «a răsărit lumii lumina cunoștinței» acum nouăsprezece veacuri și jumătate, se așteaptă azi de întreaga lume, cu mare ardoare și îndreptățită nerăbdare, să răsară și soarele unei păci drepte și durabile.

Se cade ca azi, când serbăm primul Crăciun al păcii, să ne îndreptăm gândurile spre dumnezeiasca înțelepciune a Cărții Sfinte, și să ne dăm seama că toată înțelepciunea acestei lumi nu este decât nebunie goală, dacă nu are la bază pe Dumnezeu.

Să căutăm spre ieslea Betleemului și să ne învățăm înțelepciune. Să privim cu ochii sufletului pe cel mai mare împărat, Domnul Domnilor, Fiul lui Dumnezeu, cum stă ca fiul celui mai umilit dintre muritori, într'o iesle sărmană, înconjurat de blânde dobitoace. Cea mai mare umilință, cea mai mare glorie, cea mai mare înțelepciune, aci se află. «Fiul omului nu a venit să i se slujească, ci să fie slugă»... «cel ce vrea să fie mai mare între voi, să fie tuturor slugă»...

Iată ce trebuie să înțelegem fiecare dintre noi care ne numim creștini. În toată gloria sau mizeria noastră, să ne gândim la nașterea minunată din staulul Betleemului și să ne învățăm. Cei puternici să-și dea seama, cât de neînsemnați sunt întru toată slava lor, față de umilul prunc al fecioarei, născut odată la Betleem și care renaște mereu în sufletele dreptcredincioșilor.

Cei amărâți, lipsiți și asupriți să-și dea seama, cu cât mai bogăți sunt în sărăcia lor, decât Hristosul nou născut, dar cu

cât mai nevrednici — față de vredniția aceluia. •

«Invățați-vă dela mine, că sunt blând și smerit cu inima». Să ne împlânzim asprimea ce ne-a cuprins inimile și le-a făcut stane de piatră, nesimțitoare la nevoia altuia frate al nostru mai mic.

Să ne smerim inimile, părăsind îngâmfarea diavolească, încrederea oarbă în puterea noastră, în banii și în avuțiile noastre. Căci toate acestea nu sunt decât deșertăciune și lucruri de nimic.

Așa de puțin a trecut decând am văzut fiecare, atâtea case mărețe dărâmate într'o clipă, atâtea bunuri distruse de urgia războiului, bani pierzându-și valoarea din zi în zi, sub ochii noștri.

Să înțelegem dar azi, fiecare, nimicnicia acestor lucruri și neputința noastră de a le stăpâni și să ne întoarcem la calea cea adevărată, ce duce la ieslea Betlemului, unde Mântuitorul ne așteaptă, blând și iertător.

Păstori, țărani și muncitori, cu mîntea și cu brațul, veniți din nou la Dumnezeu, să vă învățați că fericirea, pe care toți o căutați și o doriți, nu e aici.

Conducătorii lumii și popoarelor, să vină la staulul lui Hristos să învețe cum să stabilească o pace dreaptă și durabilă între oameni. Numai exemplul blândului Iisus le poate sluji de îndreptar.

G. N. STERPU

Sf. Fecioară Maria — Comoară de taine.

Precum pământul cu toate roadele lui, după o secetă îndelungată, — cum a fost cea din anul acesta — așteaptă să cadă asupra lui ploaia răcoritoare și binefăcătoare, precum omul din închisoare așteaptă cu nerăbdare lumina soarelui, precum omenirea întreagă intrată în al doilea războiu mondial din Septembrie 1939, a așteptat aproape șase ani, din zi în zi, din lună în lună și din an în an pacea binefăcătoare, tot așa sufletul omenirii întregi, înfundat în păcatul strămoșesc, a așteptat cinci mii cinci sute opt ani, ploaia răcoritoare a Duhului Sfânt, lumina lui Hristos și împăcarea ei cu Dumnezeu, pe care-l su-păraseră strămoșii Adam și Eva.

Zorii zilei binefăcătoare apar. In umilul Nazaret al Galilei soții Ioachim și Ana se pregătesc să salveze omenirea. Amândoi erau din neam împărătesc și preoțesc. Ioachim se trăgea din seminția lui Iuda, fiul Patriarhului Iacob și din Impăratul David. Ana, fiica preotului Mathan, din neamul Arhiereului Aaron, fratele lui Moisi. Mathan a avut trei fiice: Maria și Sivi căsătorite în Bethleem și Ana, căsătorită în Nazaret, cu Ioachim.

Soții Ioachim și Ana erau oameni dreți, credincioși, temători de Dumnezeu și bogați. Averea lor o împărțeau în trei părți: o parte o dădeau bisericii, altă parte o dădeau săracilor și altă parte o opreau pentru ei. Făceau această împărțeală mai ales când se duceau la biserică cea mare din Ierusalim la Paște, Rusali și sărbătoarea Corturilor.

Durerea cea mare care-i stăpânea însă, era faptul că nu aveau copii. Și erau necăjiți pentru aceasta fiindcă, în timpul acela, cine nu avea copii era considerat păcătos și blestemat, și cu aceia nu mânca la masă nimeni din oameni.

Mai mult! la biserică stăteau în locul cel din urmă și darul la Altar îl duceau tot la urmă.

Intr'un an, de Paște, Ioachim a greșit de a dat darul său înaintea unuia sau mai multora cari aveau copii. Pentru aceasta a luat aspră muștrare dela Arhiereul timpului acela Isahar. Pleacă dela Templu, amărâți până în adâncul sufletului. Ajunși acasă, Ioachim se desparte de soția sa Ana și pleacă în munte, unde-și plânge soarta cu amar. La fel face soția sa Ana, rămasă acasă. Mâhnirea lor, — nu pe Dumnezeu — ci pe ei însăși, — credința și rugăciunea lor cu lacrimi către Dumnezeu, a atras asupra lor ajutorul Său. Ingerul Gavriil le vestește că ocara de deasupra casei lor va fi ridicată și în curând vor deveni părinți.

De aci înainte încep tainele, cari numai la Dumnezeu sunt cu putință. In casa bătrânilor soți, — Ioachim și Ana, — se naște acum o fiică, nu atât ca rod al puterilor firii, ci mai mult al umbrii harului. I se pune numele de Maria, care însemnează Impărăteasă și comoara Darurilor.

Sfânta Fecioară Maria, născută prin puterea rugăciunii, întreaga viață o trăește sub puterea tainelor.

La vârsta de 3 ani este dusă la Biserică, intră în «sfânta Sfințelor», unde nu intra decât Arhijereul o singură zi pe an. Aci este hrănită în mod miraculos, de către îngerii lui Dumnezeu.

La vârsta de 14 ani este trimisă acasă. Aci altă taină. Legea V. Testament nu cunoștea starea de feciorie închinată lui Dumnezeu (monahismul). Dânsa rămâne în starea aceasta de feciorie și nu voește ca să se căsătorească.

Taina logodni; cu bătrânul Iosif ne-a dat taina întrupării Fiului lui Dumnezeu dintr'ânsa. Bătrânul Iosif a fost păzitorul fecioarei și cel ce a sprijinit nașterea în mod miraculos a Domnului. Fără această logodnă n-am fi putut avea această naștere. Dece? La Iudei fecioarele îngreunate erau scoase în piață și omorâte cu pietre. Ori aci, bătrânul Iosif a fost acela care, ca logodnic, a ferit pe Sf. Fecioară Maria de această pedeapsă.

Pregătită din plin pentru a putea naște pe Fiul lui Dumnezeu, Sf. Fecioară mai toată viața trece și prin multe suferințe, cari înseamnă tot atâtea taine.

Îngreunată prin puterea Duhului Sfânt, suferă bănuielele bătrânului Iosif. La naștere a trebuit să ia drumul lung spre Bethleem. Aci, cele două mătușe ale sale Maria și Sovi nu pot să-o găzduiască și nici altă casă, ci o iesle friguroasă îi este lăcaș, unde naște chiar pe Domnul Iisus. Nu trece mult și a trebuit să ia drumul spre Egipt, din cauza lui Irod care căuta pruncul să-l omoare.

Insoțită de un bătrân neputincios pe drumurile pustii ale Egiptului, unde nisipul arzător, șueratul șerpilor, răcnetul celorlalte animale sălbatece, n-a putut produce în sufletul ei decât numai frica și suferința.

Culmea suferinței a fost însă Golgota. Aceia care a urmat pe Mântuitorul, în timpul judecății, chinurilor de tot felul și până la răstignirea pe Cruce depe Golgota, a fost dânsa. Cine este mamă în această lume, poate înțelege ușor durerea pe care a suferit-o Sf. Fecioară Maria, când a privit singură la chinurile grozave ale Fiului său pe Cruce, când a îmbrățișat Crucea,

de unde picături de sânge cădeau chiar pe corpul său. Acij cu adevărat «prin sufletul său a trecut sabie», sabie mai tăioasă ca oricând.

După atâtea suferințe, vine bucuria cea mare a învierii Fiului Său. Se aștepta acum ca pe acest pământ să guste din bucuria și fericirea pe care o poate da pământul. Dar nu se întâmplă aceasta. Pentruca nu cumva această fericire să-o stragă dela rolul său principal, pentruca să nu cadă în păcatul măgulirii de sine. Fiul său are grijă și din maica sa face, cât va mai trăi pe acest pământ, mama celui mai iubit apostol al său — Sf. Evanghelist Ioan. Când era încă pe Cruce hotărăște: «Femeie iată fiul tău, iar ucenicului, iată mama ta» și de atunci a luat-o ucenicul în grija sa.

Răsplata adevărată de mamă a Sa Mântuitorul i-o dă la Adormire. Anunțată din timp pentru acest ceas, sfinții Apostoli, deși răspândiți în colțurile lumii pentru predicarea Sf. Evanghelii, sunt aduși prin puterea Duhului Sfânt, la patul Sf. Fecioare, toți afară de Sf. Apostol Toma. Pământul, care nu a putut suferi corpul lui Hristos, tot așa nu a putut suferi în el nici corpul care-l purtase pe dânsul, deaceia după trei zile a fost luat la Cer. A dovedit-o aceasta Sf. Apostol Toma care, venind a treia zi și vrând să se ducă la mormântul Sf. Fecioare, nu-l mai găsește. De atunci dânsa se găsește sus în ceruri, lângă Fiul Său, unde se roagă pentru tot neamul creștinesc de pe acest pământ, care-i cere ajutorul.

Din cele arătate mai sus putem învăța următoarele:

1. Dumnezeu acum o mie nouă sute și ceva de ani a întins mâna acestei omeniri ca s-o ridice din nămolul păcatelor în care se sbătea. A făcut aceasta însă pentrucă și omenirea i-a dat pe Aceia care a fost vrednică de această bunătate a lui Dumnezeu. Sf. Fecioară Maria este salvatoarea întregii omeniri, pentrucă dânsa a știut să fie la înălțimea cererilor lui Dumnezeu. Prin urmare Dumnezeu își întinde mâna sa binefăcătoare asupra omului dar și omul trebuie să fie vrednic de aceasta. Deci la o parte cu gândul și socoteala: «A! Bun este Dumnezeu mă iartă de tot ce fac!». Da! te iartă dar să meriți și tu aceasta.

2. Dela părinți Sf. Fecioare învățăm că mai ales la neceaz și suferință trebuie să ne rugăm lui Dumnezeu, nu cum înțeleg o parte din creștinii noștri.

3. Tot acești părinți au căpătat ajutorul lui Dumnezeu, s'au învrednicit de cinstea cea mai mare, datorită și faptului că nu sau depărtat de biserică. Știau că la biserică trebuiau să stea

în locul cel din urmă, darul la Altar să-l dea cel din urmă și totuși nu s'au descurajat, ci se duceau mereu la biserică și dau a treia parte din averea lor pentru folosul ei. Astăzi bisericile noastre primesc în ele fără deosebire, pe toți și de multe ori ele sunt goale.

4. Sf. Fecioară Maria în biserică s'a pregătit pentru a deveni mama Mântuitorului nostru Iisus Hristos .

5. Dela părinții Sf. Ioachim și Ana și fiica lor — Sf. Fecioară — învățăm că prin credința puternică în Dumnezeu și prin rugăciuni făcute în Biserică, putem dobândi fericirea veșnică.

Să ne apropiem de biserică, să ne rugăm și vom fi ajutați de Sf. Fecioară Maria, salvatoarea omenirii și mângâierea tuturor necăjiților de pe acest pământ.

Pr. I. N. OPORAN

Cronica internă

Ziua de naștere a M. S. Regelui Mihai I. — În ziua de 25 Octombrie a. c., M. S. Regele Mihai I al României a împlinit 24 de ani dela naștere.

Cu prilejul acestei aniversări, I. P. S. Patriarh Nicodim a trimis Majestății Sale Regelui Mihai I, următoarea telegramă:

Majestății Sale Regelui Mihai I.

Palatul Regal

«Alături cu întreaga suflare românească. Biserica Ortodoxă Română și Noi personal participăm cu cea mai vie bucurie la aniversarea zilei de naștere a Majestății Voastre, rugând pe Atotputernicul să Vă hărăzească o domnie glorioasă întru mulți și fericiți ani, împreună cu scumpa Majestății Voastre Mamă, spre binele și prosperitatea scumpei noastre patrii.

† NICODIM

Patriarhul României.

La această însuflețită și călduroasă felicitare, M. S. Regele Mihai I a binevoit să răspundă I. P. S. Patriarh Nicodim prin următoarea telegramă:

«Mulțumesc din toată inima, Înalt Prea Sfinției Voastre și credincioșilor Bisericii Ortodoxe Române, pentru bunele urări».

MIHAI R.

De ziua Regelui.

Țara întreagă, poporul întreg se află azi, mai mult ca oricând strâns unit în jurul tronului și suveranului său. Rege tânăr, urcat pe tron în condițiuni extrem de vitrege pentru țară, neam și tron. Țara era încolțită din toate părțile de opresiuni. Hotarele ei se ciunteau în multe părți. Situația internă era deasemeni turbure. Nouri grei întunecau orizontul țării și neamului. M. S. Regele se urcă pe tron în aceste condițiuni, mai mult clar, lipsit de prerogativele regale, prevăzute în constituție. Timp de cinci ani, poporul român și-a găsit în el singurul refugiu, pentru nădejdele sale de mai bine în viitor. S'a format în acest timp o legătură foarte strânsă între Suveran și poporul său, și unul și altul trăind lipsiți de atributele esențiale ale libertății și autodeterminării proprii.

Anul trecut, la 23 August 1944, Regele a fost acela care a rupt zgazurile și a dat curs liber voinței poporului de a-și îndrepta privirile și năzuințele spre marii noștri aliați, U. R. S. S. Anglia, Statele-Unite și Franța. Vocea și gestul suveranului a întrunit adeseuna absolută a întregului popor. Și de atunci încoace privirile noastre se îndreaptă mereu, pline de nesdruncinată încredere și nădejde că va reuși să și desăvârșească opera începută la 23 August 1944, prin încheierea păcii, o pace onorabilă, cum o merită acest popor care a vărsat atâta sânge scump pentru cauza aliaților și a depus atâtea eforturi, uneori extrem de grele, pentru susținerea acestei cauze. O pace dreaptă, care să asigure poporului nostru o viață liniștită, asigurată de orice agresiune, ferită de orice gând vrăjmaș. Înțelegerea, încrederea și concursul marilor noștri aliați din Răsărit și Apus pentru restabilirea unei stări normale de lucruri, care să poată asigura refacerea și propăștea țării, lată ce mai așteaptă poporul dela Suveranul său.

Este tânăr, plin de viață, plin de dinamism și mai presus, plin de înțelepciune și nu ne îndolm că, cu ajutorul celui de sus va reuși să-și ducă la bun sfârșit menirea sa și a poporului său.

Urându-i viață lungă, sănătate și o domnie glorioasă pentru sine și poporul său, ne unim și noi glasurile cu glasul anonim al poporului întreg în urarea. Trăiască Regele Mihai I.

Congresul preoților din țară.

În zilele de 16 și 17 Octombrie a. c., a avut loc la București Congresul preoților tuturor cultelor din România. Acest congres a fost convocat de P. C. Ministru al Cultelor Pr. C. Burducea, cu aprobarea și binecuvântarea I. P. S. Patriarh Nicodim. Rostul acestui Congres a fost ca toți Slujitorii lui Dumnezeu — sub orice formă l-ar înțelege și l-ar sluji, să se întâlnească împreună, să se cunoască, să se înțeleagă unul cu altul și împreună, umăr la umăr să-și unească eforturile pentru stabilirea unei armonii, înțelegeri și frățietăți, mai presus de orice deosebire de credință, rasă, neam, în țara noastră.

La acest congres au participat și delegații ai bisericilor ortodoxe surori din statele vecine ca: Bulgaria, Jugoslavia și Polonia, ceace a dat congresului un aspect și mai măreț.

Congresul a început printr'un serviciu divin, oficiat de un mare sobor de preoți și diaconi, în frunte cu P. S. Epscop Iosif al Argeșului și P. S. Arhiepiscopul Veniamin Sinaitul, vicarul Sf. Patriarhii.

După oficierea sfintei slujbe, congresul s'a deschis în incinta Parlamentului, prin cuvintele I. P. S. Patriarh Nicodim, care a spus:

Am venit cu deosebită plăcere în mijlocul dvs., al slujitorilor lui Dumnezeu.

Dumnezeu este iubire și cei ce slujesc lui Dumnezeu lucrează pentru instituirea în lume a iubirii de Dumnezeu și a iubirii de oameni. Și prin aceasta lucrează la restatornicirea păcii și a fericirii oamenilor.

Pacea și fericirea oamenilor se instaurează numai acolo unde este iubire de Dumnezeu și iubire de oameni.

Unde lipsește această iubire, acolo se încuiează ura, vrajba, zavistia și toate puterile diavolului, care lucrează pentru dărâmarea păcii și a fericirii oamenilor, — cum ați văzut cu toții că s'a petrecut până în primăvara acestui an.

De aceea, aflându-mă în mijlocul dvs., al slujitorilor lui Dumnezeu, nu știu ce urare mai bună v'ași putea face decât aceea ca să vedeți instaurată în lume iubirea de Dumnezeu și iubirea de oameni și prin aceasta instaurată pacea și fericirea.

Cu această urare vă binecuvântează pe toți și vă zic din toată inima:

Izbândă în lucrul vostru cel măreț și sfânt!

Amin! Amin! Amin!

Adică: Așa să fie! Așa să fie! Așa să fie!

Apoi I.P.S.S. Patriarh Nicodim binecuvântează asistența.

Au vorbit apoi Păr. Ministru al Cultelor, D-l Prim Ministru, în numele Guvernului, I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan al Ardealului, în numele bisericii ortodoxe și reprezentanții ai tuturor confesiunilor, cultelor și religiunilor ce își au credincioși între cetățenii acestei țări. Cu toții au fost de acord întru totul ca, lăsând la o parte și uitând tot ce li deosebește pe unul de altul, întru deplină înțelegere a vremurilor, să-și dea tot concursul la restabilirea unor condiții de viață mai bună în țară. Oricărei religii sau confesiuni ar aparține cineva, slujește pe același Dumnezeu, unul și atotputernic, care ne îndeamnă și îi îndeamnă pe toți, sub diferite forme și formule, la același dragoste și bună înțelegere.

Congresul a ținut două zile, în care s'au desbătut toate problemele la ordinea de zi și s'a încheiat în atmosfera celei mai perfecte concordanțe, fiecare plecând la locul său de luptă cu convingerea că numai prin dragoste și bună înțelegere se pot schimba lucrurile în mai bine.

Cărți — Reviste

Revista noastră a primit în ultima vreme mai multe reviste și ziare de zidire sufletească, editate de Eparhiile din Țară. Ne facem o plăcută datorie a le semnala și cititorilor noștri. Vom trimite și noi tuturor Eparhiilor din țară revista, rugând pe toți onorații conducători a primi schimb de reviste, pentru strângerea legăturilor dintre noi.

MITROPOLIA MOLDOVEI, foaie oficială a arhiepiscopiei Iașilor, apare sub conducerea Secției Culturale a Consiliului Eparhial, apare lunar la Iași, an. XXI, nr. 4, 5, 6, August-Octombrie 1945, dedicat noului arhieru vicar al Mitropoliei P. S. Justinian Vasluianu, cu ocazia alegerii și sfințirii Sale.

BULETINUL EPARHIEI ARGEȘULUI—revistă de cultură creștină și Foaie oficială a eparhiei Argeșului, apare lunar sub supravegherea și cu binecuvântarea P. S. Episcop Iosif, an. XX, nr. 4-6, Aprilie-Iunie 1945 și, nr. 7-9 Iulie-Spet. 1945.

LUMINA PENTRU TOȚI, foaie de zidire sufletească pentru popor apare lunar, cu binecuvântarea P. S. Episcop Iosif al Argeșului, an. XIV nr. 6 Iunie 1945 și Octombrie 1945.

INDRUMATORUL EPARHIAL, al Sf. Ep. Râmnicului Noului Severin, apare lunar sub directa îndrumare a P. S. Atanasie Dincă-Bârlădeanu, vicar patriarhal și Episcop Locotenent al Ep. Râmnicului Noului-Severin, nr. 1-2 Sept-Oct. 1945. Odată cu reînființarea vechel Episcopii a Râmnicului, apare și această revistă, care suntem convinși că va fi la aceeași înălțime la care s'au ridicat publicațiile din trecut ale acestei Episcopii.

RENAȘTEREA, revistă de cultură creștină și viață bisericească ortodoxă, organul Soc. preoților «Renașterea», a clerului Oltean, apare lunar la Craiova sub patronajul P. S. Atanasie Dincă-Bârlădeanu—an. XXIV nr. 7-8, Iulie-August 1945 și nr. 9-10, Sept.-Oct. 1945.

BULETINUL EPISCOPIEI BUZAULUI, foaie oficială bilunară, an. XIX nr. 13-14-15 Iulie 1945, conține numai ordine, circuli și informațiuni oficiale.

DUH ȘI ADEVAR, organ omiletic al preoțimei din Eparhia Ort. Rom. a Timișorii, apare lunar sub patronajul P. S. Episcop Vasile al Timișorii.

RENAȘTEREA, organ național-bisericesc săptămânal redactor Prot. T. Ciuruș, Cluj, an. XXIII, nr. 5, 4 Noembrie 1945. Bucurie mare este pentru toată suflarea românească când vede renăscând viața și slova românească și creștină în ținuturile vitregite de vremuri.

BISERICA BANĂȚEANĂ, organ al Ep. Ort. Rom. a Timișorii, apar săptămânal.

TELEGRAFUL ROMAN, organ național bisericesc, întemeiat în 1853 de marele Mitropolit Andrei Șaguna, Sibiu, an. XCIII, nr. 30, 30 Sept. 1945.

LUMINA SATELOR, foaie săptămânală pentru popor, Sibiu an. XXIV, nr. 41, 7 Octombrie 1945.

Cu prilejul Sfințelor Sărbători ale Nașterii Domnului, Revista noastră, urează tuturor colaboratorilor și cititorilor săi sărbători fericite și multă sănătate.

Partea Oficială

Posturi de cântăreți vacante

Se publică spre ocupare următoarele posturi de cântăreți, vacante în cuprinsul Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor, cu termen de 15 zile dela publicare:

Cererile și actele regulamentare se vor depune la sediul protoieriiilor respective.

Protoieria circ. I. Capitală: Post II cântăreți parohia Principele Carol.

Protoieria circ. II Capitală: Post. I cântăreți parohia Cărmidarii de Jos; post. II cântăreți parohia Puțul Inalt; post. I cânt. la parohia Apărători Patrii I din Capitală.

Protoieria circ. I Teleorman: Post. II cântăreți parohia Traian I.

Protoieria circ. I Muscel. Postul II cântăreți parohiile: Rucăr (urban cat. III); Flămânda; Sf. Ilie; Scheiu; Vișoiu; Alexandria; Bughea de Jos; Bădeni Pământeni; Bădeni Ungureni; Bălilești; Berevoiești Ungureni; Căndești; Poenarii-Corbi. Post. I și II Cetățeni din Deal; post. II Corbișori; Dărmănești; Domnești de Sus; post. I și II Dragoslavele; post. I Enculești; post. II Golești; Bratia I; post. I, Isvorani; post. I și II Juguri I; post. II Jupânești; Lăicăi; Lerești de Sus; Mățau; post. I Mățul de Sus; Nucșoara; Cetățeni din Vale; Piatra; post. II Piscani; Prislop; Stănești; Stoenști; Valea Caselor; post. I Văleni de Sus; post. II Valea Românești.

* * *

În ziua de 4 Decembrie 1945, a avut loc ședința Sînodului permanent sub președinția I. P. S. Patriarh Nicodim. Au luat parte, P. P. S. S. Episcopi: Chesarie al Constanței, Antim al Buzăului, Iosif al Argeșului, Atanasie Bărlădeanul, Episcop Locotenent la Râmnic și Veniamin-Sinaitul Vicar patriarhal.

Au mai luat parte Pr. Gh. Vintilescu, directorul Sf. Sinod și P. C. Consilierii: Al. Constantinescu, Gh. Maior, V. Ștefan și M. Pâslaru, dela Consiliul Central Bisericesc.

S'au rezolvat diferite chestiuni curente.

- Redacția și administrația la Secția Culturală a Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor.

- Înscrisă la Trib. Ilfov, Secția I com. sub nr. 50/942.

- Girant responsabil. Er. G. N. Sterpu.

- Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Direcțiunii Generale

P. T. I. nr. 35508 din 1 Aprilie 1942.

Abonamentul Lei 1000, costul unui număr, Lei 50. Nr. 13-18 Lei 300.
